

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากร
อาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Factor affecting desirable characteristics of ASEAN citizen of
secondary education student

อนุ เจริญวงศ์ระยัยบ

วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร

รายงานนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

พ.ศ.2562

แบบสรุปผู้บริหาร [Executive Summary]

1.รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัย/แผนงานวิจัย

1.1 ชื่อเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Factor affecting desirable characteristics of ASEAN citizen of secondary education student

1.2 ชื่อคณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุ เจริญวงศ์ระยัย

หน่วยงานที่สังกัด คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

หมายเลขโทรศัพท์ 088-784-3587

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร

หน่วยงานที่สังกัด คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 089-435-0537

1.3 งบประมาณและระยะเวลาทำวิจัย

ได้รับงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 งบประมาณที่ได้รับ 100,000 บาท

ระยะเวลาทำวิจัย ตั้งแต่ จำนวน 12 เดือน ตั้งแต่ 2 มีนาคม 2560 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2561

2. สรุปโครงการวิจัย

“ASEAN” เป็นคำย่อมาจาก “Association of South East Asian Nations” หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดี ระหว่างกันในภูมิภาค อารงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก และเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติ อาเซียนมีรัฐสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า กฎบัตรอาเซียนได้มีการลงนามเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 เขตการค้าเสรีอาเซียน ได้เริ่มประกาศใช้ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2553 และประชาคมอาเซียน ซึ่งจะประกอบด้วยสามเสาหลัก คือประชาคมอาเซียนด้านการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community) ในปี พ.ศ. 2558

เพื่อให้สู่ความเป็นประชาคมอาเซียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษา จึงเกิดการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ได้แก่ โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) โดยคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมและศักยภาพในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เป็นศูนย์การเรียนรู้อาเซียน แบ่งเป็นโรงเรียน 3 รูปแบบ คือ โรงเรียน Sister School โรงเรียน Buffer School และ ASEAN Focus School ทั้งนี้โรงเรียนที่เป็นเครือข่ายดังกล่าวได้ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน และจัดกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

เมื่อศึกษาการดำเนินโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน พบว่าสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมหลากหลาย เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่ออุปกรณ์รูปภาพ วิดีทัศน์ นิทรรศการ การจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการติดต่อสื่อสารกับสถานศึกษาในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อ ICT (Information Communication Technology) ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมาเป็นการออกแบบและจัดประสบการณ์ให้สถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้นักเรียนในสถานศึกษาที่เป็นศูนย์อาเซียนและสถานศึกษาเครือข่ายได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง และมีกิจกรรมค่ายสร้างสรรค์ที่เน้นการสร้างความตระหนักเรื่องประชาคมอาเซียน

จากสถานการณ์การดำเนินโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน กล่าวได้ว่า โครงการที่ดำเนินการมีกิจกรรมที่หลากหลายมิติ ทั้งในมิติด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติและค่านิยม ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องประสิทธิผลของโครงการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน และศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) กับนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาในโครงการฯ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 212 คน และนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 224 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน การได้รับข่าวสารความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง จากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เส้นทางแบบมีตัวแปรแฝง และการวิเคราะห์กลุ่มพหุ

ผลการวิจัยพบว่า ทั้งการได้รับข่าวสาร การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีภูมิคุ้มกันตนเองส่งอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน และพบว่ารูปแบบของโมเดลไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน กับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ แต่พบว่าเส้นทางอิทธิพลจากการใฝ่รู้ใฝ่เรียนถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน

และการได้รับข่าวสารถึงการมีภูมิคุ้มกันตนเองมีขนาดอิทธิพลที่แตกต่างกัน และค่าเฉลี่ยตัวแปรแฝงการมีภูมิคุ้มกันตนเองมีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ จากการศึกษาพบว่าหน่วยงานทางสังคมที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการ จากการศึกษาพบว่าขนาดความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ ในกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ สูงกว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ แสดงให้เห็นว่าโครงการฯ เป็นตัวกระตุ้นในโรงเรียนสร้างกิจกรรมในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมได้ดีกว่าโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงควรมีการขยายโครงการให้มีความครอบคลุมในโรงเรียนต่างๆ มากขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนเห็นความสำคัญของการให้การข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนแก่นักเรียนเพิ่มมากขึ้น

2. สถานศึกษา ครอบครัว และสื่อสารมวลชน จากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าสาเหตุสำคัญมีทั้งสิ้น 3 ตัวแปร ได้แก่ การได้รับข่าวสาร การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ตามลำดับ อย่างไรก็ตามเนื่องจากการให้ข้อมูลข่าวสารเป็นสาเหตุของการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเช่นกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครอบครัว และสื่อสารมวลชน ควรร่วมกันในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาเซียนแก่นักเรียน โดยโรงเรียนควรพัฒนาโครงการ หลักสูตร หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียน ครอบครัวให้สนับสนุนแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน และสื่อสารมวลชนควรผลิตสื่อในการกระตุ้นให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีการใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเสริมสร้างให้เกิดภูมิคุ้มกันในตนเองเพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในการเข้ามาของการเป็นประชาคมอาเซียนได้ดีในอนาคต

3.บทคัดย่อภาษาไทยและบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract)

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนกับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ เก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 436 คน โดยเก็บข้อมูลด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน การได้รับข่าวสาร การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีภูมิคุ้มกันตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เส้นทางและการวิเคราะห์กลุ่มพหุ

ผลการวิจัยพบว่า ทั้งการได้รับข่าวสาร การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีภูมิคุ้มกันตนเองส่งอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน และพบว่ารูปแบบของโมเดลไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน กับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ แต่พบว่าเส้นทางอิทธิพลจากการใฝ่รู้ใฝ่เรียนถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน และการได้รับข่าวสารถึงการมีภูมิคุ้มกันตนเองมีขนาดอิทธิพลที่แตกต่างกัน และค่าเฉลี่ยตัวแปรแฝงการมีภูมิคุ้มกันตนเองมีความแตกต่างกัน

ABSTRACT

Examined in this research were: 1) to study the causal relationship of factor affecting desirable characteristics of ASEAN citizen of secondary education student and 2) to study model invariant between students in and out the school participated in Road to ASEAN project. Participants were 436 secondary students. Data corrected with questionnaire assessing desirable characteristics of ASEAN citizen, information accessibility, inquiry characteristics, and self-immunity. Data were analyzed with path analysis and multiple group analysis.

Result showed that all of antecedents had direct effect to desirable characteristics of ASEAN citizen. Model form was invariant between two groups of student. Path coefficients of information to desirable characteristics of ASEAN citizen and information accessibility to self-immunity were different. Moreover, latent mean of self-immunity also different between two groups.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณกองทุนการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณแหล่งทุนวิจัยนี้ที่ทำให้ผู้วิจัยได้ทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย ทำให้เป็นถึงแนวทางการพัฒนานักเรียนของไทยให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพของประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณครูศิริ เม่งมั่งมี และคุณครูอธิฐาน จันทรทา และมหำบัณฑิตสาขาวิชาวิจัย และประเมินผลการศึกษา รุ่น 6 บัณฑิตประกาศนียบัตรสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ที่ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณโรงเรียนที่เป็นหน่วยตัวอย่างที่ช่วยเหลือให้ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้เพียงพอต่อการวิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังว่าการศึกษานี้จะสามารถต่อยอดไปสู่การพัฒนานักิจกรรมในโรงเรียนเพื่อการส่งเสริมให้นักเรียนมีความพร้อมในการเป็นประชากรอาเซียนต่อไป

อนุ เจริญวงศ์ระยับ
วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร
พฤษภาคม 2562

หัวข้องานวิจัยเรื่อง	ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ชื่อผู้วิจัย	อนุ เจริญวงศ์ระยับ และ วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร
คณะ/สังกัด	คณะครุศาสตร์ และ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย	ประจำปีงบประมาณ 2560 จำนวนเงิน 100,000 บาท
ระยะเวลาทำการวิจัย	1 ปี ตั้งแต่ 2 มีนาคม 2560 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2561
คำสำคัญ	ประชากรอาเซียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน กับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ เก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 436 คน โดยเก็บข้อมูลด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน การได้รับข่าวสาร การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีภูมิคุ้มกันตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เส้นทางและการวิเคราะห์กลุ่มพหุ

ผลการวิจัยพบว่า ทั้งการได้รับข่าวสาร การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีภูมิคุ้มกันตนเองส่งอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน และพบว่ารูปแบบของโมเดลไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน กับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ แต่พบว่าเส้นทางอิทธิพลจากการใฝ่รู้ใฝ่เรียนถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน และการได้รับข่าวสารถึงการมีภูมิคุ้มกันตนเองมีขนาดอิทธิพลที่แตกต่างกัน และค่าเฉลี่ยตัวแปรแฝงการมีภูมิคุ้มกันตนเองมีความแตกต่างกัน

Research Title	Factor affecting desirable characteristics of ASEAN citizen of secondary education student
Author	Anu Jarernvonggrayab; Veerawan Wongpinpech
Faculty	Education; Humanities
Institute	Pibulsongkram Rajabhat University; Chiangmai University
Year	2019
Keywords	ASEAN citizen, desirable characteristics, secondary education student

ABSTRACT

Examined in this research were: 1) to study the causal relationship of factor affecting desirable characteristics of ASEAN citizen of secondary education student and 2) to study model invariant between students in and out the school participated in Road to ASEAN project. Participants were 436 secondary students. Data collected with questionnaire assessing desirable characteristics of ASEAN citizen, information accessibility, inquiry characteristics, and self-immunity. Data were analyzed with path analysis and multiple group analysis.

Result showed that all of antecedents had direct effect to desirable characteristics of ASEAN citizen. Model form was invariant between two groups of student. Path coefficients of information to desirable characteristics of ASEAN citizen and information accessibility to self-immunity were different. Moreover, latent mean of self-immunity also different between two groups.

สารบัญเรื่อง

บทที่	หน้า
แบบสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
บทคัดย่อภาษาไทย	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ซ
สารบัญเรื่อง	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
อภิธานศัพท์	ฏ
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามปฏิบัติการ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
อาเซียน.....	8
ประชาคมอาเซียน.....	11
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน.....	13
ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน.....	31
การได้รับข่าวสาร.....	32
การไม่รู้ไม่เรียน.....	35
การมีภูมิคุ้มกันในตนเอง.....	38
กรอบแนวคิดวิจัย.....	41
3 อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและตัวอย่าง.....	43

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือการวิจัย.....	45
การจัดกระทำข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4 ผลการวิจัย.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	52
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้น.....	55
ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	58
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	63
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	63
สมมติฐานการวิจัย.....	63
วิธีการวิจัย.....	63
สรุปผลการวิจัย.....	64
อภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	78
ภาคผนวก ข คำสั่งและผลการวิเคราะห์กลุ่มรวม (บางส่วน).....	94
ภาคผนวก ค คำสั่งการวิเคราะห์กลุ่มพหุ.....	108
ประวัติผู้วิจัย.....	111

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ/คุณภาพผู้เรียน/เยาวชน ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	19
2 แสดงจำนวนตัวอย่างที่เก็บได้จริง.....	44
3 แสดงค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก (t-test) และความสัมพันธ์ระหว่างคะแนน รายข้อกับคะแนนรวม (corrected item total correlation) และ ค่าความเชื่อมั่น ทดลองใช้กับตัวอย่าง 100 คน และ 436 คน.....	48
4 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตเฉพาะตัวแปรต่อเนื่อง.....	50
5 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (กลุ่มรวม).....	53
6 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (แยกกลุ่มเข้าร่วม/ไม่เข้าร่วมโครงการ).....	54
7 แสดงผลการประมาณค่าความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบและพารามิเตอร์ ระหว่าง นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับไม่เข้าร่วมโครงการ.....	60

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แผนที่ ธงชาติ และปีที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนของประเทศสมาชิกและ สัญลักษณ์ของอาเซียน.....	9
2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	42
3 ผลประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นกลุ่มรวม (ก่อนปรับโมเดล).....	56
4 ผลประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นกลุ่มรวม (หลังปรับโมเดล).....	57
5 ผลประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ (คะแนนมาตรฐาน).....	59
6 ผลประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ (คะแนนมาตรฐาน).....	59

อภิธานศัพท์

สัญลักษณ์	: หมายถึง
χ^2	: ค่าไคสแควร์
$\Delta\chi^2$	: ค่าความแตกต่างของค่าไคสแควร์
Δdf	: ค่าความแตกต่างของค่าองศาอิสระ
Λ	: น้ำหนักองค์ประกอบ
Γ	: สัมประสิทธิ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรภายนอกกับตัวแปรภายใน
B	: สัมประสิทธิ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรภายในกับตัวแปรภายใน
Φ	: ความแปรปรวนแปรปรวนร่วมของตัวแปรสังเกต
Ψ	: ความแปรปรวนแปรปรวนร่วมของตัวแปรแฝง
K	: ค่าเฉลี่ยตัวแปรแฝง
Intercept	ค่าเฉลี่ยตัวแปรสังเกต

การศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งใน
ขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิก
อาเซียน

4. การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีทางการศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ
ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการ
เคลื่อนย้ายแรงงาน

5. การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยมอบหมายให้
องค์กรหลักเตรียมจัดทำแผนการดำเนินงานและแต่งตั้งคณะกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ
เตรียมการรองรับในเรื่องดังกล่าว โดยให้พิจารณาถึงระบบการศึกษาในอาเซียนและนโยบายของประเทศเพื่อน
บ้าน เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างแท้จริงในอาเซียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่
ประชาคมอาเซียน ได้แก่ โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) โดยคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วม
โครงการเพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมและศักยภาพในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เป็นศูนย์การ
เรียนรู้อาเซียน แบ่งเป็นโรงเรียน 3 รูปแบบ คือ โรงเรียน Sister School โรงเรียน Buffer School และ
ASEAN Focus School ทั้งนี้โรงเรียนที่เป็นเครือข่ายดังกล่าวได้ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน
และจัดกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

เมื่อศึกษาการดำเนินโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการ
เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน พบว่าสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมหลากหลาย เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่ออุปกรณ์ รูปภาพ
วีดิทัศน์ นิทรรศการ การจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการติดต่อสื่อสารกับสถานศึกษาในประเทศสมาชิกประชาคม
อาเซียนทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อ ICT (Information Communication Technology) ซึ่งกิจกรรมที่
กล่าวมาเป็นการออกแบบและจัดประสบการณ์ให้สถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้นักเรียนในสถานศึกษาที่เป็นศูนย์
อาเซียนและสถานศึกษาเครือข่ายได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียน
ได้ประสบการณ์ตรง และมีกิจกรรมค่ายสร้างสรรค์ที่เน้นการสร้างความตระหนักเรื่องประชาคมอาเซียน

จากสถานการณ์การดำเนินโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการ
จัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน กล่าวได้ว่า โครงการที่ดำเนินการมีกิจกรรมที่หลากหลายมิติ ทั้งในมิติด้าน
ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติและค่านิยม ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับ
ประสิทธิผลของโครงการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็น
ประชากรอาเซียน และศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการ
เป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of
ASEAN) กับนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาในโครงการฯ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงการจัดการ
เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2 เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) กับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ

ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 500 คน และนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 500 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรภายในแฝง ได้แก่ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การมีภูมิคุ้มกันในตนเองและการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน

2. ตัวแปรภายนอกแฝง ได้แก่ การได้รับข่าวสาร

นิยามปฏิบัติการ

1. การมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน หมายถึง การที่บุคคลมีลักษณะที่เอื้อต่อการดำรงตนในฐานะประชากรอาเซียน จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ โดย

1. ด้านความรู้ หมายถึง ความสามารถด้านการรู้คิดเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียน จำแนกเป็น

1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาเซียน ได้แก่ จุดกำเนิดอาเซียน กฎบัตรอาเซียน สัญลักษณ์อาเซียน และความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน

1.2 ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ได้แก่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมการเมือง ความมั่นคงอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

2. ด้านทักษะ หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพการงานในฐานะประชากรอาเซียน จำแนกเป็น

2.1 ทักษะในการสื่อสาร หมายถึง สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้านอีกอย่างน้อย 1 ภาษา

2.2 ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การสืบค้น การรวบรวมองค์ความรู้และข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

2.3 ทักษะในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา หมายถึง สามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างสันติวิธี

2.4 ทักษะในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น หมายถึง สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น เคารพและยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม

2.5 ทักษะในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง หมายถึง กระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

3. ด้านเจตคติ หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงออกของบุคคลที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพการงานในฐานะประชากรอาเซียน จำแนกเป็น

3.1 ความภูมิใจในความเป็นไทย หมายถึง เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย รู้คุณค่า มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย รวมทั้ง ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.2 ตระหนักในความเป็นอาเซียน หมายถึง ยอมรับและเห็นประโยชน์ของการเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน มีความเอื้ออาทร แบ่งปันระหว่างสมาชิกในประเทศอาเซียน มีสำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบร่วมกันในฐานะประชากรอาเซียน

3.3 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตนเอง รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การวัดการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน เป็นการวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อการเป็นประชากรอาเซียน โดยในด้านความรู้ วัดจากแบบวัด “ความรู้ทั่วไป

เกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียน” ด้านทักษะ วัดจากแบบวัด “การเตรียมตัวของฉันในการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน” และด้านเจตคติต่อการเป็นประชากรอาเซียน วัดจากแบบวัด “ความรู้สึกของฉันในการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน” ซึ่งเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้ตอบที่ได้คะแนนจากเครื่องมือวัดมากกว่า แสดงว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนจากเครื่องมือวัดน้อยกว่า

2. การได้รับข่าวสาร หมายถึง การที่บุคคลได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียน และการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน ผ่านช่องทางต่างๆ จำแนกเป็น 3 ช่องทาง คือ การได้รับข่าวสารจากครอบครัว การได้รับข่าวสารจากโรงเรียน และการได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ โดย

การได้รับข่าวสารจากครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียนจากพ่อ แม่ ผู้ปกครองหรือบุคคลต่างๆ ในครอบครัว ผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ การบอกเล่า การส่งเสริมให้เข้าร่วมและ/หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

การได้รับข่าวสารจากโรงเรียน หมายถึง การที่นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียนจากโรงเรียน โดยผ่านช่องทางต่างๆ เช่น หลักสูตรการเรียนการสอน บอร์ดความรู้/นิทรรศการ การเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม การอบรม/ประชุม/สัมมนา เป็นต้น

การได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ หมายถึง การที่นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน ผ่านสื่อต่างๆ อาทิ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์ และเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่างๆ เป็นต้น

การวัดการได้รับข่าวสาร เป็นการวัดระดับที่นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน ผ่านช่องทางต่างๆ โดยวัดจากแบบวัด “การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน” ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้ตอบที่ได้คะแนนจากเครื่องมือวัดมากกว่า แสดงว่าได้รับข่าวสารมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนจากเครื่องมือวัดน้อยกว่า

3. การใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง การที่บุคคลมีคุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรมที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจ การกล้าคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการมีเหตุผล โดย

การเห็นคุณค่า หมายถึง การเห็นความสำคัญของการแสวงหาความรู้ เห็นประโยชน์ของการเรียน และกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนทั้งในโรงเรียนและในชุมชน ให้ความสำคัญ และเห็นประโยชน์ของสิ่งแวดล้อม รวมทั้งนำข้อคิด ประสบการณ์ที่ดีของผู้อื่นที่อยู่รอบตัวมาปรับใช้ในการเรียน การแสวงหาความรู้ และการดำรงชีวิตของตน

ความอยากรู้อยากเห็น หมายถึง การมีปรารถนาความสนใจที่จะรู้เรื่องต่างๆ ทั้งเรื่องเรียน และเรื่องรอบตัว ตลอดจนให้เห็นความตื่นตัวว่องไว กระฉับกระเฉงรวดเร็ว และริบเร่งในการค้นหาความรู้ต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ความตั้งใจ หมายถึง การมีความเอาใจใส่ ไม่วอกแวก มีจิตใจจดจ่อต่อการเรียน และงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

การกล้าคิดริเริ่ม หมายถึง การนำแนวคิด หรือวิธีการใหม่ ๆ ที่ไม่ซ้ำใครมาปรับใช้ทั้งในเรื่องการเรียน การทำงาน และเรื่องต่าง ๆ รอบตัว ตลอดจนกล้านำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

ความเพียรพยายาม หมายถึง การมีความมุ่งมั่น ขยันขันแข็งในการศึกษาหาความรู้ หรือทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก เพื่อให้การศึกษาหาความรู้ และงานที่ได้รับมอบหมายนั้นประสบความสำเร็จอย่างเต็มความสามารถ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หมายถึง การมีอิสระในการดำเนินการเรียนรู้ของตนเองโดยมีการวางแผนการเรียนรู้ เลือกแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เลือกทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยตนเอง

การมีเหตุผล หมายถึง การใช้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่มีอยู่รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อประกอบ หรือสนับสนุนการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่ง ต่าง ๆ ทั้งเรื่องเรียนและเรื่องรอบตัวอย่างสมเหตุสมผล

การวัดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นการวัดคุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรมที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจ การกล้าคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการมีเหตุผล วัดจากแบบวัด “คุณลักษณะของฉัน” ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงมาจากแบบวัดของวัฒนา พาสล (2551) และวาสนา กิ่งเท้ง (2553) ผู้ตอบที่ได้คะแนนจากเครื่องมือวัดมากกว่าแสดงว่ามีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน มากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนจากเครื่องมือวัดน้อยกว่า

4. การมีภูมิคุ้มกันในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลเตรียมตนเองให้มีความพร้อมทั้งในด้านการรู้การคิด แรงจูงใจ และวุฒิภาวะทางอารมณ์อย่างเพียงพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว จำแนกเป็น การมองโลกในแง่ดี สติสัมปชัญญะ ความชอบเสี่ยง และการจัดการความเครียด โดย

การมองโลกในแง่ดี หมายถึง วิธีการคิดและความคาดหวังของบุคคลในการปรับตัวเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่ท้าทายหรือเมื่อเกิดปัญหาอุปสรรคในชีวิต โดยบุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะยังคงพยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ トラバใดที่เขาเชื่อว่าจะมีความสำเร็จอย่างที่เขาตั้งเป้าหมายไว้เกิดขึ้นตามมา

สติสัมปชัญญะ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะระลึกได้ว่ากำลังทำอะไร และรู้ตัวขณะที่กำลังทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งทำให้ดำรงชีวิตด้วยความไม่ประมาท

ความชอบเสี่ยง หมายถึง จิตลักษณะของบุคคลที่ชอบความท้าทาย สนุกตื่นเต้น พอใจในการแสดงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การได้มาซึ่งรางวัล ผลประโยชน์ หรือการยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักเป็นพฤติกรรมที่เป็นอันตรายหรือเป็นสิ่งที่ไม่ดี

การจัดการความเครียด หมายถึง จิตลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงความพร้อมในการปรับตัวและจัดการกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล หรือความไม่สบายใจ โดยยึดหลักแนวทางการจัดการในทางที่ดีและเหมาะสม

การวัดการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง เป็นการวัดจิตลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมทั้งในด้านการรู้การคิด แรงจูงใจ และวุฒิภาวะทางอารมณ์อย่างเพียงพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว จำแนกเป็น การมองโลกในแง่ดี สติสัมปชัญญะ ความชอบเสี่ยง และการจัดการความเครียด วัดจากแบบวัด “ความพร้อมของฉัน” ที่คณะผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบวัดจิตเอกภาพด้านการมีภูมิคุ้มกันตน ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ที่พัฒนาขึ้นโดย ดุจเดือน พันธมนาวิน และงามตา วนินทานนท์ (2551) ผู้ตอบที่ได้คะแนนจากเครื่องมือวัดมากกว่าแสดงว่ามีภูมิคุ้มกันในตนเองมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนจากเครื่องมือวัดน้อยกว่า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยครั้งนี้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สารสนเทศดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารวิชาการสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกับครอบครัวของนักเรียน และชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่

บทที่ 2

ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเสนอตามลำดับดังนี้

- 1 อาเซียน
- 2 ประชาคมอาเซียน
- 3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน
- 4 ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน
  - 4.1 การได้รับข่าวสาร
  - 4.2 การใฝ่รู้ใฝ่เรียน
  - 4.3 การมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. อาเซียน

1.1 กำเนิดอาเซียน

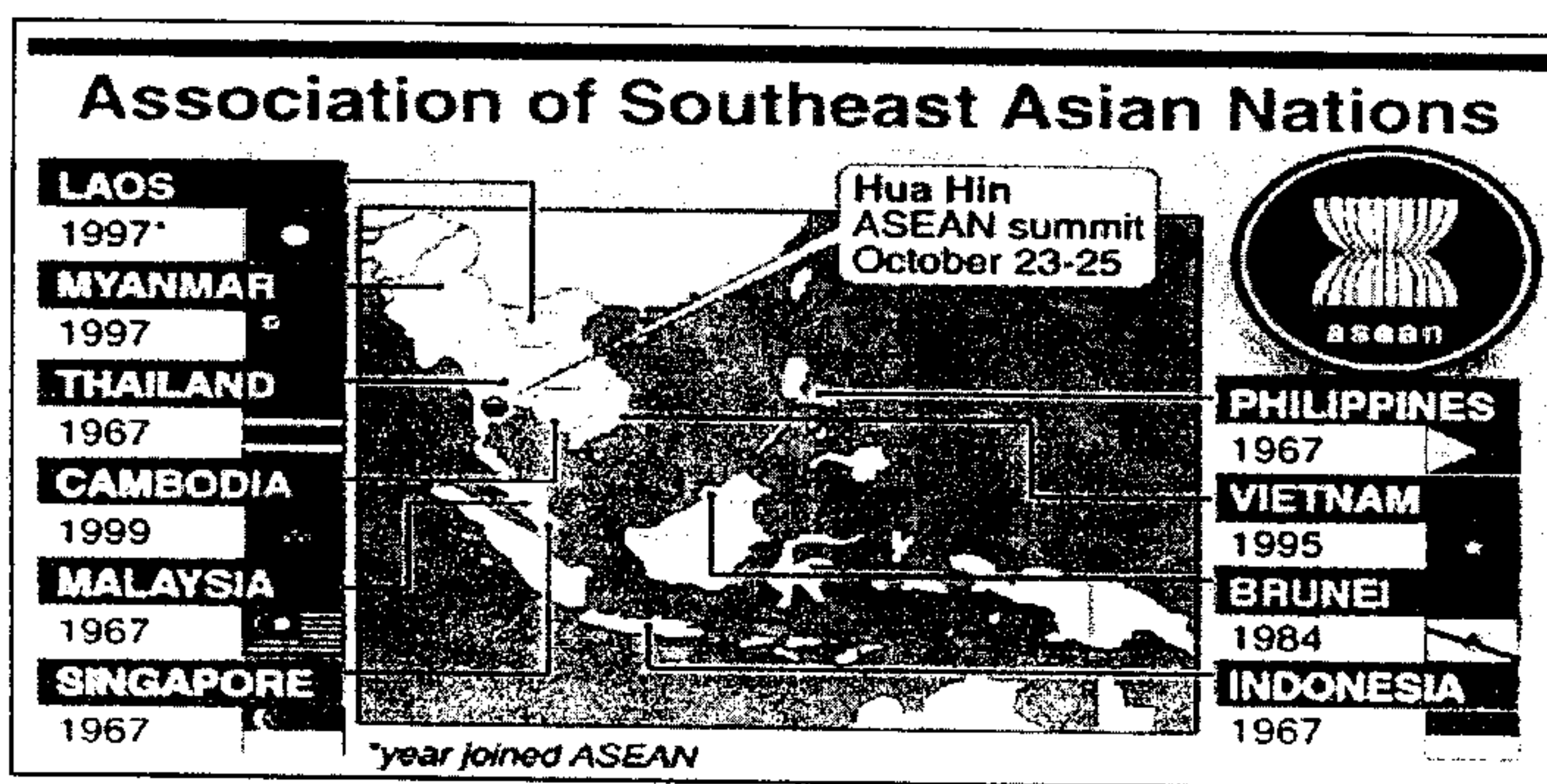
อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN or Association of South East Asian Nations) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญาสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Declaration of ASEAN concord) หรือรู้จักอีกชื่อหนึ่งว่าปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) ซึ่งได้มีการลงนามที่วังสราญรมย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยรัฐมนตรีสมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย ซึ่งผู้แทนทั้ง 5 ประเทศ ประกอบด้วย นายอาดัม มาลิก รัฐมนตรีต่างประเทศอินโดนีเซีย ตุน อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกลาโหมและรัฐมนตรีกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติมาเลเซีย นายนาซิโซ รามอส รัฐมนตรีต่างประเทศฟิลิปปินส์ นายเอส ราชารัตนัม รัฐมนตรีต่างประเทศสิงคโปร์ และพันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีต่างประเทศไทย (กรมอาเซียน, 2553ก)

ในเวลาต่อมาได้มีประเทศต่างๆ เข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม ได้เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 6 เมื่อปี พ.ศ. 2527 เวียดนาม เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 7 ในปีพ.ศ. 2538 ลาวและพม่า เข้าเป็นสมาชิกพร้อมกันเมื่อปีพ.ศ. 2540 และกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกล่าสุดเมื่อปีพ.ศ. 2542 ทำให้ในปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิกรวมทั้งหมด 10 ประเทศ (กรมอาเซียน, 2553ข) ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา (สำนักงานการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์, 2554: 21-69)

สำหรับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งอาเซียนนั้น ประเทศผู้ร่วมก่อตั้งเห็นว่าการตั้งองค์กรความร่วมมือระดับภูมิภาคน่าจะมีส่วนช่วยป้องกันการเกิดความขัดแย้ง และส่งเสริมการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งนี้ ปฏิญญากรุงเทพฯ ได้กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์สำหรับอาเซียน 7 ประการ ได้แก่ (กรมอาเซียน, 2553ค)

1. ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคมและวัฒนธรรม
2. ส่งเสริมการมีเสถียรภาพ สันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค
3. ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และด้านการบริหาร
4. ส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกันในการฝึกอบรมและการวิจัย
5. ส่งเสริมความร่วมมือในด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การค้า การคมนาคม การสื่อสาร และการปรับปรุงมาตรฐานการดำรงชีวิต
6. ส่งเสริมการมีหลักสูตรการศึกษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
7. ร่วมมือกับองค์การระดับภูมิภาคและองค์การระหว่างประเทศ

อาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการ เป็นภาษาที่ใช้ในระหว่างการประชุม การโต้ตอบทางจดหมาย การจัดทำรายงานการประชุม ผลการพิจารณา และมติที่ประชุม ตลอดจนการจัดทำคำแถลงการณ์ และการปฏิสัมพันธ์ต่างๆ ของอาเซียน (กรมอาเซียน, 2554ก)

ภาพ 1 แผนที่ ธงชาติ และปีที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนของประเทศสมาชิกและสัญลักษณ์ของอาเซียน

1.2 สัญลักษณ์ของอาเซียน

สัญลักษณ์ของอาเซียนเป็นรวงข้าวสีเหลือง 10 มัด หมายถึง การที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง 10 ประเทศรวมกันเพื่อมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน อยู่ในพื้นที่วงกลมสีแดง สีขาว และน้ำเงิน ซึ่งแสดงถึงความเป็นเอกภาพ มีตัวอักษรคำว่า “asean” สีน้ำเงิน อยู่ใต้ภาพรวงข้าวอันแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกันเพื่อความมั่นคง สันติภาพ เอกภาพ และความก้าวหน้าของประเทศสมาชิก

อาเซียน สี่ทั้งหมดที่ปรากฏในสัญลักษณ์ของอาเซียน เป็นสี่สำคัญที่ปรากฏในธงชาติของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน สี่น้ำเงิน หมายถึง สันติภาพและความมั่นคง สี่แดง หมายถึง ความกล้าหาญและความก้าวหน้า สี่ขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ และสี่เหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง (สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์, 2554: 8)

1.3 กฎบัตรอาเซียน

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อปี 2550 ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้ ลงนามในกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้ โดยวัตถุประสงค์ของกฎบัตรคือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนจะเป็นสถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Organization) จุดเด่นประการหนึ่งของกฎบัตรอาเซียน คือ การที่ข้อบทต่างๆ ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้อาเซียนเป็นองค์กรที่ประชาชนเข้าถึงและเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศสมาชิกมากยิ่งขึ้น (สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์, 2554: 11-19)

1.4 ความสำเร็จของอาเซียน

นับตั้งแต่มีการก่อตั้งอาเซียน ประเทศสมาชิกต่างพยายามส่งเสริมการยึดมั่นในบรรทัดฐานร่วมกัน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้กำหนดนโยบาย ความร่วมมือที่เกิดขึ้นระหว่างกันมีส่วนช่วยป้องกันความขัดแย้งไม่ให้เกิดขึ้นในภูมิภาค ทำให้ไม่มีสงครามระหว่างกัน และยังประสบความสำเร็จในการส่งเสริมให้อาเซียนเป็นเวทีที่ประเทศมหาอำนาจหลายประเทศเข้าร่วมหารือในฐานะประเทศคู่เจรจา (Dialogue Partnerships) รวมทั้งมีความร่วมมือในกรอบความร่วมมืออาเซียน + 3 (ASEAN Plus Three) ด้วย อีกทั้งอาเซียนยังสร้างเวทีหารือด้านการเมืองและความมั่นคง ซึ่งเป็นเพียงเวทีเดียวในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ผ่านการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum – ARF หรือ เออาร์เอฟ) และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit) อาเซียนได้วางรากฐานของการบูรณาการทางเศรษฐกิจในภูมิภาคโดยการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area) และยังมีความตกลงอื่น ๆ ทั้งในอาเซียนเองและกับประเทศคู่เจรจา เพื่อส่งเสริมให้อาเซียนเป็นระบบเศรษฐกิจที่เปิดต่อประชาคมโลก ส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม การต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง และความร่วมมือสาขาอื่นอีกมากมาย ตลอดจนส่งเสริมความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันให้เกิดขึ้นในภูมิภาค (กรมอาเซียน, 2553) นอกจากนี้อาเซียนยังพร้อมเปิดรับและมีปฏิสัมพันธ์กับทุกประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและวิชาการ โดยถือเป็นนโยบายร่วมกันของประเทศสมาชิก สมาชิกอาเซียนยังมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ และองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ อาทิ องค์การการเงิน

ระหว่างประเทศ องค์การการประชุมอิสลาม (Organization of Islamic Conference-OIC หรือโอไอซี) และ องค์การระหว่างภูมิภาค ตลอดจนองค์กรระดับภูมิภาคอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือเอเปค (APEC) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย หรือเอดีบี (ADB) อาเซียนยังมีความสัมพันธ์กับประเทศและภูมิภาคที่มีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์และเศรษฐกิจต่ออาเซียนและประเทศสมาชิกผ่าน กรอบการหารือของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา และเออาร์เอฟ (ARF) ในส่วนของการหารือในประเด็น การเมืองและความมั่นคง หนึ่งในกรอบความร่วมมือของอาเซียนที่มีความเข้มข้นและมีการขยายความร่วมมือมากที่สุดคือ กรอบอาเซียน+3 ซึ่งเป็นการหารือกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ขณะที่กรอบการประชุมสุดยอด เอเชียตะวันออก (EAS) ก็เป็นเวทีหารือระหว่างผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนกับออสเตรเลีย จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์ โดยมีอาเซียนเป็นตัวขับเคลื่อนและเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือ (กรมอาเซียน, 2554ข)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าในช่วงกว่า 40 ปีที่ผ่านมาอาเซียนจะประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับในหลาย ด้านไม่ว่าจะเป็นบทบาทการสร้างบรรยากาศของสันติภาพและการอยู่ร่วมกันโดยสันติของประเทศในภูมิภาค การช่วยแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในกัมพูชา และการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน แต่ในปัจจุบันพบว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ทำให้อาเซียนต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ อาทิ โรคระบาด การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ พิบัติภัยธรรมชาติ เช่น คลื่นยักษ์สึนามิ ปัญหา สิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน รวมถึงความเสี่ยงที่อาเซียนอาจจะไม่สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะจีนและอินเดีย ซึ่งมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด ทำให้อาเซียนต้องปรับตัว เพื่อให้รับมือกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (กรมอาเซียน, 2554ค) ซึ่งจาก ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นความสำคัญของการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้นเพื่อ สร้างความเข้มแข็งและอำนาจต่อรองให้กับรัฐสมาชิก ดังนั้นในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 9 ใน เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546 ที่บาหลี ผู้นำอาเซียนจึงได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน หรือที่ เรียกว่า ข้อตกลงบาหลี 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord) เห็นชอบให้มีการจัดตั้ง ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือ การให้อาเซียนรวมตัวเป็นชุมชนหรือประชาคมเดียวกันให้สำเร็จ ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) แต่ต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 12 ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2550 ที่เซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้เร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) (ประชาคมอาเซียน, 2554)

2. ประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เป็นประชาคมที่ประกอบไปด้วย 3 เสาหลักซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันคือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community-APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ASEAN, 2554)

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community – APSC) มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี อาเซียนจึงได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community Blueprint) โดยเน้นใน 3 ประการ คือ

1. การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะร่วมกันทำเพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การต่อต้านการทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล เป็นต้น

2. ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชนที่ครอบคลุมในทุกด้าน ครอบคลุมความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบเดิม มาตรการสร้างความไว้วางใจ และการระงับข้อพิพาท โดยสันติเพื่อป้องกันสงครามและให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกันโดยสงบสุขและไม่มีความหวาดระแวง และขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและจัดการภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ

3. การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก เพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาคเช่น กรอบอาเซียน+3 กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community–AEC) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุนและแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้าน คือ

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (single market and production base) โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรี มากขึ้น

2. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน)

3. การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่าง ๆ

4. การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community – ASCC) อาเซียนได้ตั้งเป้าเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ในปี 2558 โดยมีมุ่งหวังเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน(ASEAN Identity) เพื่อยอมรับการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
2. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม
3. สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม
4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
5. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน
6. การลดช่องว่างทางการพัฒนา

ทั้งนี้โดยมีกลไกการดำเนินงาน ได้แก่ การประชุมรายสัปดาห์ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส และระดับรัฐมนตรี และคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

จากความพยายามในการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) อันจะนำไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวของอาเซียนดังคำขวัญที่ว่า “วิสัยทัศน์เดียว อัตลักษณ์เดียวกัน ประชาคมเดียว” (One Vision, One Identity, One Community) ส่งผลให้ประเทศสมาชิกต่างพยายามที่จะขับเคลื่อนและเตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ทันตามกำหนดเวลาในทุกมิติอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจังมากขึ้น ซึ่งในการให้ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อนและเตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ทันตามกำหนดในกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลักนั้น การศึกษานับว่าเป็นกลไกสำคัญและมีหน้าที่โดยตรงในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) ดังนั้นกลไกความร่วมมือด้านการศึกษาก็เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการสร้างอาเซียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพมนุษย์เพื่อสร้างอนาคตที่รุ่งเรืองของอาเซียน (ไพศาล วิศาลาภรณ์ และคณะ, 2553: 7-8)

3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนนั้น สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งคือการเตรียมความพร้อมและสร้างสรรค์พลเมืองของแต่ละประเทศให้มีคุณลักษณะของประชากรอาเซียน เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มของเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยเรียนรู้ อย่างไรก็ตามการที่เยาวชนจะสามารถก้าวไปสู่การเป็นประชากรอาเซียนที่สมบูรณ์แบบได้นั้น คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยในอนาคตก็จะเป็นสิ่งที่ละเลยเสียมิได้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากร

อาเซียนโดยพิจารณาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยในอนาคตร่วมด้วย

3.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อให้เป็นไปตามหมวด 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้วิเคราะห์สาระบัญญัติแล้วสรุปคุณลักษณะของผู้เรียนไว้ 3 ประการ คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข โดยได้ให้คำนิยามไว้ว่า คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ส่วนคนเก่ง คือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา และคนมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพดีทั้งกายและจิตใจ เป็นคนร่าเริงแจ่มใสร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อสรรพสิ่ง มีอิสระปลอดพ้นจากการตกเป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำรงตนได้เพียงพอแก่อัตภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: 11-12)

ขณะที่เมื่อพิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น และสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานความเป็นไทย และความเป็นสากล เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการเป้าหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545: 21-22)

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญาและทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเอง ให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

และเมื่อพิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ก็พบว่ามีความสอดคล้องกันกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ยังคงมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ไว้ 8 ประการ ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

ขณะที่ สมพงษ์ จิตระดับ สว่างคะวาทีน (2547: 77-78) ได้เสนอคุณลักษณะของเด็กไทยที่พึงประสงค์ไว้ ดังนี้

1. มีความมั่นใจตนเองแบบสากล แต่อ่อนน้อมถ่อมตนแบบวัฒนธรรมไทย

2. มีความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ ภาษาคอมพิวเตอร์และวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Global literacy)

3. รู้จักสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะในการเมืองระบอบประชาธิปไตย

4. ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักพึ่งตนเอง มีแนวทางมัชฌิมาปฏิปทาเป็นวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ตามแนวทางพระพุทธศาสนา

5. มีความสามารถเป็นผู้ประกอบการ ในธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมได้

6. มีทักษะการจัดการและการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. รู้จักคุณค่าของตนเอง ยอมรับความแตกต่างแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน และเกิดประโยชน์สุขแก่ทุกฝ่าย

8. เป็นคนเก่ง คนดี และเป็นคนมีความสุข รู้จักปรับตนเองในกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างสมดุลย์ แยกแยะ และรู้เท่าทัน

9. มีทักษะชีวิตในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีภูมิคุ้มกันของจิตใจที่เข้มแข็งจนสามารถปฏิเสธภัยอันตรายต่างๆ ที่กระตุ้นยั่วยู่ให้หลงผิดได้

10. มีความภูมิใจในความเป็นคนไทย การดำรงรักษา ถักทอสานต่อวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองได้

จากที่กล่าวมาแม้ว่าจะมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย แต่ถ้าพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าแต่ละทัศนะมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ คือ 1. การเป็นคนดี คือ เป็นผู้ที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม ทั้งทางด้านจิตใจและพฤติกรรมการแสดงออก 2. การเป็นคนเก่ง คือ เป็นผู้ที่มีปัญญา มีทักษะในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพการงาน รวมทั้งมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และ 3. การเป็นคนที่มีความสุข คือเป็น ผู้ที่มีความสุขกาย สุขใจ สามารถดำรงชีวิตอย่างพอเพียงบนพื้นฐานความเป็นไทยและความเป็นสากล

3.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยในอนาคต

นำพงศ์ สุขสบาย (2556: 48-49) ได้วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย ซึ่งประมวลจากพระบรมราโชวาทที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องพระมหาชนกและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนจากหนังสือคำพ่อสอน รวมทั้งปาฐกถาด้านการศึกษาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในหนังสือชื่อ รัตนพิณิจ นิเทศการศึกษา ได้ข้อสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย คือ ความเพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม และกำลังกายที่สมบูรณ์ โดยความเพียรที่บริสุทธิ์ (Pure Perseverance) คือ ความขยันหมั่นเพียร ไม่ท้อถอยในกิจการที่ทำ โดยแยกคุณสมบัติออกเป็นสองด้าน คือ ความสามารถในการกระทำ และคุณธรรมจิตสำนึกในการกระทำ ปัญญาที่เฉียบแหลม คือ ความฉลาดรู้ และสติปัญญา ความคิด ซึ่งเป็นคุณลักษณะของการรู้จริง รู้ครบถ้วน รู้เหตุรู้ผล รู้เท่าทัน รู้เชื่อมโยงความเป็นไทยกับความรู้สากล รู้จักตนเอง รู้จักสังคม และกำลังกายที่สมบูรณ์ หมายถึง การมีสุขภาพะทั้งทางกายและจิต ซึ่งการที่จะมีคุณลักษณะทั้ง 3 ประการได้ ต้องมีความพร้อม 7 ประการ ได้แก่ 1) ความพร้อมในการแสวงหาความรู้ และค้นพบความรู้ 2) ความพร้อมทางด้านคุณธรรมและวัฒนธรรม 3) ความพร้อมทางด้านทักษะชีวิตและวินัยชีวิต 4) ความพร้อมทางการคิดและจินตนาการ 5) ความพร้อมทางด้านสังคมและมนุษยสัมพันธ์ 6) ความพร้อมทางการทำงานและความสามารถในการงานอาชีพ และ 7) ความพร้อมของสมรรถนะในการแข่งขัน

ขณะที่ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2541: 9-10) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยในอนาคตไว้ดังนี้ 1) มีพัฒนาการสมวัย มีสุขภาพดี 2) มีสมรรถภาพทางกาย 3) มีทักษะทางเทคนิค 4) มีความสามารถในการใช้เครื่องมือและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว 5) มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างผสมผสานในคุณลักษณะต่างชั่วมิติต่างๆ เพื่อหาสมดุลระหว่างคุณลักษณะดังต่อไปนี้ การเป็นผู้นำที่ดีและการเป็นผู้ตามที่ดี การรักธรรมชาติ ศิลปะและการรักวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การมีชีวิตและรู้จักพอ และการมีชีวิตแข่งขันกันเอาตัวรอดเพื่อประโยชน์สูงสุดการร่วมมือกันและการแข่งขันกัน ค่านิยมความเสมอภาคและค่านิยมเก็งกำไร มุ่งประโยชน์ส่วนตน การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเห็นคุณค่าของวิทยาการสมัยใหม่ การอยากเรียนรู้เพื่อรู้และการอยากเรียนเพื่อปริญญา เพื่ออาชีพ การเรียนรู้ลึกซึ้งและการเรียนรู้กว้างขวางหลายสาขา รู้รอบตัว การทวงแหวนวัฒนธรรมไทยและการรับวัฒนธรรมต่างชาติ และความสามารถในการทำงานเป็นทีมและความเป็นปัจเจกชน

นอกจากนี้เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546: 110-111) ได้ทำการวิจัยเชิงเอกสารเพื่อสำรวจคุณลักษณะและภาพอนาคตของคนไทยที่พึงประสงค์ ภายใต้โครงการวิถีการเรียนรู้ของคนไทย ของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สรุปได้ว่าคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ในสองทศวรรษหน้า มี 5 มิติดังนี้

มิติด้านร่างกาย คือผู้ที่มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีการพัฒนาการในด้านร่างกายและสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์ในแต่ละช่วงวัย

มิติด้านจิตใจ คือผู้ที่มีจิตใจและเข้าใจตนเอง เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว ได้เป็นอย่างดี

มิติด้านความรู้ คือเป็นผู้ที่สามารถรู้ลึกในแก่นสาระของวิชา สามารถรู้รอบตัวในเชิง สหวิทยาการ และเป็นผู้ที่สามารถรู้ได้ไกลโดยสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตที่จะมาถึงได้

มิติด้านทักษะความสามารถ คือเป็นผู้ที่มีทักษะในด้านการคิด ทักษะในการสื่อสาร ทักษะภาษาต่างประเทศ รวมทั้งทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางสังคม ทักษะการอาชีพ ทักษะทางสุนทรียะ และทักษะการจัดการที่ดี

มิติด้านลักษณะชีวิต คือ เป็นผู้ที่มีลักษณะชีวิตแห่งความขยันอดทน ทุ่มีเท ทำงานหนัก มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีวิสัยทัศน์ ทำทุกอย่างอย่างดีที่สุด มีจิตสำนึกประชาธิปไตย เห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ความเป็นไทย มีจิตสำนึกต่อผู้อื่นและส่วนรวม รวมทั้งมีลักษณะชีวิตแห่งความประหยัคอดออม

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าคุณลักษณะของคนไทยในอนาคตที่พึงประสงค์นั้นจะต้องมีความพร้อมทั้งมิติด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ ทักษะความสามารถ และบุคลิกลักษณะที่เอื้อต่อการดำรงตนบนพื้นฐานของความเพียร

3.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558: ออนไลน์) ได้จัดให้มีการประชุมโต๊ะกลมและทำประชาพิจารณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเตรียมการและดำเนินการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่างๆ เช่น สถานทูต มหาวิทยาลัยภาครัฐและเอกชน ในการร่วมกำหนดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ซึ่งจากการประชุมดังกล่าวสรุปได้ว่าคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนควรมีลักษณะที่สำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1.ด้านความรู้

1.1 มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

1.2 มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน

1.2.1 จุดกำเนิดอาเซียน

1.2.2 กฎบัตรอาเซียน

1.2.3 ประชาคมอาเซียน

1.2.4 ความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน

2. ด้านทักษะ/กระบวนการ จำแนกเป็น

2.1 ทักษะพื้นฐาน

2.1.1 สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้านอีกอย่างน้อย 1 ภาษา)

2.1.2 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์

2.1.3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี

2.1.4 มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2.2 ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบทางสังคม

2.2.1 เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2.2.2 มีภาวะผู้นำ

2.2.3 เห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

2.3 ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน

2.3.1 เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

2.3.2 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.3.3 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีคิดอย่างถูกต้อง

2.3.4 มีความสามารถในการจัดการ/ควบคุมตนเอง

3. ด้านเจตคติ

3.1 มีความภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน

3.2 ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน

3.3 มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน

3.4 มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี / สันติธรรม

3.5 ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา

3.6 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือคุณภาพของผู้เรียนหรือเยาวชนในแต่ละด้านตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ตัวชี้วัดความสำเร็จ/คุณภาพผู้เรียน/เยาวชน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
ด้านความรู้		
1. มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน	1.1 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับระบอบการปกครอง สิทธิเด็ก	1.1 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถวิเคราะห์และจำแนกความเหมือน/ความแตกต่างเกี่ยวกับระบอบการปกครอง
1.1 ด้านการเมือง ได้แก่ - ระบอบการปกครอง - ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ - สิทธิเด็ก / สิทธิมนุษยชน - กฎหมายระหว่างประเทศ	1.2 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับระบบเงินตรา ระบบเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิต แรงงาน	เกี่ยวกับระบอบการปกครองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สิทธิมนุษยชน กฎหมายระหว่างประเทศในด้านการเมือง
1.2 ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ - ระบบเงินตราของประเทศในกลุ่มอาเซียน - ระบบเศรษฐกิจ - ปัจจัยการผลิต - แรงงาน - การค้าเสรี ข้อตกลงทางการค้า ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ	1.3 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับ ภาษา ศาสนา บุคคลสำคัญ สภาพทางภูมิศาสตร์ สาธารณสุข เอกลักษณ์ไทย ประวัติศาสตร์ ในด้านสังคม และวัฒนธรรม	1.2 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถวิเคราะห์และจำแนกความเหมือน/ความแตกต่างเกี่ยวกับ ระบบเงินตรา ระบบเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิต แรงงาน การค้าเสรี ข้อตกลงทางการค้า ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
1.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา การแต่งกาย สาธารณสุข สภาพทางภูมิศาสตร์ เอกลักษณ์ บุคคลสำคัญ ประวัติศาสตร์		1.3 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถวิเคราะห์และจำแนกความเหมือน/ความแตกต่างเกี่ยวกับชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา การแต่งกาย สาธารณสุข สภาพทางภูมิศาสตร์ เอกลักษณ์ บุคคลสำคัญ ประวัติศาสตร์

ตาราง 1 (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
ด้านความรู้ (ต่อ)		
2. มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ได้แก่	2.1 ร้อยละของนักเรียนที่ สามารถอธิบายความหมาย ความสำคัญของอาเซียน	2.1 ร้อยละของนักเรียนที่ สามารถวิเคราะห์ความจำเป็น ความสำคัญของกฎบัตรอาเซียน
2.1 จุดกำเนิดอาเซียน	2.2 ร้อยละของนักเรียนที่	2.2 ร้อยละของนักเรียนที่
2.2 กฎบัตรอาเซียน	สามารถอธิบายเป้าหมายและ หลักการ อัตลักษณ์ สัญลักษณ์ ของกฎบัตรอาเซียน	สามารถวิเคราะห์เป้าหมายและ หลักการ อัตลักษณ์ สัญลักษณ์ ของกฎบัตรอาเซียน
- ความหมาย		
- ความสำคัญ		
- สาระสำคัญ		
2.3 ประชาคมอาเซียน	2.3 ร้อยละของนักเรียนที่	2.3 ร้อยละของนักเรียนที่
- ประชาคมการเมืองและความ มั่นคงอาเซียน	สามารถอธิบายเกี่ยวกับองค์กร อาเซียน องค์กรที่มี ความสัมพันธ์กับอาเซียน	สามารถอธิบายเกี่ยวกับองค์กร อาเซียน องค์กรที่มี ความสัมพันธ์กับอาเซียน
- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน		
- ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม อาเซียน		
2.4 ความสัมพันธ์กับภายนอก อาเซียน	2.4 ร้อยละของนักเรียนที่	2.4 ร้อยละของนักเรียนที่
	สามารถวิเคราะห์ประโยชน์ของ กฎบัตรอาเซียนที่มีต่อประชาคม อาเซียน	สามารถวิเคราะห์ประโยชน์ของ กฎบัตรอาเซียนที่มีต่อประชาคม อาเซียน
ด้านทักษะ/กระบวนการ		
2.1 ทักษะพื้นฐาน	1. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถ	1. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถ
1. สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษา ประเทศในอาเซียนอีกอย่างน้อย 1 ภาษา)	สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาของ ประเทศในอาเซียนอีก อย่าง น้อย 1 ภาษา
2. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศอย่างสร้างสรรค์	2. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ เรียนรู้สื่อสาร	2. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ ออกแบบ สร้างสรรค์งาน นำเสนอ เผยแพร่ แลกเปลี่ยนผลงานในระดับ อาเซียน

ตาราง 1 (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
ด้านทักษะ/กระบวนการ (ต่อ)		
3. มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี	3. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างสันติวิธี	3. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างสันติวิธี
4. มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น	4. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น	4. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น
2.2 ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบทางสังคม	1. ร้อยละของนักเรียนที่เคารพและยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม	1.1 ร้อยละของนักเรียนที่ให้ ความสนใจ ยอมรับและเห็นประโยชน์ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม
		1.2 ร้อยละของนักเรียนที่เคารพในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม
2. มีภาวะผู้นำ	2. ร้อยละของนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอาเซียนศึกษา	2. ร้อยละของนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอาเซียนศึกษาและมีผลงานปรากฏ
3. เห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง	3. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถเสนอปัญหาและแสดงความคิดเห็น	3. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถเสนอปัญหาสังคม และแสดงความคิดเห็น เสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาได้
2.3 ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน	1. ร้อยละของนักเรียนที่ยอมรับความเท่าเทียมกันของความเป็นมนุษย์บนความแตกต่าง	1. ร้อยละของนักเรียนที่ยอมรับและปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเท่าเทียมกันและตระหนักในคุณค่าของมนุษย์
1. เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน (สิทธิเด็ก/สิทธิมนุษยชน)		
2. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2. ร้อยละของนักเรียนที่มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม

ตาราง 1 (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
ด้านทักษะ/กระบวนการ (ต่อ)		
3. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีคิดอย่างถูกต้อง	3. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถอธิบายเหตุผลในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมได้อย่างถูกต้อง	3. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถจำแนกแยกแยะเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สามารถแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล
4. มีความสามารถในการจัดการ/ควบคุมตนเอง	4. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	4. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถควบคุมตนเองยืดหยุ่นปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ
ด้านเจตคติ		
1. มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน	1. ร้อยละของนักเรียนที่ยอมรับและเห็นประโยชน์ของการเป็นอาเซียน	1. ร้อยละของนักเรียนที่ยอมรับเห็นประโยชน์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาเซียน
2. มีความภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน	2. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น	2. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้นและรู้คุณค่าของความเป็นไทยและความเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน
3. ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน	3. ร้อยละของนักเรียนที่แสดงความเอื้ออาทร แบ่งปันระหว่างสมาชิกในประเทศอาเซียน	3. ร้อยละของนักเรียนที่แสดงความเอื้ออาทร แบ่งปันคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกในประเทศอาเซียน
4. มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล (การระดม ปณิญาธรรม สามัคคีธรรม) สันติวิธี /สันติธรรม	4.1 ร้อยละของนักเรียนที่มีการระดม ปณิญาธรรม สามัคคีธรรม 4.2 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี / สันติธรรม	4.1 ร้อยละของนักเรียนที่มีการระดม ปณิญาธรรม สามัคคีธรรม และปฏิบัติตามเป็นประจําสม่ำเสมอ 4.2 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี /สันติธรรมเป็นประจําสม่ำเสมอ

ขณะที่แพรรัทธ ยอดแก้ว (2555) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นพลเมืองอาเซียน และสรุปไว้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นพลเมืองอาเซียน สามารถจำแนกได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่ คุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองอาเซียน คุณลักษณะของพลเมืองอาเซียนตามทฤษฎีการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ และคุณลักษณะของพลเมืองอาเซียนตามกฎหมายอาเซียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองอาเซียน

1.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน คุณลักษณะประการแรกที่เป็นประตูลำคัญสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียนที่ดี คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน โดยเฉพาะการรับรู้จนเกิด ความเข้าใจในประเด็นต่อไปนี้

1.1.1 จุดกำเนิดอาเซียน พลเมืองอาเซียนจะต้องบอกเล่าถึงความเป็นมา ความจำเป็นที่ต้องมีประชาคมอาเซียนและการเกิดประชาคมอาเซียนได้

1.1.2 กฎบัตรอาเซียน พลเมืองอาเซียนจะต้องบอกสาระสำคัญของกฎบัตรอาเซียน ที่ถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญของอาเซียนซึ่งรับรองโดยผู้นำประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ โดยเฉพาะวัตถุประสงค์และหลักการสำคัญของกฎบัตรอาเซียนได้

1.1.3 สัญลักษณ์อาเซียน พลเมืองอาเซียนจะต้องรู้จักสัญลักษณ์อาเซียนและสามารถอธิบายได้ว่าสัญลักษณ์นั้นคืออะไร หมายถึงอะไร สะท้อนความเป็นอย่างไรของอาเซียน

1.1.4 ประชาคมอาเซียน พลเมืองอาเซียนจะต้องบอกเล่าถึงประเทศสมาชิกและองค์ประกอบของประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะ 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน คือ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community หรือ APSC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) พร้อมทั้งมีความรู้ความเข้าใจถึงความมุ่งหมายอันสำคัญของประชาคมทั้ง 3 ได้

1.1.5 ความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน พลเมืองอาเซียนจะต้องบอกได้ว่าอาเซียนมีความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ และประชาคมอื่นๆ ภายนอกอาเซียนอย่างไร เช่น มีความรู้ความเข้าใจว่า นอกจากความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกันแล้ว อาเซียนยังได้มีความร่วมมือและสถาปนาความสัมพันธ์ในฐานะคู่เจรจา กับ 10 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ อินเดีย จีน รัสเซีย และกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ในกรอบอาเซียน เป็นต้น

1.2 มีทักษะในการสื่อสาร เนื่องจากความเป็นภูมิภาคอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียนย่อมนำไปสู่ความสัมพันธ์อันใกล้ชิด ไร้พรมแดนมากขึ้น โอกาสในการที่จะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันไม่ช่องทางใด ช่องทางหนึ่งก็มีมากขึ้น และรูปแบบการสื่อสารที่สำคัญที่สุดก็คือการสื่อสารด้วยภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เพราะฉะนั้นความพร้อมด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษากลางของโลกและภาษากลางของอาเซียนจึงมีความสำคัญมาก พลเมืองอาเซียนทุกคนต้องมีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ มิเช่นนั้นก็จะ เป็นอุปสรรคและมีปัญหาในการอยู่ร่วมกันหรือมีปฏิสัมพันธ์ ติดต่อกัน คำขายและ

สื่อสารระหว่างกันได้ รวมทั้งภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนด้วยกันเอง ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เราควรเรียนรู้ให้สามารถสื่อสารได้ โดยเฉพาะประเทศที่มีขอบเขตประเทศติดกัน

1.3 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) หรือที่เรียกว่า ไอที หมายถึง ความรู้ในผลิตภัณฑ์หรือในกระบวนการดำเนินงานใดๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ การติดต่อสื่อสาร การบริหาร และการดำเนินงาน รวมทั้งเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อความได้เปรียบทางด้านเศรษฐกิจการค้า และการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต และคุณภาพของประชาชนในสังคม เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นเครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจสังคม ช่วยทำให้มนุษย์สามารถมองเห็นโลกที่อยู่รอบตัวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและทำให้มนุษย์เข้าใจในข้อมูลเหล่านั้น ช่วยส่งผลให้มนุษย์สามารถสร้างสรรค์วิธีในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงสามารถจัดการและควบคุมชีวิตสภาพแวดล้อมและงานของตัวเองหรือแม้แต่สังคมและเศรษฐกิจของโลกได้ อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีสารสนเทศก็เป็นจุดดาบสองคม ด้านหนึ่งก็สามารถสร้างสรรค์ประสิทธิภาพก่อเกิดสันติสุขได้ แต่อีกด้านหนึ่งหากใช้ในทางที่ผิดก็เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การกระทำที่ไม่สร้างสรรค์ ส่งเสริมความสูญเสียและทำลายผู้อื่นได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้น ในฐานะที่ประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศต่างมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น พลเมืองอาเซียนจะต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมๆ กับระมัดระวังตนไม่ให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไปในทางลบอันจะนำมาสู่ความขัดแย้ง แบ่งแยกและทำลายระหว่างกัน เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการกล่าวร้าย ใส่ร้ายป้ายสีกัน เป็นต้น

1.4 มีความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองอาเซียน ความภาคภูมิใจ (Dignity) หมายถึง ความรู้สึกว่ามีเกียรติยศหรือความรู้สึกพึงใจ เป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่จะนำไปสู่การกระทำที่เกิดสัมฤทธิ์ผลในทุกด้าน หากพลเมืองอาเซียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง ตระหนักว่าการเป็นพลเมืองอาเซียนมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เพราะมีความมุ่งมั่นที่จะรวมพลังกันสร้างความเข้มแข็งในภูมิภาคอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานความเอื้ออาทรระหว่างกัน ความรู้สึกเช่นนี้ ย่อมมีแนวโน้มไปสู่พฤติกรรมที่สร้างสรรค์ต่อองค์การหรือในฐานะเป็นพลเมืองอาเซียนอย่างแน่นอน ความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองอาเซียนจึงเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองอาเซียนที่สำคัญ อีกประการหนึ่งที่เราควรสร้างสรรค์ให้เกิดมีและเป็นพลังทางสังคมนำไปสู่การสร้างสรรค์ภูมิภาคให้เกิดสันติสุขและความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน

2. คุณลักษณะของพลเมืองอาเซียนตามทฤษฎีการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ

ในฐานะที่อาเซียนเป็นองค์การที่มีกฎหมายรองรับเป็นองค์การระดับภูมิภาค ดังนั้น แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การจึงสามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างเสริมคุณลักษณะของพลเมืองอาเซียนได้อีกทางหนึ่ง โดยคุณลักษณะของพลเมืองอาเซียนที่ประยุกต์จากพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การมีดังนี้

2.1 มีน้ำใจเอื้ออาทรระหว่างกัน พลเมืองอาเซียนจะต้องเป็นผู้มีน้ำใจเอื้ออาทร คือ มีจิตพร้อมที่จะเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ แบ่งปัน ให้ความช่วยเหลือระหว่างกัน ในฐานะเป็นสมาชิกองค์การเดียวกัน คุณลักษณะเช่นนี้ ย่อมทำให้เกิดภราดรภาพระหว่างกัน ซึ่งจะมีผลดี เช่น เมื่อมีปัญหาผิดพลาดหรือขัดแย้งใดๆ ก็สามารถให้อภัยกันได้ หรือเมื่อสมาชิกประเทศประสบภัยต่างๆ ก็มีน้ำใจช่วยเหลือกัน เป็นต้น

2.2 สำนึกในหน้าที่ในฐานะเป็นพลเมืองอาเซียน กล่าวคือ พลเมืองอาเซียนจะต้องมีความสำนึกในหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์การนี้ โดยเฉพาะการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการก่อตั้งประชาคมอาเซียน เช่น ในด้านเศรษฐกิจ พลเมืองอาเซียนต้องประกอบอาชีพด้วยความสุจริตไม่ทำลายความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจในขณะเดียวกันต้องมีความสามารถที่หลากหลายส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้องค์การได้ ในด้านการเมืองและความมั่นคง พลเมืองอาเซียนต้องทำหน้าที่เป็นผู้รักษาสันติภาพให้องค์การไม่ปฏิบัติตนให้เกิดความเดือดร้อน วุ่นวาย บั่นทอนความมั่นคงของอาเซียน เป็นต้น

2.3 มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์พัฒนา พลเมืองอาเซียนต้องทำหน้าที่สร้างสรรค์พัฒนาร่วมกัน เพราะพลเมืองอาเซียนทุกคนย่อมได้รับผลทั้งทางบวกและทางลบของการเป็นประชาคมอาเซียนด้วยกัน เรียกว่า “ร่วมชะตากรรม” เดียวกัน เพราะฉะนั้น จะต้องมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์พัฒนา ตลอดถึงการแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในกฎบัตรอาเซียนซึ่งทุกข้อไม่อาจบรรลุได้หากขาดการมีส่วนร่วมของพลเมืองอาเซียน เป็นต้น โดยหลักการสำคัญของการมีส่วนร่วมคือ “ความเป็นหนึ่งเดียวกัน” การขับเคลื่อนและการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้นในประชาคมอาเซียน พลเมืองอาเซียนจะต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและการเปลี่ยนแปลงนั้นด้วยสำนึกแห่งการมีส่วนร่วมด้วยเสมอ คุณลักษณะเช่นนี้จะก่อให้เกิด “พลังสามัคคี” ที่จะส่งผลให้เกิดสันติสุขที่ยั่งยืนได้

2.4 มีความอดทนอดกลั้นต่อสถานการณ์ ด้วยเหตุผลด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความแตกต่างทางสังคม ความแตกต่างทางการเมืองการปกครองและความแตกต่างอื่นๆ อีกมากมายของพลเมืองอาเซียน รวมทั้งการที่ต่างก็พยายามสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันด้านต่างๆ เหล่านี้ย่อมเป็นโอกาสที่จะนำไปสู่สถานการณ์ที่ต้องเผชิญหน้ากันได้เสมอ ซึ่งอาจนำมาสู่ความขัดแย้งกันและความผิดพลาดระหว่างกัน เป็นต้น เมื่อเกิดสถานการณ์ใดๆ ก็ตามที่บ้านทอน ทำลายสันติสุขในการเป็นพลเมืองอาเซียนด้วยกัน สมาชิกขององค์การนี้จะต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อสถานการณ์นั้นๆ เสมอ จากนั้นก็ค่อยๆ หาทางออกที่ดีที่สุด มีผลกระทบในทางลบต่อกันให้น้อยที่สุดเพื่อรักษาไว้ซึ่งความเป็นมิตรและความเป็นหนึ่งเดียวกัน คุณลักษณะเช่นนี้ ย่อมส่งผลให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยความเป็นมิตร ถ้อยทีถ้อยอาศัย ไม่เป็นศัตรูคู่อาฆาต

2.5 คำนึงถึงผู้อื่นเสมอ เนื่องจากการกระทำต่างๆ ของพลเมืองอาเซียนทั้งในแง่บวกและแง่ลบ ย่อมมีผลกระทบตามลักษณะความเป็นหนึ่งเดียวกัน คือ ส่งผลถึงผู้อื่นด้วยเสมอ เพราะฉะนั้น การจะกระทำสิ่งใด จำเป็นที่ผู้กระทำในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์การนี้จะต้องคำนึงถึงผู้อื่นด้วย ซึ่งอาจจะแบ่งลักษณะการคำนึงถึงผู้อื่นเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่

1) การคำนึงถึงผู้อื่นโดยการระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อผู้อื่นไม่ทำลายสันติสุขของผู้อื่น

2) การคำนึงถึงผู้อื่นโดยการยุติสิ่งที่ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อผู้อื่นที่เป็นอยู่ หยุดการกระทำที่บั่นทอนสันติสุขของผู้อื่น

3) การคำนึงถึงผู้อื่นโดยการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบในทางบวกต่อผู้อื่น ส่งเสริมสันติสุขของผู้อื่น

4) การคำนึงถึงผู้อื่นโดยการรักษาสິงที่ดีงามที่มีอยู่ให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคง ส่งเสริมความยั่งยืนของสันติสุขของผู้อื่น

3. คุณลักษณะของพลเมืองอาเซียนตามกฎบัตรอาเซียน

กฎบัตรอาเซียน เป็นธรรมนูญที่ใช้เป็นกฎเกณฑ์ข้อบังคับสำหรับการอยู่ร่วมกันและการขับเคลื่อนองค์กรอาเซียนอย่างเป็นทางการ ซึ่งผู้นำอาเซียนได้ลงนามรับรองร่วมกันทั้ง 10 ประเทศ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2550 และมีผลบังคับใช้จริงเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2551 หลังจากประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันต่อกฎบัตรทั้งหมด

กฎบัตรอาเซียนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์สำคัญ 15 ข้อ ในการมุ่งสร้างสรรค์เสถียรภาพของประชาคมอาเซียนทั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจและประชาคมสังคมและวัฒนธรรม เพราะฉะนั้น พลเมืองอาเซียนในฐานะเป็นพลังในการขับเคลื่อนประชาคมของตนจึงควรมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียน เพื่อปฏิบัติตนให้เป็นหนึ่งเดียวกันอย่างแท้จริง ซึ่งจากการศึกษาสามารถสรุปคุณลักษณะของพลเมืองอาเซียนตามกฎบัตรอาเซียน ได้ดังนี้

1. รักความสงบและการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี สันติภาพ ความมั่นคงและเสถียรภาพ รวมทั้งการปรับตัวสู่ภาวะปกติและการป้องกันการทำลายล้างระหว่างกันในฐานะภูมิภาคจะเกิดขึ้นได้ก็เพราะพลเมืองอาเซียนมีคุณลักษณะรักความสงบ มีสันติภาพเป็นอุดมการณ์ในการดำเนินชีวิตและใช้หลักสันติวิธีในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ 1-4 ของกฎบัตรอาเซียน)

2. มีความเชี่ยวชาญในอาชีพและมีความสามารถหลากหลาย เนื่องจากอาเซียนมีความมุ่งหมายร่วมกันในการสร้างตลาดและการผลิตที่มีเสถียรภาพ ความมั่งคั่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงและมีการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจซึ่งมีการอำนวยความสะดวกทางการค้า และการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของสินค้า บริการ และการลงทุน การเคลื่อนย้ายที่ได้รับการความสะดวกของนักธุรกิจ ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้มีความสามารถพิเศษและแรงงาน และการเคลื่อนย้ายอย่างเสรียิ่งขึ้นของเงินทุน เหล่านี้จะเกิดขึ้นไม่ได้หากพลเมืองอาเซียนขาดความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพต่างๆ ของตน และจำเป็นต้องมีความสามารถที่หลากหลายรองรับการเคลื่อนย้ายการลงทุน แรงงานและอื่นๆ (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ 5)

3. มีน้ำใจเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ปัญหาความยากจนและช่องว่างในการพัฒนาของประชาคมอาเซียนเป็นภาวะอุปสรรคอย่างหนึ่งของเสถียรภาพในการสร้างความมั่นคงทุกมิติ ตามวัตถุประสงค์ในกฎบัตรอาเซียนจึงมุ่งให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและร่วมมือกันบรรเทาปัญหาเหล่านั้น โดยมุ่งสร้างสรรค์ประชาคมเอื้ออาทรเดียวกันตามอัตลักษณ์อาเซียน เพราะฉะนั้นพลเมืองอาเซียนจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีน้ำใจเอื้ออาทร

ต่อผู้อื่น ยินดีที่จะหยิบยื่นช่วยเหลือและร่วมกันสร้างสันติสุขให้ประชาคมของตนเป็นสำคัญ (สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ข้อ 6)

4. เคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น ในประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น อาจมีความแตกต่างด้านการปกครองอยู่บ้าง ทำให้สิทธิและหน้าที่ของรัฐสมาชิกแตกต่างกันไปด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ นอกจากความเข้าใจในความแตกต่างทางกฎกติกาของสังคมแล้ว พลเมืองอาเซียนยังจะต้องมีความเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่นซึ่งอาจอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างด้วย การสื่อสาร การส่งเสริมและการสร้างสรรค์สิ่งใดที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น คือ ผู้ที่อยู่ภายใต้กฎกติกาทางสังคมที่ต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีความตระหนักในเรื่องการเคารพสิทธิและหน้าที่ระหว่างกันเป็นสำคัญ (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ 7)

5. มีจิตสำนึกรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในภูมิภาค วัตถุประสงค์ของกฎบัตรข้อที่ 9 มุ่งสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้แน่ใจว่ามีการคุ้มครองสภาพแวดล้อมในภูมิภาค ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติในภูมิภาค การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมในภูมิภาค และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในภูมิภาค และวัตถุประสงค์ของกฎบัตรข้อที่ 12 มุ่งเสริมสร้างความร่วมมือในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มั่นคง และปราศจากยาเสพติดสำหรับประชาชนของอาเซียน ทั้ง 2 ข้อนี้ ต้องการคุณลักษณะของพลเมืองอาเซียนที่มีจิตสำนึกรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในภูมิภาคเป็นสำคัญ เพราะหากไม่มีจิตสำนึกดังกล่าวย่อมยากที่จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งไม่กระทบกับสิ่งเหล่านั้นได้

6. พัฒนาตนเองอยู่เสมอ โลกยุคปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างยิ่งยวด ประกอบกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตน อยู่เสมอเพื่อให้ก้าวหน้าทันสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการถือหลักการศึกษาตลอดชีวิตเป็นวิธีการพัฒนาตนเป็นคุณลักษณะที่จะทำให้พลเมืองอาเซียนมีความเข้มแข็ง เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ช่วยสร้างพลังความเข้มแข็งให้ประชาคมได้เป็นอย่างดี และในขณะเดียวกันก็ต้องตระหนักในการแสวงหาโอกาสในการพัฒนาตนเพื่อให้เข้าถึงความทัดเทียมกันทั้งด้านการพัฒนามนุษย์ สวัสดิการสังคมและความยุติธรรมต่างๆ ด้วย เพื่อความกินดีอยู่ดีของตนและความผาสุกของประชาคมนั่นเอง (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ 10-11)

7. มีความรับผิดชอบร่วมกัน ในฐานะเป็นสมาชิกของอาเซียนซึ่งมีสถานะเป็นองค์การตามกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ภายในองค์การเดียวกันเป็นคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่จะนำพาองค์การนั้นๆ สู่ความเจริญอย่างยั่งยืน เพราะเมื่อประเทศอาเซียนมีข้อตกลงโดยผู้นำแต่ละประเทศจนเกิดกฎบัตรขึ้นมาใช้ร่วมกัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันย่อมเกิดขึ้นตามมา เมื่อเป็นเช่นนี้ ทุกความคิด ทุกการกระทำ ทุกคำพูด หรือทุกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยพลเมืองอาเซียน ย่อมมีผลต่อสังคมอาเซียนด้วยกันเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมุมของผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ซึ่งตาม กฎบัตรอาเซียนนั้นมุ่งให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์จากกระบวนการรวมตัวและการสร้างประชาคมของอาเซียนโดยทั่วกัน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพราะฉะนั้นประชาชนพลเมืองอาเซียนจะต้องตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบร่วมกัน โดยเฉพาะความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการสร้างสรรค์อาเซียนร่วมกันตามหลักการและกรอบกติกาที่วางไว้ และความรับผิดชอบร่วมกันนี้จะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการร่วมมือกันในปฏิบัติการต่างๆ ระหว่างกันได้อย่างดี ดังเช่น การแก้ปัญหาต่างๆ ที่ท้าทาย เช่น อาชญากรรมข้ามชาติและสิ่งท้าทายข้ามพรมแดน

อื่นๆ จะสามารถจัดการ ดูแล แก้ไขได้ตามหลักความมั่นคงที่ครอบคลุมทุกมิตินั้น ต้องอาศัยสำนักรับผิดชอบร่วมกันของพลเมืองอาเซียนทุกคน ซึ่งจะต้องไม่เพิกเฉยต่อสถานการณ์ที่เป็นปัญหาต่างๆ ที่ตนประสบพบเห็น (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ 8 และ 13)

8. **เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคลและสังคม** เนื่องจากอาเซียนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ชัดเจน การยอมรับความหลากหลายและเคารพซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะนำมาสู่การให้เกียรติและความเข้าใจระหว่างกัน ซึ่งจะไม่เป็นอุปสรรคในการสร้างสรรค์อาเซียนให้เป็นหนึ่งเดียวตามวิสัยทัศน์อาเซียนอันจะก่อให้เกิด “เอกภาพบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม” ซึ่งเป็นความสง่างามของภูมิภาคนี้ การเคารพความแตกต่างนี้ เป็นข้อหนึ่งในคุณสมบัติของ “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตย ๖ ประการ หัวใจสำคัญอยู่ที่การเคารพซึ่งกันและกันที่เกิดจากการยอมรับบนฐานความเข้าใจและให้เกียรติผู้อื่นนั่นเอง (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ 14)

9. **ยึดมั่นหลักสามัคคีและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น** จากคุณลักษณะต่างๆ ข้างต้นนั้น ภาพรวมคุณลักษณะของพลเมืองที่จะส่งเสริมการสร้างสรรค์ประชาคมอาเซียนร่วมกันนั้น อาจกล่าวได้ว่า ได้แก่ ความสามัคคีของสมาชิกในองค์การ ซึ่งเป็นผลจากคุณลักษณะข้ออื่นๆ ข้างต้นและท่าทีที่ดึงดูดใจผู้อื่นซึ่งอาจมิใช่สมาชิกในองค์การด้วยหลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันนั่นเอง คุณลักษณะนี้จะช่วยส่งเสริมวัตถุประสงค์ข้อสุดท้าย (ข้อ 15) ของกฎบัตรอาเซียนได้เป็นอย่างดี ในทางกลับกันหากพลเมืองอาเซียนขาดคุณสมบัติเรื่องความสามัคคี ย่อมยากที่จะมีเอกภาพ ยากที่จะเกิดความเป็นศูนย์รวมอันหนึ่งอันเดียว และส่งผลให้อ่อนด้อยพลังขับเคลื่อนต่าง ๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นการสร้างความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือกับภูมิภาคอื่นๆ ย่อมเป็นเรื่องยาก เพราะอาจไม่ได้รับการยอมรับเนื่องจากความอ่อนด้อย ลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้ประชาคมอาเซียนยากที่จะยืนหยัดอยู่อย่างยั่งยืนได้ เพราะฉะนั้น การสร้างปัจจัยทางคุณลักษณะของพลเมืองในเรื่องความสามัคคีและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่ง

นอกจากนี้จากงานวิจัยของ สมใจ อีระธิฐ (2556) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ โดยการสังเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกอาเซียน 7 ประเทศ คือ บรูไนดารุสซาลาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม อินโดนีเซีย และไทย พบว่า คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มความรู้ ได้แก่ ความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและเพื่อนบ้าน และการมีความรู้ทางวิชาการที่ได้มาตรฐานสากล 2. กลุ่มทักษะ ได้แก่ ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และ 3. กลุ่มเจตคติ ได้แก่ การมีสุขภาพกายและใจดี การมีคุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย และความพอเพียง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลุ่มความรู้ ได้แก่

1.1 ความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและเพื่อนบ้าน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการรับรู้ผูกพัน และการแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบเกี่ยวกับอาเซียนและประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ หรือการได้รับประสบการณ์จากสถานศึกษาและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเกี่ยวกับสามเสาหลักของอาเซียน ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

1.2 การมีความรู้ทางวิชาการที่ได้มาตรฐานสากล หมายถึง การมีความรู้ความสามารถทางวิชาการโดยมีผลสัมฤทธิ์ในระดับดี มีความสามารถเฉพาะทางที่โดดเด่น มีผลการเรียนเป็นที่ยอมรับ สามารถถ่ายโอนกับสถานศึกษานานาชาติได้ทุกระดับ มีความสามารถในการเรียนรู้ รวมทั้งทราบวิธีการแสวงหาความรู้ มีทักษะด้านข้อมูลที่ช่วยให้วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินผล และให้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กลุ่มทักษะ ได้แก่

2.1 ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสื่อสารได้ตามสถานการณ์จริง ได้แก่ ความสามารถด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ภาษา ความสามารถด้านความสัมพันธ์ของข้อความ ความสามารถในการใช้ภาษาอย่างถูกต้องตามกาลเทศะ และความสามารถด้านกลวิธีในการสื่อสาร

2.2 การทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลมาทำงานโดยมีเป้าหมายร่วมกัน มีการปฏิสัมพันธ์และประสานระหว่างสมาชิกในกลุ่มเพื่อดึงศักยภาพของแต่ละบุคคลออกมาใช้เพื่อทำงานให้ประสบผลสำเร็จ

2.3 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

2.3.1 ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อสนับสนุนพฤติกรรมของบุคคลให้สามารถดำเนินชีวิตของตนเองโดยกำหนดทางเลือกที่ดี การต่อต้านแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อน และการจัดการกับสิ่งที่คุกคามชีวิต ทักษะชีวิต มีทักษะย่อย 4 ข้อ ประกอบด้วย ทักษะความตระหนักรู้ในตนเอง ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา ทักษะการวางแผนและการจัดการ และทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

2.3.2 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หมายถึง ทักษะที่เตรียมนักเรียนสำหรับชีวิตและสภาพแวดล้อมที่สลับซับซ้อนของศตวรรษที่ 21 มีทักษะย่อย 4 ข้อ ประกอบด้วย ทักษะความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ และทักษะความร่วมมือ

2.3.3 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ การสืบค้น การค้นคว้า การรวบรวมองค์ความรู้ และข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหา และประมวลผล รวมทั้งการคำนวณในระดับต่างๆ

3. กลุ่มเจตคติ ได้แก่

3.1 การมีสุขภาพกายและใจดี หมายถึง การมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ การมีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพร่างกายตามเกณฑ์ ไม่เสพสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะความเสี่ยงต่อความรุนแรง โรคร้าย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครูและผู้อื่น

3.2 การมีคุณธรรมและจริยธรรม ประกอบด้วย

3.2.1 ความมีวินัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่สถานศึกษาหรือสังคมกำหนดให้นักเรียนหรือบุคคลใดได้ปฏิบัติเพื่อความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียนและสังคม

3.2.2. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การแสดงออกที่ตรงต่อความเป็นจริง การประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ไม่โก่งתרפיןผู้อื่น รักษาคำพูดและความเป็นจริง ไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ และไม่เอาเปรียบผู้อื่น

3.2.3 ความกตัญญูกตเวที หมายถึง การรู้อุปการคุณที่ท่านทำให้และพร้อมตอบแทนบุญคุณแบ่งเป็น กตัญญู หมายถึง รู้คุณท่าน และ กตเวที หมายถึง ตอบแทนหรือสนองคุณท่าน

3.2.4 ความเมตตากรุณา หมายถึง การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น การรู้จักรับและให้อย่างมีเหตุผล และการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

3.2.5 ความประหยัด หมายถึง พฤติกรรมการใช้เวลา ใช้เงิน และทรัพย์สินทั้งของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างสมเหตุสมผล และเกิดประโยชน์คุณค่า

3.3 ความเป็นประชาธิปไตย หมายถึง พฤติกรรมที่ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการระธรรม ได้แก่ การแสดงความเคารพและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ สัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของสถาบัน เช่น ธงชาติ พระบรมฉายาลักษณ์ เพลงสรรเสริญพระบารมี เป็นต้น ด้านสามัคคีธรรม ได้แก่ การร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ มีความรับผิดชอบและเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม และด้านปัญญาธรรม ได้แก่ การใช้เหตุผล ความถูกต้องเป็นธรรมในการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี

3.4 ความภูมิใจในความเป็นไทย หมายถึง พฤติกรรมในการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ใช้สินค้าไทยและนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในชีวิตประจำวัน มีความอ่อนน้อมถ่อมตนและแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย และรู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

3.5 ความพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันภัยในตนเองและสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยในอนาคต และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน คณะผู้วิจัยได้ให้ความหมายของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ว่าหมายถึง การที่บุคคลมีลักษณะที่เอื้อต่อการดำรงตนในฐานะประชากรอาเซียน จำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ หมายถึง ความสามารถด้านการรู้คิดเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียน จำแนกเป็น

1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาเซียน ได้แก่ จุดกำเนิดอาเซียน กฎบัตรอาเซียน สัญลักษณ์อาเซียน และความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน

1.2 ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ได้แก่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมการเมือง ความมั่นคงอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

2. ด้านทักษะ หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพการงานในฐานะประชากรอาเซียน จำแนกเป็น

2.1 ทักษะในการสื่อสาร หมายถึง สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ และ ภาษาประเทศเพื่อนบ้านอีกอย่างน้อย 1 ภาษา

2.2 ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็น เครื่องมือในการเรียนรู้ การสืบค้น การรวบรวมองค์ความรู้และข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

2.3 ทักษะในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา หมายถึง สามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างสันติวิธี

2.4 ทักษะในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น หมายถึง สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น เคารพ และยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม

2.5 ทักษะในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง หมายถึง กระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

3. ด้านเจตคติ หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงออกของบุคคล ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพการงานในฐานะประชากรอาเซียน จำแนกเป็น

3.1 ความภูมิใจในความเป็นไทย หมายถึง เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย รู้คุณค่า มี จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย รวมทั้ง ยึดมั่นใน วิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.2 ตระหนักในความเป็นอาเซียน หมายถึง ยอมรับและเห็นประโยชน์ของการเป็นส่วนหนึ่งของ อาเซียน มีความเอื้ออาทร แบ่งปันระหว่างสมาชิกในประเทศอาเซียน มีสำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบ ร่วมกันในฐานะประชากรอาเซียน

3.3 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างมี เหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตนเอง รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

4 ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน

ในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย ครั้งนี้ เน้นอธิบายสาเหตุของพฤติกรรม ตามแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura ซึ่งเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลนั้น ได้รับ อิทธิพลจากทั้งปัจจัยสภาพแวดล้อม (Environment) และปัจจัยส่วนบุคคล (Personal) โดยบูรณาการตัวแปร สำคัญจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่พบว่ามีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการ สนับสนุนทางสังคม ได้แก่ ตัวแปรการได้รับข่าวสาร แนวคิดเกี่ยวกับความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ได้แก่ ตัวแปรความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และแนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ตัวแปรการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

4.1 การได้รับข่าวสาร

โดยทั่วไปบุคคลต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ ดังนั้นการได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่นจึงเป็นสิ่งที่บุคคลทั่วไปปรารถนา ไม่ว่าจะเป็นการได้รับการสนับสนุนด้านอารมณ์ ด้านวัตถุสิ่งของ รวมถึงด้านข้อมูลข่าวสาร (อุบล เลี้ยววาริณ, 2552:19 อ้างอิงจาก Cutrona, 1996: 3-4) ซึ่งการที่บุคคลได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารหรือการได้รับข่าวสารจะช่วยให้บุคคลมีข้อมูลที่ดีที่จะช่วยให้สามารถตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการที่บุคคลยังได้รับข่าวสารมากบุคคลก็จะมีข้อมูลมาก ซึ่งการที่บุคคลมีข้อมูลยิ่งมากก็จะยิ่งทำให้บุคคลมีความรู้เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน และการมีความรู้หรือความรอบรู้ (Knowledge) ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อให้บุคคลเกิดความสุขและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (เย็นใจ เลาหวนิช, 2552: 2 อ้างอิงจาก มุลนิธิชัยพัฒนา, 2552) นอกจากนี้การมีความรู้ยังช่วยให้บุคคลมีข้อมูลที่จะใช้ประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น อีกทั้งความรู้ยังเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญอันจะนำไปสู่ความเข้าใจ การนำไปใช้ประโยชน์ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์หรือการสร้างสรรค์ และการประเมินค่าสิ่งต่างๆ (Bloom, 1971: 18)

นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่าม้งงานวิจัยหลายชิ้นที่ให้ผลสอดคล้องกันว่าการได้รับข่าวสารหรือการได้รับความรู้มีผลต่อความพร้อมในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล อาทิ งานวิจัยของอัญชลี ผิวขาว (2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรสาธารณสุขในการพัฒนาสู่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย บุคลากรสาธารณสุขทุกวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 192 คน พบว่า ความรู้ ทักษะ การรับรู้บทบาท การมีส่วนร่วม การได้รับข่าวสาร และการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมของบุคลากรสาธารณสุข ในการพัฒนาสู่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .32, .29, .27, .23, .19$ และ $.25$ ตามลำดับ) และพบว่า การได้รับข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดในการทำนายความพร้อมของบุคลากรสาธารณสุขในการพัฒนาสู่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งสามารถร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ในการทำนายความพร้อมของบุคลากรในการพัฒนาสู่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความพร้อมของบุคลากรสาธารณสุขในการพัฒนาสู่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ได้ร้อยละ 52.30 สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของพัชรินทร์ ปิ่นบัณฑิตทรัพย์ (2543) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล : กรณีศึกษาโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดนนทบุรี พบว่า ความรู้เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของกฤช โชติการณ (2545) ที่ศึกษาความพร้อมของบุคลากรที่มีต่อระบบมาตรฐานสากลของประเทศไทยด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ (P.S.O.) ของหน่วยงานสาธารณสุขในจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความรู้เกี่ยวกับ P.S.O. มีความสัมพันธ์กับระบบข้อมูลระบบบริการภาคเอกชนและประชาชน และระบบการคาดคะเนและแก้ไขวิกฤต ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และระบบตัดสินใจขององค์กรและระบบการ

ประเมิณผล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และงานวิจัยของประกิตศรี เผ่าเมือง (2546) ซึ่งได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี โดยการวิเคราะห์หุระดับ จำนวน 1,123 คน ก็พบผลที่น่าสนใจว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในขณะที่งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนของเยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ของวีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชรและคณะ (2555) ก็พบผลที่สอดคล้องกันว่าความรู้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ในการทำนายความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนของเยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของชิดชนก ทองไทย (2556) ซึ่งได้ศึกษาการรับรู้ และทัศนคติที่มีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียนของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่พบว่า การรับรู้ของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งประกอบด้วย การรับรู้แหล่งข้อมูลส่วนบุคคลและแหล่งข้อมูลสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้จากการศึกษาของวัฒนา พาผล (2551) ซึ่งได้ศึกษาการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังพบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวหรือการได้รับข่าวสารจากครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ในการอธิบายความแปรปรวนของการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนได้ถึงร้อยละ 75.30

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการได้รับข่าวสารหรือการได้รับความรู้เป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่มีผลต่อความพร้อมในการแสดงพฤติกรรม รวมถึงความพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก และการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงคาดว่า การได้รับข่าวสารหรือการได้รับความรู้ น่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อความพร้อมในการเป็นประชากรอาเซียนหรือการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน รวมถึงมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีภูมิคุ้มกันในตนเองและการใฝ่รู้ใฝ่เรียนร่วมด้วย

อย่างไรก็ตามแม้จะพบว่าการได้รับข่าวสารที่ดีจะทำให้บุคคลมีความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม และสามารถประเมินได้ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด แต่ก็พบว่าพฤติกรรมของบุคคลจะเป็นเช่นไรนั้นยังขึ้นอยู่กับชนิดและขนาดของข่าวสารที่ได้รับ รวมทั้งลักษณะของแหล่งที่มาของข่าวสารร่วมด้วย (ธงชัย สันติวงษ์, 2539: 166 – 167) กล่าวคือ แหล่งที่มาของข่าวสารหรือผู้ส่งสารต้องมีความสำคัญต่อบุคคลจึงจะทำให้บุคคลเกิดความเชื่อมั่นต่อข่าวสารที่ได้รับ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าแหล่งที่มาของข่าวสารหรือผู้ส่งสารที่สามารถทำหน้าที่ในการส่งสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้ส่งสารที่เป็นตัวแทนทางสังคมต่างๆ ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน ศาสนา กลุ่มอาชีพ และสื่อมวลชนโดย

1. ครอบครัว เป็นตัวแทนสำคัญที่สุดในการทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมที่ทำให้บุคคลรู้ว่าสิ่งใดควรทำหรืออะไรถูกอะไรผิด เป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลมากที่สุด และมีอิทธิพลต่ออารมณ์ เจตคติ และความประพฤติของเด็กเป็นอย่างยิ่ง

2. กลุ่มเพื่อน เป็นตัวแทนที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทงสังคมอีกหน่วยหนึ่งที่มีอายุระดับใกล้เคียงกัน โดยอาจจะรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อนธรรมดาจนถึงชมรม สมาคมที่ตนสนใจ เช่น เพื่อนร่วมชั้น ชมรมฟุตบอล สมาคมนักเรียนเก่า ฯลฯ เนื่องจากกลุ่มแต่ละกลุ่มย่อมมีระเบียบ ความเชื่อและค่านิยมเฉพาะกลุ่มตนเอง ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไปตามลักษณะกลุ่ม เช่น การแต่งกาย กลุ่มเดียวกันก็จะแต่งกายคล้ายๆกัน

3. โรงเรียน เป็นตัวแทนสังคมที่ทำหน้าที่โดยตรงในการขัดเกลาสมาชิกตั้งแต่ในวัยเด็กจนถึงผู้ใหญ่ โดยอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ของสังคม ตลอดจนค่านิยมและทักษะอันจำเป็นให้แก่สมาชิกในสังคม โรงเรียนเสมือนเป็นบ้านที่สองของเด็กในการที่จะได้รับความรู้ความคิดและวิชาการต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันโรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญในเรื่องการให้การขัดเกลาแก่เด็ก ตลอดจนทำให้เด็กมีโอกาสพบปะสมาคมกันเพื่อนในวัยเดียวกัน

4. ศาสนา เป็นตัวแทนในการขัดเกลাজิตใจของคนในสังคมให้ยึดมั่นในสิ่งที่ดีงาม มีศีลธรรม จริยธรรม และความประพฤติในทางที่ถูกที่ควร โดยศาสนาจะมีอิทธิพลทางจิตวิทยาต่อบุคคลในการสร้างบุคลิกภาพเป็นอย่างมาก

5. กลุ่มอาชีพ อาชีพแต่ละประเภทจะมีการจัดระเบียบกฎเกณฑ์ไปตามอาชีพของตน แต่ละอาชีพจึงมีบุคลิกภาพแตกต่างกันไป ผู้ที่เป็นสมาชิกใหม่ของกลุ่มต่างๆก็ต้องเรียนรู้ประเพณีของกลุ่มอาชีพที่ตนเป็นสมาชิกอยู่

6. สื่อมวลชน สื่อมวลชนมีหลายประเภท เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ นวนิยาย วรรณคดี เป็นต้น สื่อมวลชนถือว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารของสมาชิกในสังคม มีส่วนในการขัดเกลาทงสังคมแก่มนุษย์ในด้านต่างๆ ทั้งด้านความคิด ความเชื่อ แบบแผนการประพฤติปฏิบัติ โดยเฉพาะอิทธิพลของสื่อมวลชนที่สำคัญคือการให้ข่าวสาร

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าตัวแทนทางสังคมแต่ละประเภทก็จะมีบทบาทต่อความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาอิทธิพลของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน จากครอบครัว โรงเรียน และสื่อมวลชน ซึ่งพบว่าน่าจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามากที่สุด

ความหมายของการได้รับข่าวสาร

จากการศึกษาพบว่าโดยทั่วไปมักจะให้ความหมายของการได้รับข่าวสารว่าหมายถึงการที่บุคคลได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข่าวหรือสื่อต่างๆ อย่างไรก็ตามในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาการได้รับข่าวสารในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน ผ่านตัวแทนทางสังคมต่างๆ ดังนั้นจึงให้ความหมายของการได้รับข่าวสารว่าหมายถึงการที่บุคคลได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียนผ่านช่องทางต่างๆ จำแนกเป็น การได้รับข่าวสารจากครอบครัว การได้รับข่าวสารจากโรงเรียน และการได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ โดยการได้รับข่าวสารจากครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียนจากพ่อ แม่ ผู้ปกครองหรือ

บุคคลต่างๆ ในครอบครัว ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การบอกเล่า การส่งเสริมให้เข้าร่วมและ/หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น

การได้รับข่าวสารจากโรงเรียน หมายถึง การที่นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียนจากโรงเรียน โดยผ่านช่องทางต่างๆ เช่น หลักสูตรการเรียนการสอน บอร์ดความรู้/นิทรรศการ การเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม การอบรม/ประชุม/สัมมนา เป็นต้น

การได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ หมายถึง การที่นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน ผ่านสื่อต่างๆ อาทิ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์ และเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่างๆ เป็นต้น

4.2 การใฝ่รู้ใฝ่เรียน

การใฝ่รู้ใฝ่เรียนถือเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทั้งตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 และตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ผู้ที่มีลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนจะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น ตั้งใจมุ่งมั่นในการเรียน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการแสวงหาความรู้ สืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดบันทึกสรุปความรู้และประสบการณ์ ถ่ายทอด และเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548: 9) อีกทั้งผู้เรียนที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนยังมีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันกับโลกปัจจุบัน มีทักษะในกระบวนการค้นคว้าและวิจัย เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในโลกปัจจุบันที่ทุกคนจำเป็นต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์/วิจัย และประเมินผลข้อมูลต่างๆ ได้อย่างชาญฉลาด มีความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งยังให้บริการได้อย่างทั่วถึงในทุกสถานที่ ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา โอกาส และระยะทาง เสมือนว่าได้เรียนรู้ทั่วถึงกันในเวลาเดียวกันทั่วโลก มีวิธีการและเทคโนโลยีที่จะร่วมมือกันเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และคุ้มค่าเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้จัดประเภทไว้โดยการจัดเครือข่ายทางสังคม และองค์กรต่างๆ มีทักษะในการเพิ่มพูนองค์ความรู้ เป็นประชากรที่มีความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อสุขภาพที่ดีของชุมชน การเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมที่ดีในสังคมประชาธิปไตย และเป็นประชากรที่ดีของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีทักษะการเป็นผู้นำในโลกที่เราทั้งหลายกำลังถูกกดดันให้เป็นผู้ที่ต้องเสียสละให้มากและมีการเรียนรู้การประเมินผลด้วยตนเอง คือ การพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่องซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เกี่ยวกับตนเองในการเรียนรู้ (พรพรรณ อุทัยวิ. 2544: 5 อ้างอิงจาก Bergman Consulting consultation service, 2001: 256-260) ผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนยังถือว่าเป็นบุคคลที่มีลักษณะรักเรียน ชอบการศึกษาอยู่เสมอ ตื่นตัวกับสิ่งแปลกใหม่รอบตัว หรือจากระบบการเรียน อยากรู้ อยากเห็น สนใจติดตามและแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบต่อชีวิตตนเอง และการทำงาน ติดตามข่าวสาร อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ เรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาลดชีวิตเพื่อปรับตนเองให้ทันสมัย ทันยุคทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข (อารี พันธุ์ณี. 2545:15)

นอกจากนี้ตามแนวคิดทางพุทธศาสนา พระราชวรมณี (ประยุตต์ ปยุตโต. 2530: 43-45) ได้กล่าวถึงความใฝ่รู้ใฝ่เรียนว่าเป็นคุณลักษณะที่สอดคล้องตามแนวทางของอิทธิบาท 4 กล่าวคือ 1. การสร้างความพึงพอใจ (ฉันทะ) หมายถึง เป็นผู้ที่มีความต้องการจะกระทำหรือใฝ่ใจรักที่จะกระทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป 2. ใช้ความเพียรพยายาม (วิริยะ) หมายถึง เป็นผู้มีความขยัน ความพยายาม ความเข้มแข็ง ความอดทน การเอาธุระใส่ใจต่องานที่รับผิดชอบไม่เกียจคร้าน 3. ความมีสติตั้งมั่น (จิตตะ) หมายถึง เป็นผู้มีความคิดความตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ตนทำ ทำสิ่งนั้นด้วยความคิด มีจิตใจจดจ่อ ไม่ฟุ้งซ่าน ล่องลอย ไม่ขาดสติปัาเปื้อ และ 4. หมั่นไตร่ตรองด้วยเหตุผล (วิมังสา) หมายถึง เป็นผู้ที่มีปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง ครุ่นคิดใคร่ครวญ ตรวจสอบหาเหตุผล ตรวจสอบข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำ รู้จักวางแผน คิดค้น ตลอดจนหาวิธีปรับปรุงแก้ไข เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง การรู้จักช่วยเหลือและรับผิดชอบต่อตนเองและการรู้จักเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น รู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) อันจะนำมาซึ่งการรู้จักช่วยเหลือเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน รู้จักให้ ตลอดจนเสียสละโดยไม่หวังผลตอบแทน

อีกทั้งจากการศึกษายังพบว่าความใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนของเยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 และกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 โดยสามารถร่วมกับตัวแปรอื่นทำนายความแปรปรวนของความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนได้ร้อยละ 60,66, และ 53 ตามลำดับ (วิวรรณ วงศ์ปิ่นเพชรและคณะ. 2555)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการใฝ่รู้ใฝ่เรียนนอกจากจะเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้บุคคลแสวงหาความรู้ เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ เพื่อปรับตนเองให้ทันสมัย ทันยุค ทันเหตุการณ์ ทันโลก และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตนเองอย่างหนึ่งแล้วยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนของเยาวชนกลุ่มต่างๆ ทั้งกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 และกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงคาดว่าความใฝ่รู้ใฝ่เรียนน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่มีผลต่อการมีภูมิคุ้มกันในตนเองและความพร้อมในการเป็นประชากรอาเซียนหรือการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

ความหมายของการใฝ่รู้ใฝ่เรียน

จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ความหมายการใฝ่รู้ใฝ่เรียนไว้หลายทัศนะ อาทิ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540:13-15) ได้ให้ความหมายของการใฝ่รู้ใฝ่เรียนว่าเป็นคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้น สนใจ ใฝ่คิดค้น แสวงหาความรู้ด้านต่างๆ ความสามารถในการจำแนก เปรียบเทียบ และวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ได้แก่ การมีความชอบและชื่นชมและเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ ความใฝ่ฝันและจิตนาการ การแสวงหาแนวทางใหม่ๆ ความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจ การเอาใจใส่ ทำให้ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ ความกล้า ความริเริ่มและการตัดสินใจ ความเพียรพยายาม มุ่งมั่น บากบั่น มีความสงบ มีสมาธิในการทำสิ่งต่างๆ โดยไม่ย่อท้อ สอดคล้องกับคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542: 37)

ที่เห็นว่าลักษณะของผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน คือ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน มีความกระตือรือร้น กล้าแสดงความคิดเห็น ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2542: 3) ที่เห็นว่าผู้ที่มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนและสร้างสรรค์ เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ กระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น ตั้งใจ เอาใจใส่ ทำให้ดีอยู่เสมอ และริเริ่ม กล้าแสดงออกและตัดสินใจ

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นคุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรมที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจ การกล้าคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการมีเหตุผล โดย

การเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ หมายถึง การเห็นความสำคัญของการแสวงหาความรู้ เห็นประโยชน์ของการเรียน และกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนทั้งในโรงเรียนและในชุมชน ให้มีความสำคัญ และเห็นประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมรวมทั้งนำข้อคิด ประสบการณ์ที่ดีของผู้อื่นที่อยู่รอบตัวมาปรับใช้ในการเรียน การแสวงหาความรู้ และการดำรงชีวิตของตน

ความอยากรู้อยากเห็น หมายถึง การมีปรารถนาความสนใจที่จะรู้เรื่องต่างๆ ทั้งเรื่องเรียน และเรื่องรอบตัว ตลอดจนให้เห็นความตื่นตัวว่องไว กระฉับกระเฉงรวดเร็ว และริเริ่มในการค้นหาความรู้ต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ความตั้งใจ หมายถึง การมีความเอาใจใส่ ไม่วอกแวก มีจิตใจจดจ่อต่อการเรียน และงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

การกล้าคิดริเริ่ม หมายถึง การนำแนวคิด หรือวิธีการใหม่ ๆ ที่ไม่ซ้ำใครมาปรับใช้ทั้งในเรื่องการเรียน การทำงาน และเรื่องต่าง ๆ รอบตัว ตลอดจนกล้านำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

ความเพียรพยายาม หมายถึง การมีความมุ่งมั่น ขยันขันแข็งในการศึกษาหาความรู้ หรือทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก เพื่อให้การศึกษาหาความรู้ และงานที่ได้รับมอบหมายนั้นประสบความสำเร็จอย่างเต็มความสามารถ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หมายถึง การมีอิสระในการดำเนินการเรียนรู้ของตนเองโดยมีการวางแผนการเรียนรู้ เลือกแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เลือกทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยตนเอง

การมีเหตุผล หมายถึง การใช้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่มีอยู่รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อประกอบ หรือสนับสนุนการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่ง ต่าง ๆ ทั้งเรื่องเรียนและเรื่องรอบตัวอย่างสมเหตุสมผล

4.3 การมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีภูมิคุ้มกันในตนเองหรือการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเป็นลักษณะสำคัญหนึ่งใน 5 ด้าน (สามห่วง สองเงื่อนไข) ของการมีความพอเพียง อันเป็นสาเหตุของการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความสมดุล และความสามารถในการปรับตัวให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงภายนอกและภายในที่เกิดขึ้นได้ (งามตา วนิทานนท์, 2552: 6) ดังนั้นการมีภูมิคุ้มกันในตนเองจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญงอกงามในชีวิตที่จะช่วยประคับประคองบุคคลให้เป็นคนดีที่เก่ง มีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต (จุฑาเดือน พันธมนาวิน, 2552: 1)

การมีภูมิคุ้มกันในตนเองถือว่าการเตรียมบุคคลให้พร้อมที่จะรับการโจมตีหรือการชักจูงโดยให้บุคคลนั้นถูกโจมตีหรือยั่วยุอย่างอ่อนๆ ในประเด็นที่กระทบต่อความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ เมื่อถูกโจมตีเช่นนี้ บุคคลก็จะหาข้อมูลหลักฐานมาลบล้างการโจมตีนั้น ทำให้มีความรู้และทัศนคติที่เพิ่มขึ้นจนเกิดภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งมากขึ้นตามไปด้วย หลังจากนั้นถ้าบุคคลจะถูกโจมตีหนักขึ้นในเรื่องเดียวกันนี้ บุคคลก็จะสามารถโต้ตอบและปฏิเสธการชักจูงนั้นได้ไม่ยาก หลักการนี้ก็เปรียบเสมือนการปลูกฝีสร้างภูมิคุ้มกันต้านเชื้อโรคนั่นเอง (McGurie, 1961 อ้างใน จุฑาเดือน พันธมนาวิน, 2552: 2) ดังนั้นการที่บุคคลมีภูมิคุ้มกันในตนเองมากจึงมีความพร้อมทางการรู้คิด แรงจูงใจ และวุฒิภาวะทางอารมณ์เพียงพอที่จะจัดการสถานการณ์ที่ยั่วยุหรือการถูกปลูกปั่นโจมตีจากบุคคลอื่นที่มุ่งสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือทัศนคติด้วยจิตลักษณะที่แข็งแกร่ง และความสามารถในการเตรียมตนหลายด้าน (งามตา วนิทานนท์, 2552: 6) ซึ่งจะนำไปสู่ผลผลิต และผลลัพธ์ที่สำคัญ ได้แก่ ประสิทธิภาพในงาน ความมั่นคงยั่งยืน ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และการมีจิตที่เป็นสุข (Psychological well-being) (งามตา วนิทานนท์, 2552: 15-16)

การมีภูมิคุ้มกันในตนเองมีความสัมพันธ์กับจิตลักษณะหลายประการ อย่างไรก็ตามงานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการมีภูมิคุ้มกันในตนเองตามความหมายของจุฑาเดือน พันธมนาวินและงามตา วนิทานนท์ (2551) ที่ได้ศึกษาภูมิคุ้มกันตน โดยแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การมองโลกในแง่ดี ความชอบเสี่ยง สติสัมปชัญญะ และการจัดการความเครียด และเชื่อว่าจิตลักษณะด้านภูมิคุ้มกันตนมีความเกี่ยวข้องกันอย่างชัดเจนกับพฤติกรรมผลผลิต และผลลัพธ์ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ พฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเอง เช่น พฤติกรรมสุขภาพ พฤติกรรมประหยัด เป็นต้น พฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น เช่น พฤติกรรมซื่อสัตย์ พฤติกรรมรับผิดชอบ เป็นต้น และพฤติกรรมจริยธรรม เช่น พฤติกรรมทำตามกฎระเบียบ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยหลายชิ้นที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภูมิคุ้มกันตนก็พบผลที่สอดคล้องกันว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่น่าปรารถนาหลายประการ เช่น งานวิจัยของสิริมล อีระประทีป (2549) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักนวลสงวนตัวของนักเรียนหญิงสายอาชีวศึกษาที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 22 ปี ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัด จำนวน 501 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองในเรื่องการรักนวลสงวนตัวมาก ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผลมาก อยู่ในแหล่งยั่วยุ่มาก และมีการเปิดรับข่าวสารทางเพศมาก ซึ่งก็เปรียบเสมือนการมีภูมิคุ้มกันตนมาก เป็นผู้ที่มิมีพฤติกรรมการคบเพื่อนอย่างหลีกเลียงการมีเพศสัมพันธ์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างประเภทตรงข้าม

งานวิจัยของอนรรฆนงค์ เรียบร้อยเจริญ (2549) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 5 จำนวน 480 คน จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 2 ประเภท คือ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ และโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองมาก ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ รักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และรับรู้ความเสี่ยงมาก หรือมีภูมิคุ้มกันตนมาก จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศและมีพฤติกรรมป้องกันตนเองมากกว่ากลุ่มตัวอย่างประเภทตรงข้าม

งานวิจัยของนิศากร สนามเขต (2550) ที่ศึกษาการมีภูมิคุ้มกันภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังพบว่าการมีภูมิคุ้มกันทางจิตสูงเป็นตัวทำนายสำคัญอันดับที่ 1 ของพฤติกรรมการป้องกันเพื่อนจากสิ่งไม่ดี งานวิจัยของจิตติพร ไวโรจน์ วิทยาการ (2551) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 482 คน ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พบว่า การเป็นผู้มีสติสัมปชัญญะ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญหนึ่งของการมีภูมิคุ้มกันตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญหนึ่งของพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีสติสัมปชัญญะสูงเท่าใดก็มีพฤติกรรมใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมมากเท่านั้น งานวิจัยของกฤตย์ดิวัฒน์ ฉัตรทองและคณะ (2554) ที่ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตเทศบาลเมืองชุมพร จำนวน 600 คน พบว่า การรับรู้ทางด้านสุขภาพจากโรงเรียน (การได้รับภูมิคุ้มกันตน) เป็นตัวทำนายที่สำคัญหนึ่งของพฤติกรรมการรับประทานอาหารถูกหลักโภชนาการ

งานวิจัยของอรพินทร์ ชูชมและคณะ (2554) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันตนของเยาวชน ที่เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 800 คน พบว่า ภูมิคุ้มกันทางจิตส่งผลโดยตรงทางบวกต่อคุณภาพของเยาวชนและการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังพบว่าภูมิคุ้มกันทางจิตมีบทบาทเป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะและปัจจัยรอบรั้วกับคุณภาพชีวิตของเยาวชน และยังพบว่า ภูมิคุ้มกันทางจิตทำหน้าที่เป็นทั้งปัจจัยที่ปกป้องภัยคุกคามต่างๆ ที่มีต่อบุคคลแล้วยังทำหน้าที่เป็นปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้บุคคลมีชีวิตที่มีคุณภาพพร้อมด้วย และงานวิจัยของ วันวิสา สรีระศาสตร์และคณะ (2555) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคม และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 597 คน พบว่า การมีภูมิคุ้มกันทางจิต เป็นตัวทำนายที่สำคัญหนึ่งของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยทั้ง 3 ด้าน คือ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย และพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย เป็นต้น

ความหมายของการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

จากการศึกษาความหมายของการมีภูมิคุ้มกันในตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำรัสเพื่อชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนั้น พบว่าการมีภูมิคุ้มกันในตนเองหรือการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2551; ปรียานุช พิบูลสรารุณ, 2554: ออนไลน์) สอดคล้องกับดุงเดือน พันธุมนาวิน ; และงามตา วรินทร์านนท์ (2551: 8) ที่ได้ให้ความหมายของการมีภูมิคุ้มกันในตนเองว่าหมายถึงการมีความพร้อมทางการรู้การคิด แรงจูงใจ และวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงพอที่จะจัดการกับสถานการณ์ยั่วๆ หรือการถูกปลุกปั่นโจมตีจากบุคคลอื่น (ที่มุ่งสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือเจตคติ) ด้วยจิตลักษณะที่แข็งแกร่งและความสามารถในการเตรียมตนหลายด้าน จำแนกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การมองโลกในแง่ดี สติ-สัมปชัญญะ ความชอบเสี่ยง และการจัดการกับความเครียด โดยในแต่ละองค์ประกอบมีความหมายดังนี้ (ดุงเดือน พันธุมนาวิน ; และงามตา วรินทร์านนท์, 2551: 28-29)

การมองโลกในแง่ดี หมายถึง วิธีการคิดหรือความคาดหวังของบุคคลในการปรับตัวเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่ท้าทายหรือปัญหาในชีวิต บุคคลจะยังคงพยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ トラบใดที่เขาเชื่อว่าจะมีความสำเร็จอย่างที่เขาตั้งเป้าหมายไว้เกิดขึ้นตามมา บุคคลจะคิดในลักษณะมองโลกในแง่ดีมากขึ้นเพียงใดเมื่อเผชิญกับอุปสรรคหรือปัญหา สามารถประเมินจากการตอบคำถามใน 3 ประเด็น คือ 1) ใครคือผู้ที่ควรรับผิดชอบ ถูกดำเนินในปัญหาที่เกิดขึ้น สาเหตุหลายด้านหรือตนเองเพียงผู้เดียว 2) ปัญหานั้นส่งผลกระทบในวงจำกัดหรือแผ่ขยายผลไปในหลายสถานการณ์ในชีวิต และ 3) ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องชั่วคราวหรือถาวร สรุปว่า ผู้ที่คิดแบบมองโลกในแง่ดีมาก คือ คิดว่าปัญหาอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นชั่วคราว และมีผลในวงแคบเฉพาะหรือส่งผลกระทบในระยะสั้น

สติ-สัมปชัญญะ หมายถึง ความระลึกได้ว่ากำลังทำอะไร และรู้ตัวขณะที่กำลังทำพฤติกรรมนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) ไม่ลุ่มหลง ไม่หลงผิด ได้แก่ ไม่หลงคิดผิดจากความเป็นจริงตามธรรมชาติ ไม่หลงทำตามความอยากความต้องการที่ไม่เหมาะสม อบายมุข 2) สิ่งทีรู้นั้นเป็นข้อเท็จจริง ได้แก่ รู้และเข้าใจเหตุการณ์ตรงตามความเป็นจริง และ 3) เป็นการรู้อย่างมีเหตุผล ได้แก่ รู้ถึงผลลัพธ์ที่อาจจะเกิดขึ้นจากเหตุ นั้น

ความชอบเสี่ยง หมายถึง ปริมาณการรับรู้และความรู้สึกชอบหรือพอใจในการแสดงพฤติกรรมที่ตน 1) เห็นว่าจะเกิดผลดีกับตนในอนาคต แต่ความจริงไม่เป็นเช่นนั้น 2) ตระหนักว่าพฤติกรรมนั้นจะเป็นอันตรายแก่ตนได้ตามความเป็นจริง แต่ต้องการความตื่นเต้น ท้าทาย สนุก หรือพฤติกรรมนั้นอาจบรรลุเป้าหมายได้ยากถ้าไม่คิดเสี่ยง และ 3) มีความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเหล่านั้น เนื่องจากหวังในรางวัล ผลประโยชน์ หรือการยอมรับจากผู้อื่น หรือเคยทำพฤติกรรมเหล่านั้นสำเร็จ หรือเคยเห็นผู้อื่นทำสำเร็จมาแล้วในอดีต

การจัดการกับความเครียด หมายถึง ความสามารถหรือความพร้อมทางจิตของบุคคลในการปรับตัว และจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน 1) ความสามารถในการจัดการกับความตึงเครียดของตนเอง หมายถึง 1.1 การตระหนักถึงศักยภาพของตนในการลดความเครียดและ 1.2 กลวิธีการลดหรือจัดการกับความเครียดที่

เกิดขึ้นกับตนเอง 2) ความสามารถทางด้านการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล หมายถึง 2.1 ความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบิดามารดา 2.2 ระหว่างตนเองกับบิดามารดา 2.3 ระหว่างตนเอง กับพี่หรือน้อง และ 2.4 ระหว่างตนเองกับเพื่อน และ 3) ความสามารถด้านการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง หมายถึง 3.1 การสนับสนุนด้านอารมณ์ความรู้สึก 3.2 การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร 3.3 การสนับสนุนด้านวัตถุสิ่งของ เงิน เมื่อมีความจำเป็น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลเตรียมตนเองให้มีความพร้อมทั้งในด้านการรู้การคิด แรงจูงใจ และวุฒิภาวะทางอารมณ์อย่างเพียงพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว จำแนกเป็น การมองโลกในแง่ดี สติสัมปชัญญะ ความชอบเสี่ยง และการจัดการความเครียด โดย

การมองโลกในแง่ดี หมายถึง วิธีการคิดและความคาดหวังของบุคคลในการปรับตัวเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่ท้าทายหรือเมื่อเกิดปัญหาอุปสรรคในชีวิต โดยบุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะยังคงพยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ トラバโดที่เขาเชื่อว่าจะมีความสำเร็จอย่างที่เขาตั้งเป้าหมายไว้เกิดขึ้นตามมา

สติสัมปชัญญะ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะระลึกได้ว่ากำลังทำอะไร และรู้ตัวขณะที่กำลังทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งทำให้ดำรงชีวิตด้วยความไม่ประมาท

ความชอบเสี่ยง หมายถึง จิตลักษณะของบุคคลที่ชอบความท้าทาย สนุกตื่นเต้น พอใจในการแสดงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การได้มาซึ่งรางวัล ผลประโยชน์ หรือการยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักเป็นพฤติกรรมที่เป็นอันตรายหรือเป็นสิ่งที่ไม่ดี

การจัดการความเครียด หมายถึง จิตลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงความพร้อมในการปรับตัวและจัดการกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล หรือความไม่สบายใจ โดยยึดหลักแนวทางการจัดการในทางที่ดีและเหมาะสม

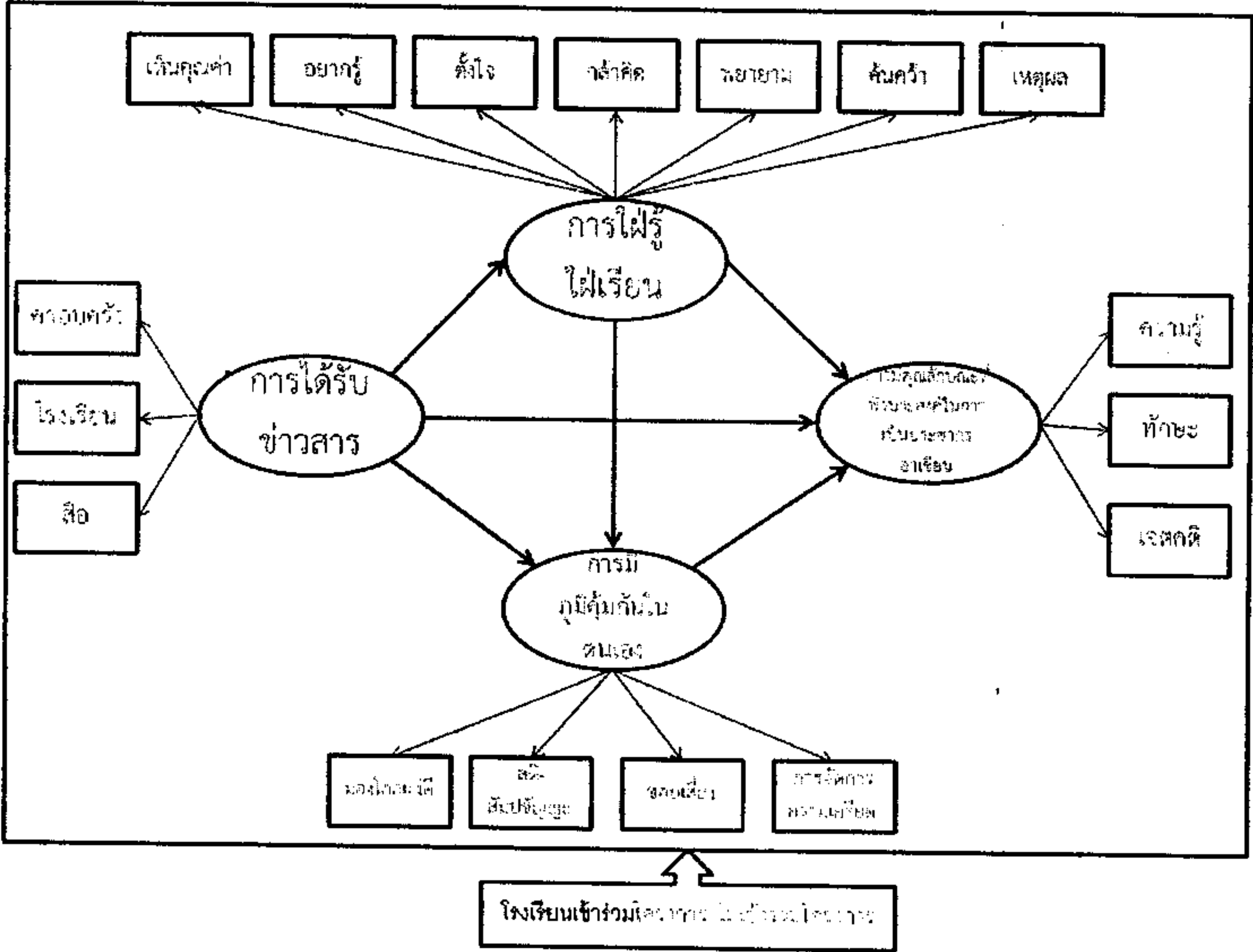
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในครั้งนี้ เน้นอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมตามแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura ซึ่งเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้รับอิทธิพลมาจากทั้งปัจจัยสภาพแวดล้อม (Environment) และปัจจัยส่วนบุคคล (Personal) โดยบูรณาการตัวแปรสำคัญจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่พบว่ามีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ ตัวแปรการได้รับข่าวสาร ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยทางสภาพแวดล้อม แนวคิดเกี่ยวกับความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ได้แก่ ตัวแปรการใฝ่รู้ใฝ่เรียน และแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ตัวแปรการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ซึ่งทั้งสองตัวแปรนี้ถือว่าเป็นปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำตัวแปรต่างๆ มาสร้างเป็นโมเดลสมมติฐาน (Hypothesized model) ซึ่งเป็นโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน สมมติฐานความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ

ของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน โดยคณะผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า โมเดลสมมติฐานที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจะมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีสมมติฐานย่อยตามเส้นทางอิทธิพลของตัวแปรต่างๆ ดังนี้

- 1. การได้รับข่าวสารมีอิทธิพลทางตรงต่อการใฝ่รู้ใฝ่เรียน การมีภูมิคุ้มกันในตนเองและการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนผ่านการใฝ่รู้ใฝ่เรียนและการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง
- 2. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีภูมิคุ้มกันในตนเองและการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนผ่านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง
- 3. การมีภูมิคุ้มกันในตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน
- 4. สัมประสิทธิอิทธิพลและค่าเฉลี่ยตัวแปรแฝงระหว่างนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการกับนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการมีความแตกต่างกัน

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ (1) ประชากรและตัวอย่าง (2) การเก็บรวบรวมข้อมูล (3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (4) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ (5) การจัดกระทำข้อมูล และ (6) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ศึกษาในสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และนักเรียนที่ศึกษาในสถานศึกษาที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ

ตัวอย่าง การกำหนดขนาดตัวอย่างใช้เกณฑ์ความพอเพียง (rule of thumb) โดยใช้สัดส่วนจำนวนตัวแปรสังเกตต่อจำนวนตัวอย่างเท่ากับ 1:20 หรืออย่างน้อย 1:10 (Kline: 2011) งานวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตจำนวน 17 ตัว ดังนั้นจำนวนตัวอย่างจึงได้ 170-340 คนในแต่ละกลุ่ม ดังนั้นจำนวนหน่วยตัวอย่างจึงเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 170-340 คน และนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 170-340 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แบ่งกลุ่มสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ ตามเขตภูมิศาสตร์ โดยมีทั้งหมด 10 กลุ่ม ได้แก่ ภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลางตอนบน ภาคกลางตอนล่าง ภาคใต้ตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก กำหนดขนาดตัวอย่างเพียง 1 กลุ่ม ทำการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ใช้สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการในเขตภาคเหนือตอนล่างทั้งหมด โดยสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ Spirit of ASEAN คือ โรงเรียน Sister School, Buffer School, ASEAN Focus School, โรงเรียนคู่พัฒนาไทย-อินโดนีเซีย และ โรงเรียน ASEAN Learning School จำนวน 30 แห่ง ประกอบด้วย สถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ 5 แห่ง จังหวัดพิษณุโลก 5 แห่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ 4 แห่ง จังหวัดตาก 3 แห่ง จังหวัดสุโขทัย 3 แห่ง จังหวัดอุตรดิตถ์ 3 แห่ง จังหวัดกำแพงเพชร 3 แห่ง จังหวัดพิจิตร 2 แห่ง และจังหวัดอุทัยธานี 2 แห่ง และตัดโรงเรียนสังกัด สพป.ที่ไม่ใช่โรงเรียนขยายโอกาสออกจากการศึกษาเหลือโรงเรียนจำนวน 19 โรงเรียน

ผู้วิจัยกำหนดสัดส่วนโรงเรียนสังกัด สพม.และ สพป.เป็น 1:2 จึงกำหนดขนาดโรงเรียนสังกัด สพม.จำนวน 5 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัด สพป. จำนวน 10 โรงเรียน ทำการสุ่มโรงเรียนอย่างง่ายจาก 19 โรงเรียน เหลือ 15 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนเก็บข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ได้จำนวนขนาดตัวอย่างจำนวน 170 คน ถึง 340 คน ในแต่ละโรงเรียนเก็บข้อมูลจากนักเรียนอย่างน้อยโรงเรียนละ 10 คน (สำหรับ

โรงเรียนขนาดเล็ก) และไม่เกินโรงเรียนละ 40 คน และเก็บห้องเรียนละไม่เกิน 10 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายทั้งในระดับห้องเรียนและนักเรียน

สถานศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ Spirit of ASEAN จำนวน 15 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดเดียวกับสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ Spirit of ASEAN เพื่อเป็นการเปรียบเทียบความพร้อมของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา แต่ละโรงเรียนเก็บข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ได้จำนวนขนาดตัวอย่างจำนวน 170 คน ถึง 340 คน โดยมีการสุ่มแบบเดียวกับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ

ตาราง 2 จำนวนตัวอย่างที่เก็บได้จริง

จังหวัด	โรงเรียนเข้าร่วมโครงการฯ	ขนาด ตัวอย่าง	โรงเรียนไม่เข้าร่วมโครงการ	ขนาด ตัวอย่าง
นครสวรรค์	วัดประสาธวิถี (สพป.)	10	บึงบอระเพ็ดวิทยา (สพป.)	7
	นครสวรรค์ (สพม.)	30	นวมินทราชูทิศ มัชฌิม (สพม.)	10
พิษณุโลก	พิณพลราษฎร์ (สพป.)	20	วัดโบสถ์ศึกษา (สพป.)	30
	บ้านป่าสัก (สพป.)	8	ชุมชนวัดย่านขาด (สพป.)	10
	วัดโบสถ์ (สพป.)	7	วัดวังวน (สพป.)	10
	พิษณุโลกพิทยาคม (สพม.)	40	ท่าทองพิทยาคม (สพม.)	20
			พรหมพิรามวิทยา (สพม.)	40
เพชรบูรณ์	บ้านบุงคล้า (สพป.)	0	บ้านน้ำขุน (สพป.)	0
	ชุมชนบ้านวังพิกุล (สพป.)	0	บ้านพญาวัง (สพป.)	0
	บึงสามพันพิทยาคม (สพม.)	10	ชัยบอนพิทยาคม (สพม.)	9
สุโขทัย	ศรีมาศพิทยาคม (สพม.)	40	ทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ (สพม.)	29
			ลิไทพิทยาคม (สพม.)	10
			สวรรคอนันต์วิทยา (สพม.)	10
กำแพงเพชร	อนุบาลคลองขลุง (สพป.)	10	วัดพรหมประดิษฐ์ (สพป.)	10
	กำแพงเพชรพิทยาคม (สพม.)	30	วชิรปราการพิทยาคม (สพม.)	0
พิจิตร	บ้านโป่งวัวแดง (สพป.)	7	วัดบ้านบึงนาราง (สพป.)	10
	เนินหัวโล้นหนองยางพิทยาคม (สพป.)	0	อนุบาลสากเหล็ก (สพป.)	10
ตาก	บ้านตากประณมวิทยา (สพป.)	0	ชุมชนบ้านแม่ยะ (สพป.)	9
รวม		212		224

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า จากตัวอย่างโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 15 โรงเรียนสามารถเก็บข้อมูลได้จริงจำนวน 11 โรงเรียน โรงเรียนที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้เป็นโรงเรียนสังกัด สพป.ทั้งสิ้น

สำหรับโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการสามารถเก็บข้อมูลได้จำนวน 12 โรงเรียน โรงเรียนที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้เป็นโรงเรียนสังกัด สพม.จำนวน 1 โรงเรียน และสังกัด สพป.จำนวน 2 โรงเรียน และเนื่องจากโรงเรียนสังกัด สพม. ที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดใหญ่พิเศษทั้งสิ้น สัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่สามารถเก็บข้อมูลได้จึงมีจำนวนสูงกว่าจำนวนนักเรียนที่เป็นตัวอย่างในกลุ่มโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนห้องเรียนเพียง 1 ถึง 3 ห้องเรียน ทำให้สัดส่วนของนักเรียนระหว่างกลุ่มมีความแตกต่างกัน คณะวิจัยจึงเพิ่มโรงเรียนสังกัด สพม. ที่ไม่เข้าร่วมโครงการจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนท่าทองพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก โรงเรียนลิไทพิทยาคม และโรงเรียนสวรรคคณันต์วิทยา จังหวัดสุโขทัย เพื่อให้สัดส่วนของนักเรียนระหว่างโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับไม่เข้าร่วมโครงการฯ มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

ตัวอย่างที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งสิ้นจำนวน 436 คน เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 212 คน และไม่เข้าร่วมโครงการจำนวน 224 คน เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนตัวอย่างขั้นต่ำที่กำหนดไว้กลุ่มละ 170 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้มีจำนวนเพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง อาทิ เพศ ประเภทของสถาบันการศึกษา ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเตรียมตัวสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน

เครื่องมือสำหรับวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อการเป็นประชากรอาเซียน วัดจากเครื่องมือที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

รูปแบบของเครื่องมือวัดความรู้เป็นแบบทดสอบแบบถูกผิดจำนวน 8 ข้อ วิธีการให้คะแนน ผู้ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

รูปแบบของเครื่องมือวัดทักษะ และเจตคติเป็นแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริงค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย วิธีการให้คะแนน ผู้ที่ตอบจริงที่สุดได้ 6 คะแนน จริงได้ 5 คะแนน ค่อนข้างจริงได้ 4 คะแนน ค่อนข้างไม่จริงได้ 3 คะแนน ไม่จริง ได้ 2 คะแนนและไม่จริงเลยได้ 1 คะแนน

การให้ความหมายคะแนน ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการได้รับข่าวสาร

ลักษณะแบบสอบถาม เป็นการวัดระดับที่นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน ผ่านช่องทางต่างๆ จำแนกเป็น การได้รับข่าวสารจาก ครอบครัว การได้รับข่าวสารจากโรงเรียน และการได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ การวัดการได้รับข่าวสาร วัดจากแบบวัดที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น

รูปแบบของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

วิธีการให้คะแนน ผู้ที่ตอบจริงที่สุดได้ 6 คะแนน จริงได้ 5 คะแนน ค่อนข้างจริงได้ 4 คะแนน ค่อนข้างไม่จริงได้ 3 คะแนน ไม่จริง ได้ 2 คะแนนและไม่จริงเลยได้ 1 คะแนน

การให้ความหมายคะแนน ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่าได้รับข่าวสารมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ลักษณะแบบสอบถาม เป็นการวัดคุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรมที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจ การกล้าคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการมีเหตุผล วัดจากแบบวัดที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงมาจากแบบวัดของวัฒนา พาสล (2551) และ วาสนา กิ่งเท้ง (2553)

รูปแบบของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

วิธีการให้คะแนน ผู้ที่ตอบจริงที่สุดได้ 6 คะแนน จริงได้ 5 คะแนน ค่อนข้างจริงได้ 4 คะแนน ค่อนข้างไม่จริงได้ 3 คะแนน ไม่จริง ได้ 2 คะแนนและไม่จริงเลยได้ 1 คะแนน

การให้ความหมายคะแนน ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

ลักษณะแบบสอบถาม เป็นการวัดจิตลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมทั้งในด้านการรู้การคิด แรงจูงใจ และวุฒิภาวะทางอารมณ์อย่างเพียงพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว จำแนกเป็น การมองโลกในแง่ดี สติสัมปชัญญะ ความชอบเสี่ยง และการจัดการความเครียด ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบวัดจิตเอกภาพด้านการมีภูมิคุ้มกันตน ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ที่พัฒนาขึ้นโดย ดุจเดือน พันธุนาวิน และงามตา วรินทร์านนท์ (2551)

รูปแบบของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด

วิธีการให้คะแนน ผู้ที่ตอบมากที่สุด ได้ 6 คะแนน มากได้ 5 คะแนน ค่อนข้างมากได้ 4 คะแนน ค่อนข้างน้อย ได้ 3 คะแนน น้อยได้ 2 คะแนนและน้อยที่สุดได้ 1 คะแนน

การให้ความหมายคะแนน ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีภูมิคุ้มกันในตนเองมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

2.2 การศึกษาคุณภาพของเครื่องมือ

คณะวิจัยทำการศึกษาคูณภาพของเครื่องมือตามกระบวนการหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1. การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา คณะวิจัยประชุมผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผศ.ดร.พาสนา จุลรัตน์ ผศ.ดร.ศยามล เอกะกุลนันต์ และ อ.ดร.ชญญา ลีศัตรูพาย และคณะวิจัยร่วมกันพิจารณาข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการและทำการปรับปรุงเครื่องมือ

2. การศึกษาคูณภาพเครื่องมือเชิงประจักษ์

คณะวิจัยนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้กับตัวอย่างที่ไม่ใช่ตัวอย่างในการศึกษา โดยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 100 คน ในโรงเรียนที่ไม่ใช่เป็นตัวอย่างจำนวน 4 โรงเรียน โรงเรียนละ 25 คน เพื่อทำการศึกษาคูณภาพของแบบวัดแต่ละฉบับ โดยศึกษาคูณภาพรายข้อ และคุณภาพทั้งฉบับ และแสดงหลักฐานดังกล่าวอีกครั้งกับตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจริง ดังนี้

ตาราง 3 ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก (t-test) และความสัมพัทธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (corrected item total correlation) และค่าความเชื่อมั่น ทดลองใช้กับตัวอย่าง 100 คน และ 436 คน

เครื่องมือ	จำนวน	ค่าอำนาจจำแนก/ความสัมพัทธ์ ระหว่างคะแนนรายข้อ/รวม		ค่าความเชื่อมั่น	
	ข้อ	100	436	100	436
การมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน					
- ความรู้ (t-value)	8	1.44-5.39	6.34-15.10	0.04	0.50
(ค่าความยาก)		(0.46-0.97)	(0.30-0.80)		
- ทักษะ	20	0.32-0.76	0.37-0.64	0.93	0.87
- เจตคติ	12	0.56-0.67	0.37-0.66	0.90	0.83
การไม่รู้ไม่เรียน					
- เห็นคุณค่า	3	0.70-0.73	0.60-0.70	0.85	0.81
- อยากรู้	3	0.62-0.74	0.47-0.62	0.83	0.73
- ตั้งใจ	3	0.56-0.68	0.66-0.71	0.79	0.82
- กล้าคิด	3	0.61-0.69	0.57-0.69	0.81	0.77
- พยายาม	3	0.62-0.71	0.36-0.66	0.80	0.66
- คั่นคว้า	3	0.64-0.68	0.65-0.71	0.81	0.82
- เหตุผล	3	0.56-0.63	0.56-0.74	0.75	0.81
การได้รับข่าวสาร					
- ครอบครัว	5	0.73-0.86	0.56-0.65	0.93	0.81
- โรงเรียน	5	0.45-0.65	0.44-0.64	0.78	0.77
- สื่อ	5	0.60-0.69	0.55-0.64	0.84	0.81
การมีภูมิคุ้มกันในตนเอง					
- มองโลกในแง่ดี	11	0.12-0.50	0.05-0.52	0.70	0.58
- ชอบเสี่ยง	11	0.23-0.50	-0.16-0.62	0.69	0.69
	(10)		(0.09-0.65)		(0.73)
- สติ-สัมปชัญญะ	8	0.12-0.41	0.28-0.65	0.61	0.80
- การจัดการความเครียด	15	0.17-0.59	-0.08-0.49	0.75	0.57
	(12)		(0.17-0.49)		(0.72)

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 3 พบว่า

การมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน ด้านความรู้ในขั้นของการทดลองใช้กับตัวอย่าง 100 คน มีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่นับสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ต่ำกว่า

1.965) คณะวิจัยจึงทำการปรับปรุงข้อคำถาม และเมื่อนำมาศึกษากับตัวอย่างจริงในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ทั้ง 8 ข้อ กล่าวคือกลุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงจำนวน 150 คน มีคะแนนรายข้อสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนรวมต่ำจำนวน 150 คนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (สูงกว่า 1.965) สำหรับค่าความยากพบว่าการหาคุณภาพเครื่องมือทั้งสองครั้งได้ค่าความยากอยู่ในช่วงที่กำหนดทั้ง 8 ข้อ (ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80) มีค่าความเชื่อมั่นในการทดลองกับนักเรียนจำนวน 100 คน มีค่าต่ำมาก แต่เมื่อมาใช้กับตัวอย่างจำนวน 436 คนพบค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.50 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้สำหรับเครื่องมือที่เป็นข้อสอบ สำหรับด้านทักษะและเจตคติซึ่งเป็นการวัดระดับการรับรู้ของนักเรียนนั้น พบว่าค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมเป็นบวกทุกข้อในการหาคุณภาพทั้งสองครั้ง และค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดี คือสูงกว่า 0.75 (0.93 กับ 0.90 สำหรับการศึกษา กับข้อมูล 100 ตัวอย่าง และ 0.83 กับ 0.87 สำหรับการศึกษาข้อมูล 436 ตัวอย่าง)

การใฝ่รู้ใฝ่เรียน พบว่าค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมผ่านเกณฑ์ทุกข้อในการหาคุณภาพของเครื่องมือทั้งสองครั้ง อย่างไรก็ตามพบว่าการศึกษาคูณภาพครั้งที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นในคุณลักษณะบางด้านมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ 0.75 (ความอยากรู้ ความพยายาม) อยู่เล็กน้อย (0.73 และ 0.66)

การได้รับข่าวสาร พบว่าค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และความเชื่อมั่นในการหาคุณภาพทั้งสองครั้งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

การมีภูมิคุ้มกันในตนเอง พบว่ามีเฉพาะคุณลักษณะด้านสติ-สัมปชัญญะที่ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และความเชื่อมั่นในการหาคุณภาพทั้งสองครั้งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับคุณลักษณะการมองโลกในแง่ดีพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมบางข้อมีค่าต่ำ ซึ่งข้อที่มีค่าต่ำเป็นข้อความทางลบทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามค่าดังกล่าวยังเป็นค่าบวกอยู่จึงพิจารณาเก็บข้อคำถามข้อดังกล่าวไว้ และเนื่องจากค่าความสัมพันธ์ฯ บางข้อที่มีค่าต่ำจึงทำให้ค่าความเชื่อมั่นจึงต่ำลงมาด้วยเช่นกัน

สำหรับคุณลักษณะด้านความชอบเสี่ยงและการจัดการความเครียด การหาคุณภาพครั้งที่ 1 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และความเชื่อมั่นในการหาคุณภาพทั้งสองครั้งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด อย่างไรก็ตามในการหาคุณภาพครั้งที่ 2 มีค่าความสัมพันธ์ฯ 4 ข้อ มีค่าติดลบ (ความชอบเสี่ยง 1 ข้อ และ การจัดการความเครียด 3 ข้อ) ซึ่งทั้ง 4 ข้อเป็นข้อความทางลบทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่มองว่าข้อคำถามดังกล่าวเป็นข้อความทางลบของคุณลักษณะที่ต้องการวัด จึงพิจารณาตัดข้อคำถามดังกล่าวออกจากการศึกษา และเมื่อตัดข้อความดังกล่าวออก ค่าความสัมพันธ์ฯ กับค่าความเชื่อมั่นของการหาคุณภาพครั้งที่สอง อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3. การจัดทำข้อมูล

1. ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับเครื่องมือการวิจัยแต่ละชุด
2. ทำการรวมคะแนนรายข้อเป็นคะแนนตัวแปรสังเกต โดยใช้คะแนนองค์ประกอบ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

3. ตรวจสอบการกระจายของตัวแปรสังเกตจำนวน 18 ตัวแปร (ตัวแปรต่อเนื่อง) ว่ามีการกระจายข้อมูลเป็นโค้งปกติรายตัวแปรหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความเบ้ (Skewness) มีค่าระหว่าง -3 ถึง 3 และค่าสัมประสิทธิ์ความโด่ง (Kurtosis) มีค่าระหว่าง -10 ถึง 10 (Kline, 2011) พบว่าทุกตัวแปรสังเกตมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตเฉพาะตัวแปรต่อเนื่อง

ตัวแปรสังเกต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ความเบ้	ความโด่ง
ความรู้	0.01166	0.125	-0.213	0.295	0.402	-0.909
ทักษะ	0.00073	0.175	-0.622	0.627	0.174	0.998
เจตคติ	-0.00006	0.557	-1.427	1.820	0.190	-0.060
เห็นคุณค่า	-0.00612	0.787	-2.324	2.053	0.101	-0.007
อยากรู้	-0.00397	0.679	-1.773	1.812	0.151	-0.267
ตั้งใจ	-0.00290	0.757	-2.032	1.916	0.043	-0.235
กล้าคิด	-0.00168	0.707	-1.870	1.869	-0.092	-0.033
พยายาม	-0.00787	0.780	-2.553	2.296	0.187	-0.089
ค้นคว้า	-0.00771	0.730	-2.344	2.062	0.202	-0.080
เหตุผล	-0.01250	0.681	-2.947	1.550	-0.401	0.483
ครอบครั้ว	-0.00001	0.694	-1.690	2.029	0.123	-0.604
โรงเรียน	-0.00100	0.574	-1.235	1.623	0.024	-0.723
สื่อ	-0.00606	0.648	-1.683	1.722	0.112	-0.542
มองโลกในแง่ดี	-0.00284	0.693	-2.215	1.652	-0.500	0.200
สติ-สัมปชัญญะ	0.00052	0.312	-1.009	1.018	-0.111	0.274
การจัดการความเครียด	0.00004	0.644	-1.524	1.788	-0.019	-0.326

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เป็นการหาความสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

2 การวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Modeling) ที่ข้อมูลเป็นแบบต่อเนื่อง (Continuous) และแบบตัวแปรตามเป็นแบบเชิงกลุ่ม (Discrete) ตามวิธีการของมิวเทนและมิวเทน (Muthen, & Muthen, 2007) โดยใช้โปรแกรม Mplus เวอร์ชัน 7.31

เกณฑ์พิจารณาความกลมกลืนระหว่างโมเดลโครงสร้างที่กำหนดขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ใช้ค่าดัชนีความกลมกลืน ได้แก่ ค่าไคสแควร์ไม่นัยสำคัญทางสถิติ หรือสัดส่วนไคสแควร์ต่อค่าองศาอิสระมีค่าไม่เกิน 3 (Bollen, 1989) แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี นอกจากนี้ยังมีดัชนีอื่นๆ ใช้ร่วมในการพิจารณา ได้แก่ ค่า CFI กับค่า TLI มีค่าสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.950 ค่า RMSEA และ SRMR มีค่าต่ำกว่าหรือเท่ากับ 0.060 (Hu, & Bentler, 1993)

4 การวิเคราะห์กลุ่มพหุ เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ โดยใช้ขั้นตอนการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ เคนนี (Kenny, 1998) ดังนี้

4.1 การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล (Model Form) มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบลักษณะรูปแบบของโมเดลระหว่างกลุ่มฯ ว่ามีความเท่าเทียมกันหรือไม่ โดยไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันของค่าพารามิเตอร์ หากทดสอบแล้วพบว่ารูปแบบของโมเดลระหว่างกลุ่มมีความเท่าเทียมกัน กล่าวคือดัชนีแสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่าลักษณะรูปแบบความสัมพันธ์ของโมเดลระหว่างกลุ่มนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเท่าเทียมกัน สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าพารามิเตอร์ต่อไปได้

4.2 การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ เป้าหมายหลักในการวิจัยเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์สัมประสิทธิ์อิทธิพลจากตัวแปรภายในที่ส่งผลต่อตัวแปรภายใน (B) สัมประสิทธิ์อิทธิพลจากตัวแปรภายนอกที่ส่งผลต่อตัวแปรภายนอก (Γ) และค่าเฉลี่ยตัวแปรแฝง (K) อย่างไรก็ตามก่อนการทดสอบค่าพารามิเตอร์ดังกล่าว เคนนี (Kenny, 1998) ได้กล่าวไว้ว่าต้องทำการทดสอบค่าพารามิเตอร์ที่มีความเข้มงวดน้อยกว่าก่อน ได้แก่ สัมประสิทธิ์องค์ประกอบ ค่าเฉลี่ยตัวแปรสังเกต ความแปรปรวนและแปรปรวนร่วมของตัวแปรสังเกตและตัวแปรแฝง

เกณฑ์การพิจารณาว่าค่าสัมประสิทธิ์มีความแตกต่างกันหรือไม่ พิจารณาจากค่าความแตกต่างของไคสแควร์ ($\Delta\chi^2$) และค่าความแตกต่างขององศาอิสระ (Δdf) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอการรายงานผลการวิจัยไว้ 3 ตอน ได้แก่ 1) การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่าง 2) รายงานผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 3) รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

จากข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ทั้งหมด 436 คน เป็นเพศชายจำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 และเพศหญิงจำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 เป็นนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 และไม่เข้าร่วมโครงการฯ 214 คนคิดเป็นร้อยละ 51.4 เป็นนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัด สพป. จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 และสังกัด สพม. จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8

เมื่อสอบถามความรู้เบื้องต้นว่านักเรียนทราบหรือไม่ว่าโรงเรียนของตนเองจัดรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนตามโครงการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนหรือไม่ พบว่าร้อยละ 82.1 คิดว่าโรงเรียนของตนเองเข้าร่วมโครงการฯ แต่เมื่อถามถึงประสบการณ์การเข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียน พบว่าร้อยละ 55.7 รายงานว่าตนเองไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมใดๆ

ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยได้แก่นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการ. รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (กลุ่มรวม)

ตัวแปร	kn	apt	att	apr	cur	int	cre	amt	self	rea	fam	sch	oth	opt3	con3	str3
kn	-															
apt	0.114	-														
att	-0.028	0.729	-													
apr	0.017	0.450	0.437	-												
cur	-0.007	0.439	0.442	0.973	-											
int	-0.020	0.392	0.415	0.860	0.934	-										
cre	-0.024	0.364	0.320	0.505	0.545	0.545	-									
amt	0.028	0.406	0.369	0.559	0.547	0.518	0.807	-								
self	-0.010	0.404	0.362	0.541	0.558	0.418	0.838	0.936	-							
rea	0.028	0.386	0.359	0.531	0.485	0.364	0.359	0.754	0.770	-						
fam	0.031	0.370	0.412	0.424	0.431	0.422	0.334	0.299	0.280	0.197	-					
sch	0.030	0.330	0.412	0.410	0.416	0.399	0.256	0.251	0.244	0.212	0.877	-				
oth	-0.013	0.423	0.433	0.719	0.727	0.690	0.418	0.415	0.407	0.334	0.565	0.594	-			
opt3	0.152	0.093	-0.003	0.016	0.003	-0.030	-0.086	-0.034	-0.006	0.082	-0.037	0.049	-0.019	-		
con3	0.136	-0.011	-0.047	-0.049	-0.070	-0.100	-0.179	-0.116	-0.106	-0.010	-0.138	-0.023	-0.023	0.542	-	
str3	0.196	0.116	0.095	0.004	-0.021	-0.061	-0.088	0.008	0.022	0.136	-0.014	0.075	-0.049	0.665	0.429	-

ตาราง 6 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (แยกกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนเข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการฯ)

ตัวแปร	kn	apt	att	apr	cur	int	cre	amt	self	rea	fam	sch	oth	opt3	con3	str3
kn	-	0.055	0.004	0.011	-0.002	-0.012	0.024	0.045	0.007	-0.001	0.083	0.091	0.017	0.086	0.045	0.213
apt	0.155	-	0.765	0.457	0.476	0.418	0.393	0.394	0.436	0.381	0.366	0.351	0.428	0.116	-0.073	0.142
att	-0.060	0.693	-	0.490	0.509	0.469	0.352	0.380	0.388	0.351	0.430	0.437	0.476	0.021	-0.029	0.097
apr	0.014	0.444	0.388	-	0.967	0.834	0.418	0.478	0.447	0.474	0.424	0.427	0.679	0.050	-0.027	0.077
cur	-0.013	0.407	0.383	0.978	-	0.924	0.478	0.491	0.492	0.446	0.433	0.425	0.678	0.029	-0.056	0.048
int	-0.024	0.371	0.366	0.883	0.944	-	0.490	0.483	0.433	0.346	0.410	0.388	0.632	-0.022	-0.109	0.002
cre	-0.065	0.336	0.286	0.586	0.608	0.597	-	0.784	0.814	0.290	0.341	0.246	0.354	-0.114	-0.217	-0.047
amt	0.018	0.423	0.360	0.632	0.596	0.550	0.831	-	0.934	0.727	0.279	0.256	0.373	-0.061	-0.111	0.011
self	-0.024	0.373	0.337	0.624	0.616	0.523	0.860	0.939	-	0.740	0.266	0.237	0.341	-0.041	-0.103	0.032
rea	0.046	0.390	0.367	0.580	0.518	0.382	0.426	0.781	0.797	-	0.166	0.219	0.305	0.062	0.020	0.108
fam	-0.034	0.368	0.392	0.425	0.433	0.439	0.330	0.325	0.296	0.227	-	0.873	0.584	0.007	-0.106	-0.011
sch	-0.050	0.302	0.387	0.394	0.413	0.419	0.269	0.252	0.254	0.203	0.881	-	0.649	0.109	0.042	0.123
oth	-0.033	0.423	0.392	0.756	0.769	0.740	0.480	0.455	0.467	0.360	0.555	0.552	-	0.082	0.096	0.079
opt3	0.197	0.057	-0.033	-0.025	-0.024	-0.037	-0.056	-0.001	0.030	0.099	-0.105	-0.042	-0.122	-	0.544	0.684
con3	0.207	0.048	-0.067	-0.071	-0.083	-0.091	-0.140	-0.120	-0.109	-0.041	-0.180	-0.101	-0.136	0.538	-	0.521
str3	0.170	0.082	0.092	-0.067	-0.084	-0.118	-0.131	0.008	0.012	0.161	-0.029	0.010	-0.169	0.641	0.333	-

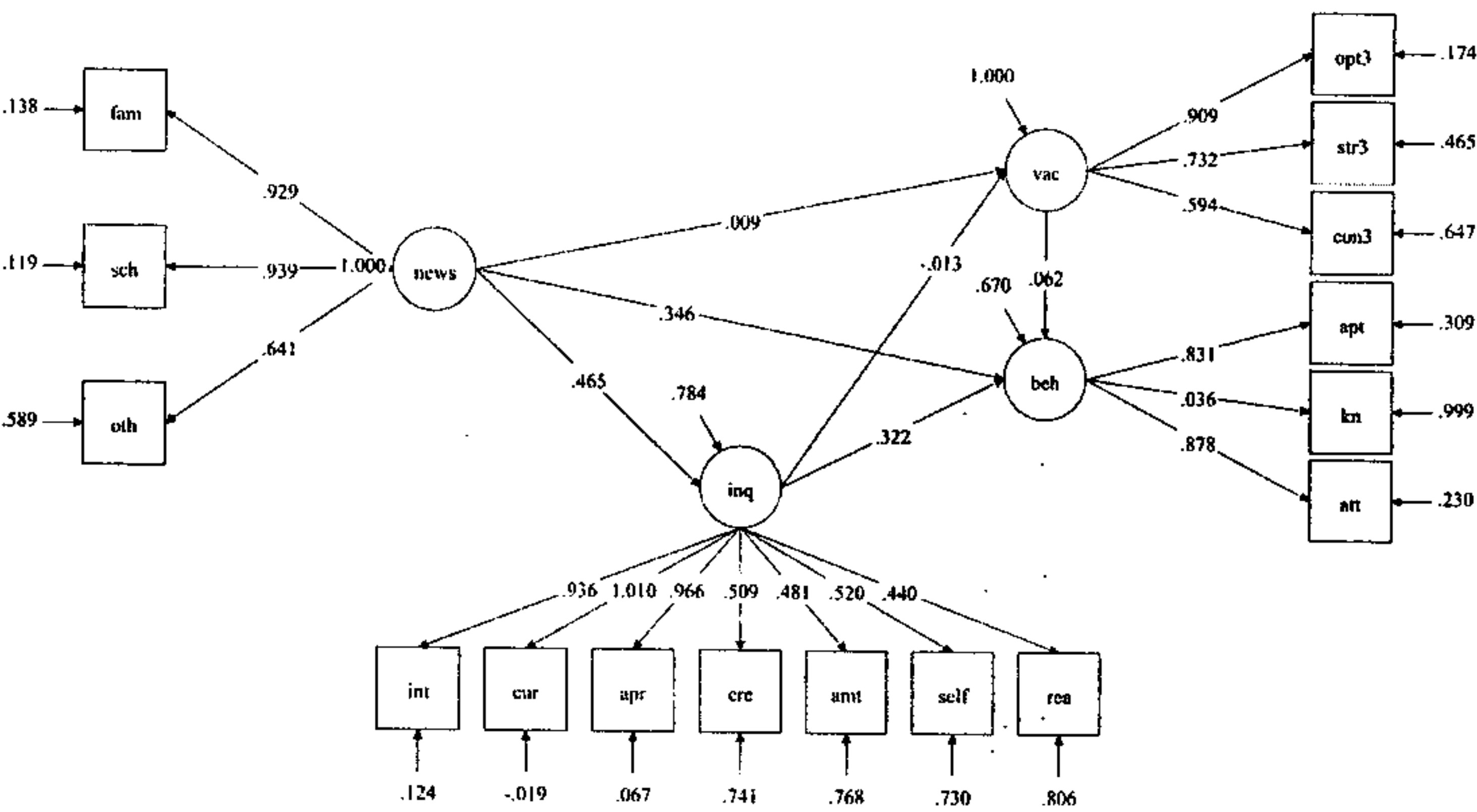
ได้เส้นทแยงมุม=นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ
 เหนือเส้นทแยงมุม=นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ

จากตาราง 5 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษาในกลุ่มรวมมีความสัมพันธ์ทั้งทางบวกและทางลบ โดยพบว่าตัวแปรสังเกตที่อยู่ในตัวแปรแฝงเดียวกันมีขนาดความสัมพันธ์กันสูง เช่น ตัวแปรแฝงการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (apr ถึง rea) ขนาดความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.359 ถึง 0.973 เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ตัวแปรแฝงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (kn, apt, att) ความรู้ (kn) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ ต่ำ (-0.028, -0.114) และพบว่า ความรู้ (kn) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรสังเกตในตัวแปรแฝงอื่นๆ ต่ำด้วยเช่นกัน (ระหว่าง -0.013 ถึง 0.196)

สำหรับค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาระหว่างนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับไม่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่าในภาพรวมขนาดความสัมพันธ์มีลักษณะไปในทิศทางเดียวกันและมีขนาดใกล้เคียงกัน และมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับค่าความสัมพันธ์ในกลุ่มรวม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่สร้างขึ้น ผลการประมาณค่าโมเดลสมมติฐานการวิจัย ความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า χ^2 เท่ากับ 3,395.529 (df=98) χ^2/df เท่ากับ 34.648, CFI เท่ากับ 0.583, TLI เท่ากับ 0.490, RMSEA เท่ากับ 0.278 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 90 อยู่ระหว่าง 0.270 ถึง 0.286), SRMR เท่ากับ 0.144 ดัชนีดังกล่าวบ่งชี้ว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่ดี เนื่องจากค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 และสัดส่วนไคสแควร์ต่อค่าองศาอิสระสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดที่ไม่ควรสูงกว่า 3.00 ค่า RMSEA สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดที่ไม่ควรสูงกว่า 0.060 ค่า SRMR สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดที่ไม่ควรสูงกว่า 0.060 และ ค่า CFI และ TLI ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดที่ไม่ควรต่ำกว่า 0.950 นอกจากนี้ยังพบว่าค่าเฉลี่ยเหลือของตัวแปรสังเกต 1 ตัวมีค่าติดลบ แสดงให้เห็นว่าผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดลมีความไม่สมเหตุสมผลเกิดขึ้น

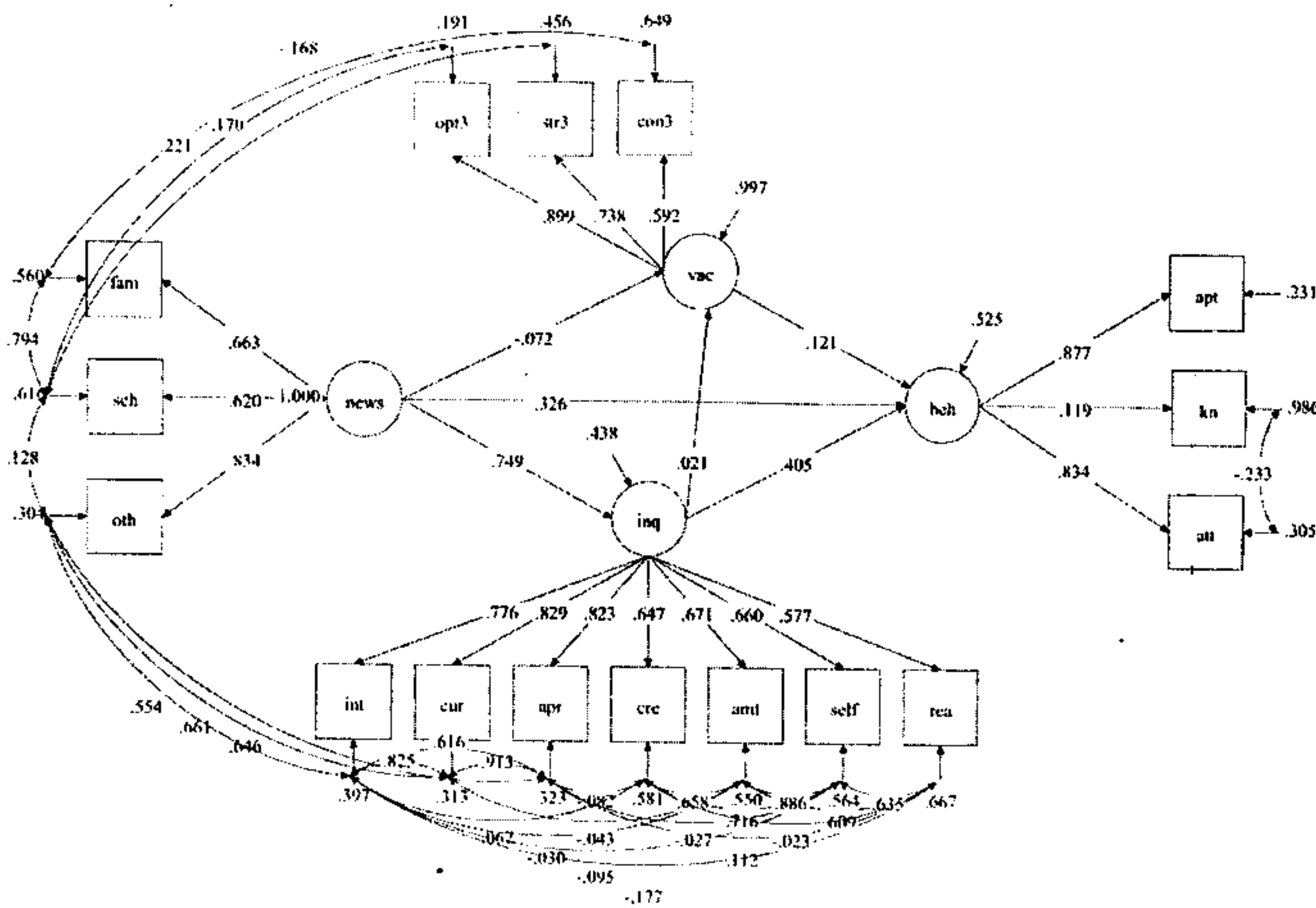

ภาพ 3 ผลประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็น
ประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มรวม (ก่อนปรับโมเดล)

หมายเหตุ: kn=ความรู้, apt=ทักษะ, att=เจตคติ, apr=เห็นคุณค่า, cur=อยากรู้, int=ตั้งใจ, cre=กล้าคิด, amt=พยายาม, self=กล้าคิด, rea=เหตุผล, fam=การได้รับข่าวสารจากครอบครัว, sch=การได้รับข่าวสารจากโรงเรียน, oth=การได้รับข่าวสารจากสื่อ, opt3=มองโลกในแง่ดี, con3=สติ-สัมปชัญญะ, str3=การจัดการความเครียด, beh=การมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน, vac=การมีภูมิคุ้มกันตนเอง, inq=การใฝ่รู้ใฝ่เรียน, news=การได้รับข่าวสาร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการปรับโมเดลเพิ่มเติม โดยพิจารณาปรับค่าความสัมพันธ์ระหว่างเศษเหลือของตัวแปรสังเกตจำนวน 26 ตัว

ผลการประมาณค่าโมเดลสมมติฐานหลังการปรับโมเดล ความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า χ^2 เท่ากับ 143.276 (df=72) χ^2/df เท่ากับ 1.990, CFI เท่ากับ 0.991, TLI เท่ากับ 0.985, RMSEA เท่ากับ 0.048 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 90 อยู่ระหว่าง 0.036 ถึง 0.059), SRMR เท่ากับ 0.044 ดัชนีดังกล่าวบ่งชี้ว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้ เนื่องจากถึงแม้ค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 แต่ดัชนีอื่นๆ แสดงให้เห็นว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี กล่าวคือสัดส่วนไคสแควร์ต่อค่าองศาอิสระต่ำกว่า 3.00 ค่า RMSEA และ SRMR ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดที่ไม่ควรสูงกว่า 0.06 และ ค่า CFI และ TLI สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดที่ควรสูงกว่า 0.950

ภาพ 4 ผลประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็น
ประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มรวม (หลังปรับโมเดล)

จากภาพ 4 พบว่า การได้รับข่าวสารมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.326) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อ บ้าน และโรงเรียนในระดับสูงจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรับรู้ถึงทักษะที่จำเป็นในการเป็นประชาคมอาเซียนสูงขึ้นไปด้วยและส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นประชากรอาเซียนอีกด้วยแต่จะช่วยส่งเสริมด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไม่มากนัก นอกจากนี้ยังพบว่าการได้รับข่าวสารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนผ่านการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 อีกด้วย (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.303 อิทธิพลรวมเท่ากับ 0.629) แสดงว่า การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนจากสื่อ ครอบครัวและโรงเรียนนอกจากช่วยกระตุ้นนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนโดยตรงแล้ว การได้รับข่าวสารยังส่งผลให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงขึ้น (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.749) โดยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปรับใช้ความรู้ที่ได้จากสื่อ เป็นคนรู้เท่าทันโลกมากขึ้น มีความอยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้นในการเรียนรู้สูงขึ้นและมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีขึ้น และเมื่อนักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงขึ้น ก็จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนสูงขึ้นไปด้วย (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.405)

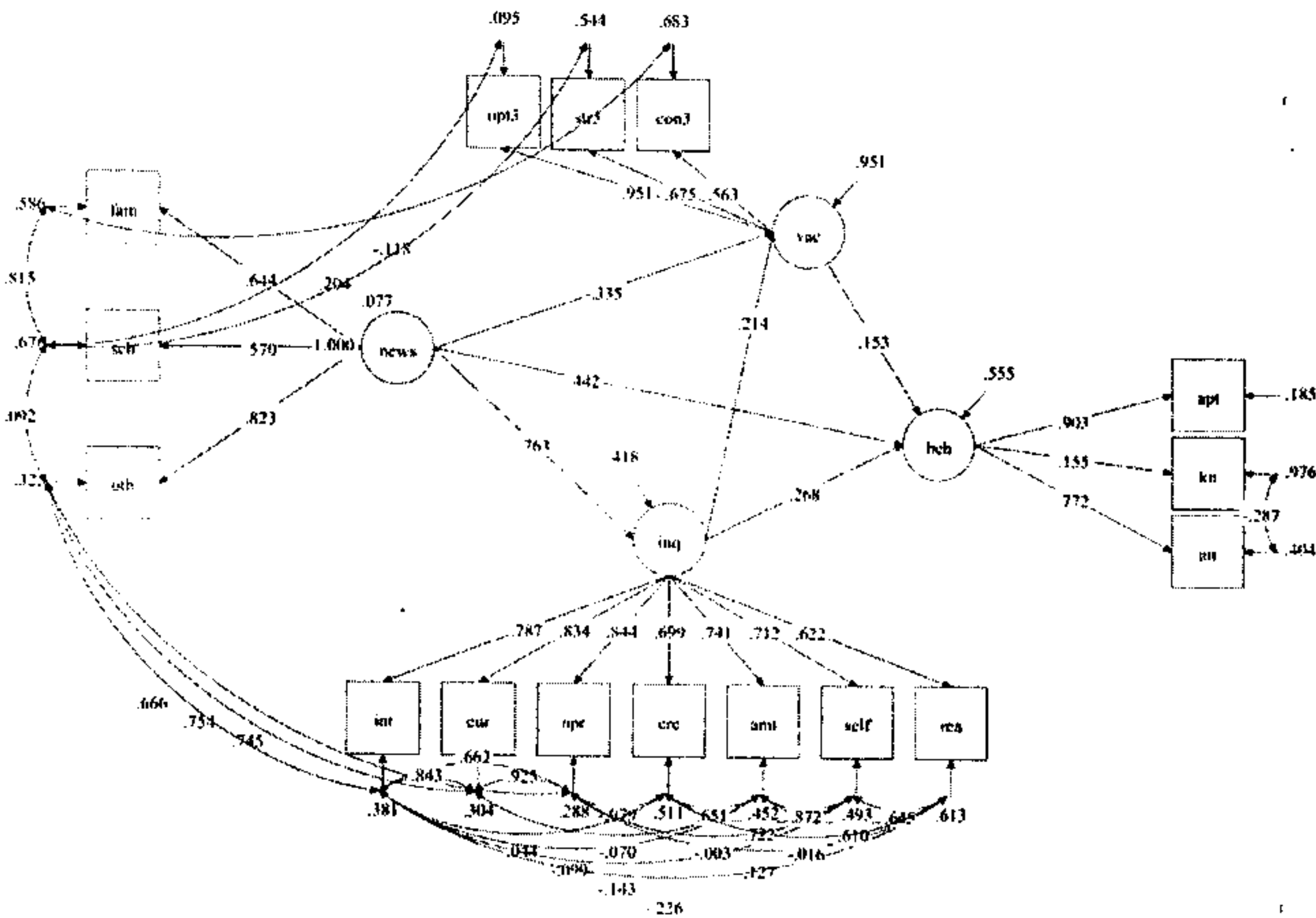
สำหรับการมีภูมิคุ้มกันตนเอง พบว่า ทั้งการใฝ่รู้ใฝ่เรียนและการได้รับข่าวสารไม่มีอิทธิพลต่อการมีภูมิคุ้มกันตนเอง หมายความว่า การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนจากสื่อ ครอบครัวหรือโรงเรียน หรือการที่

นักเรียนมีการใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่สูง ก็ไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนมองโลกในแง่ดีมากขึ้น เป็นคนมีสติ-สัมปชัญญะมากขึ้น หรือเป็นคนที่สามารถจัดการความเครียดให้ดีขึ้น (สัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ -0.072 และ 0.021 ตามลำดับ) และพบว่า การรับรู้ข่าวสารและการใฝ่รู้ใฝ่เรียนไม่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการมีภูมิคุ้มกันตนเอง (สัมประสิทธิ์อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ -0.009 และ 0.002 ตามลำดับ) อย่างไรก็ตามพบว่า การมีภูมิคุ้มกันตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน แต่ขนาดอิทธิพลค่อนข้างต่ำ (สัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.121)

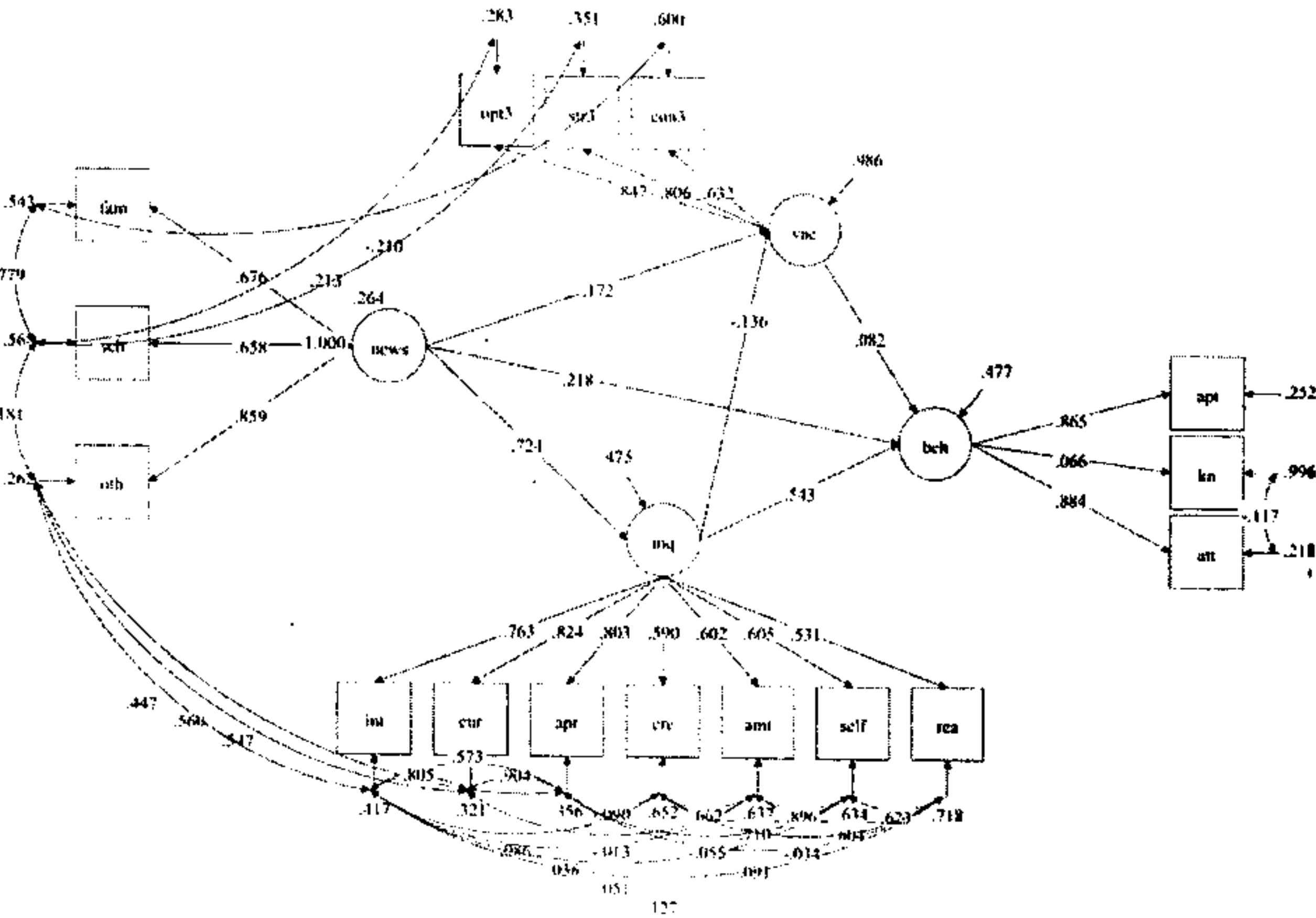
กล่าวโดยสรุปคือ ปัจจัยทั้งด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน การได้รับข่าวสาร และการมีภูมิคุ้มกันตนเอง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยทั้งสามปัจจัยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ ได้ร้อยละ 47.5 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน รองลงมาคือการได้รับข่าวสาร อย่างไรก็ตาม การได้รับข่าวสารเป็นคุณลักษณะที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ (ผ่านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน) สำหรับการมีภูมิคุ้มกันตนเองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ ไม่มากนัก

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับไม่เข้าร่วมโครงการฯ

การศึกษาเพื่อการทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ ผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

ภาพ 5 ผลประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็น
ประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วม
โครงการฯ (คะแนนมาตรฐาน)

ภาพ 6 ผลประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็น
ประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วม
โครงการฯ (คะแนนมาตรฐาน)

ตาราง 7 ผลการประมาณค่าความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบและพารามิเตอร์ ระหว่างนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับไม่เข้าร่วมโครงการ

เส้นอิทธิพล	χ^2	χ^2/d	$\Delta\chi^2$	CFI	TLI	RMSE	SRMR	χ^2 กลุ่มย่อย	
	(df)	f	(Δdf)					ไม่เข้า	เข้า
Form	232.862 (144)	1.617	-	0.989	0.981	0.053	0.049	117.346	115.515
Λ	240.213 (156)	1.540	7.351 (12)	0.989	0.984	0.050	0.050	120.645	119.568
Γ B									
inq->beh			Wald test = 5.212 (df=1) P= 0.0224*						
vac->beh			Wald test = 0.740 (df=1) P= 0.3897						
news->beh			Wald test = 2.441 (df=1) P= 0.1182						
news->vac			Wald test = 7.590 (df=1) P= 0.0059*						
inq->vac			Wald test = 3.786 (df=1) P= 0.0517						
news->inq			Wald test = 2.404 (df=1) P= 0.1210						
intercept	268.758 (168)	1.560	28.545*(12)	0.987	0.982	0.052	0.053	134.185	134.570
Intercept (partial)	254.095 (166)	1.531	13.882 (10)	0.989	0.984	0.049	0.051	126.904	127.191
Φ	332.986 (208)	1.601	78.891*(42)	0.984	0.982	0.053	0.056	164.103	168.883
Φ (partial)	294.790 (203)	1.452	40.695 (37)	0.988	0.986	0.046	0.054	147.700	147.090
Ψ	296.458 (207)	1.432	1.668 (4)	0.989	0.987	0.045	0.056	148.444	148.014
K									
Beh (.014)	296.968 (208)	1.428	0.510 (1)	0.989	0.987	0.044	0.055	148.797	148.172
Vac (.091)	301.447 (209)	1.442	4.479* (1)	0.988	0.987	0.045	0.057	150.691	150.756
Inq (.058)	301.910 (210)	1.438	0.463 (1)	0.988	0.987	0.045	0.057	151.063	150.843
News (-.006)	302.910 (211)	1.436	1.000 (1)	0.988	0.987	0.045	0.057	151.670	151.240

หมายเหตุ

- 1. ค่า χ^2 ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 ที่ค่า df เท่ากับ 1 คือ 3.840, 12 คือ 21.026 และ 30 คือ 43.773
- 2. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050

ผลการประมาณค่าโมเดลความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบ (Form) ความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า χ^2 เท่ากับ 232.862 (df=144) χ^2/df เท่ากับ 1.617, CFI เท่ากับ 0.989, TLI เท่ากับ 0.981, RMSEA เท่ากับ 0.053, SRMR เท่ากับ 0.049 ดัชนีดังกล่าวบ่งชี้ว่า โมเดลรูปแบบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้ เนื่องจากถึงแม้ค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 และ ค่า RMSEA ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 90 มีค่าเกิน 0.060 ซึ่งเกินเกณฑ์ที่ไม่ควรสูงกว่า 0.060 แต่สัดส่วนไคสแควร์ต่อค่าองศาอิสระต่ำกว่า 3.00 ค่า RMSEA ต่ำกว่า 0.060 ค่า SRMR ต่ำกว่า 0.06 ค่า CFI และ TLI สูงกว่า 0.950 แสดงว่า รูปแบบความสัมพันธ์ที่กำหนดขึ้นมีความเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มนักเรียนที่

ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ กับนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ลำดับต่อไปคือ ความไม่แปรเปลี่ยนของค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

ผลการประมาณค่าโมเดลความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์น้ำหนักองค์ประกอบ (Λ) จำนวน 12 พารามิเตอร์ (ไม่ประมาณค่าที่กำหนดให้เป็น 1) พบว่าค่าดัชนีโมเดลกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีความแตกต่างจากโมเดลรูปแบบเพียงเล็กน้อย และเป็นไปตามเกณฑ์เหมือนกับโมเดลรูปแบบ และพบว่าค่าไควสแควร์สัมพัทธ์ ($\Delta\chi^2$) ไม่นับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 แสดงว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ กับนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ มีความเท่าเทียมกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าพารามิเตอร์ถัดมา คือค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพล

ผลการประมาณค่าความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล (Γ และ B) เป็นการทดสอบครั้งละ 1 เส้นทางจำนวนทั้งสิ้น 6 เส้นทาง พบว่ามี 2 เส้นทางที่มีค่าน้ำหนักอิทธิพลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่

การใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่ส่งผลต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน (inq $\rightarrow$ beh) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลในกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.268 ไม่เข้าร่วมโครงการ เท่ากับ . 0.543 แสดงว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ เมื่อมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้แล้วจะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการเป็นประชากรอาเซียนสูงไปด้วย และลักษณะความสัมพันธ์นี้จะมีขนาดความสัมพันธ์สูงกว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

มีประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งคือ ตัวทำนายอีก 2 ตัวคือ การได้รับข่าวสาร และ ภูมิคุ้มกันตน จะไม่แปรเปลี่ยนอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียน แต่พบว่าตัวทำนายทั้ง 2 ตัวไม่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนในกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมโครงการ (0.218 และ 0.082 ตามลำดับ) แต่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ (0.442 และ 0.153 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการมีเพียงการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเท่านั้นที่มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการเป็นประชากรอาเซียน แต่ในกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการตัวทำนายทั้ง 3 ตัว ได้แก่ การได้รับข่าวสาร ภูมิคุ้มกันตน และการใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถใช้อธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการเป็นประชากรอาเซียนได้

การได้รับข่าวสารที่ส่งผลต่อการมีภูมิคุ้มกันตน (news $\rightarrow$ vac) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลในกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลคะแนนมาตรฐานเท่ากับ - 0.335 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 ไม่เข้าร่วมโครงการ เท่ากับ . 0.172 ไม่นับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 แสดงว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เมื่อได้รับการข่าวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มากขึ้นจะมีภูมิคุ้มกันตนเองลดลง แต่ในกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ เมื่อได้รับข่าวสารฯ เพิ่มมากขึ้นจะไม่มีผลต่อภูมิคุ้มกันตนเองของนักเรียน

ผลการประมาณค่าโมเดลความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์ intercept และความแปรปรวนแปรปรวนร่วมของเศษเหลือ พบว่าทั้งสองพารามิเตอร์มีความแปรเปลี่ยนระหว่างนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ตาม

ขั้นตอนการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์กำหนดให้หยุดการวิเคราะห์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยต้องการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนในทุกพารามิเตอร์ว่าเท่าเทียมกันหรือไม่ คณะวิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนบางส่วน (partial invariance) ในสองพารามิเตอร์นี้โดยลดจำนวนพารามิเตอร์ในการทดสอบลง 3 ค่า และ 5 ค่าตามลำดับ เพื่อให้ทั้งสองพารามิเตอร์มีความเท่าเทียมกันระหว่างนักเรียนสองกลุ่ม ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าพารามิเตอร์ถัดมาคือ ความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์ความแปรปรวนของตัวแปรแฝง (ในที่นี้ตัวแปรแฝงภายนอกมีเพียง 1 ตัวจึงไม่มีความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรแฝงภายนอก) ซึ่งพบว่าในพารามิเตอร์นี้ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าเฉลี่ยตัวแปรแฝงพบว่าตัวแปรแฝงการมีภูมิคุ้มกันตนเองมีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการกับไม่เข้าร่วมโครงการฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าในกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีภูมิคุ้มกันตนเองสูงกว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ (ค่าความแตกต่างเท่ากับ 0.091)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2 เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำ การได้รับข่าวสารมีอิทธิพลทางตรงต่อการใฝ่รู้ใฝ่เรียน การมีภูมิคุ้มกันในตนเองและการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนผ่านการใฝ่รู้ใฝ่เรียนและการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

1. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีภูมิคุ้มกันในตนเองและการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนผ่านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

2. การมีภูมิคุ้มกันในตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน

3. สัมประสิทธิ์อิทธิพลและค่าเฉลี่ยตัวแปรแฝงระหว่างนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการมีความแตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ Spirit of ASEAN และโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ความพอเพียง (rule of thumb) โดยใช้สัดส่วนจำนวนตัวแปรสังเกตต่อจำนวนตัวอย่างเท่ากับ 1:20 หรืออย่างน้อย 1:10 (Kline: 2011) งานวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตจำนวน 17 ตัว จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจึงอยู่ระหว่าง 170-340 คน ในแต่ละกลุ่ม ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 170-340 คน และนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 170-340 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกเป็นการสุ่มเลือกกลุ่ม

สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ ตามเขตภูมิศาสตร์ ได้กลุ่มสถานศึกษาในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ครอบคลุมพื้นที่ 9 จังหวัดได้แก่ นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร พิจิตร และอุทัยธานี จากนั้นทำการคัดเลือกโรงเรียนและนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจริงของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 212 คน และโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 224 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน เป็นการวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อการเป็นประชากรอาเซียน แบบสอบถามการได้รับข่าวสาร เป็นการวัดระดับที่นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน ผ่านช่องทางต่างๆ จำแนกเป็น การได้รับข่าวสารจากครอบครัว การได้รับข่าวสารจากโรงเรียน และการได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ แบบสอบถามความใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นการวัดคุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรมที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจ การกล้าคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการมีเหตุผล แบบสอบถามการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง เป็นการวัดจิตลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมทั้งในด้านการรู้การคิด แรงจูงใจ และวุฒิภาวะทางอารมณ์อย่างเพียงพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว จำแนกเป็น การมองโลกในแง่ดี สติสัมปชัญญะ และการจัดการความเครียด รูปแบบของแบบสอบถามทั้งหมดที่ใช้เป็นแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด ยกเว้นการวัดองค์ประกอบด้านความรู้ของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน ที่มีรูปแบบการวัดเป็นข้อคำถามแบบหลายตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เส้นทางแบบมีตัวแปรแฝง และการวิเคราะห์กลุ่มพหุ

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การได้รับข่าวสารมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.326) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อ บ้าน และโรงเรียนในระดับสูงจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรับรู้ถึงทักษะที่จำเป็นในการเป็นประชาคมอาเซียนสูงขึ้นไปด้วยและส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นประชากรอาเซียนอีกด้วยแต่จะช่วยส่งเสริมด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไม่มากนัก นอกจากนี้ยังพบว่าการได้รับข่าวสารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนผ่านการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 อีกด้วย (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.303 อิทธิพลรวมเท่ากับ 0.629) แสดงว่า การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนจากสื่อ ครอบครัวและโรงเรียนนอกจากช่วยกระตุ้นนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึง

ประสงค้ในการเป็นประชากรอาเซียนโดยตรงแล้ว การได้รับข่าวสารยังส่งผลให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงขึ้น (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.749) โดยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปรับใช้ความรู้ที่ได้จากสื่อ เป็นคนรู้เท่าทันโลกมากขึ้น มีความอยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้นในการเรียนรู้สูงขึ้นและมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีขึ้น และเมื่อนักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงขึ้น ก็จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนสูงขึ้นไปด้วย (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.405)

สำหรับการมีภูมิคุ้มกันตนเอง พบว่า ทั้งการใฝ่รู้ใฝ่เรียนและการได้รับข่าวสารไม่มีอิทธิพลต่อการมีภูมิคุ้มกันตนเอง หมายความว่า การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนจากสื่อ ครอบครัวหรือโรงเรียน หรือการที่นักเรียนมีการใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่สูง ก็ไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนมองโลกในแง่ดีมากขึ้น เป็นคนมีสติ-สัมปชัญญะมากขึ้น หรือเป็นคนที่สามารถจัดการความเครียดให้ดีขึ้น (สัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ -0.072 และ 0.021 ตามลำดับ) และพบว่า การรับรู้ข่าวสารและการใฝ่รู้ใฝ่เรียนไม่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการมีภูมิคุ้มกันตนเอง (สัมประสิทธิ์อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ -0.009 และ 0.002 ตามลำดับ) อย่างไรก็ตามพบว่า การมีภูมิคุ้มกันตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน แต่ขนาดอิทธิพลค่อนข้างต่ำ (สัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.121)

กล่าวโดยสรุปคือ ปัจจัยทั้งด้านการได้รับข่าวสาร การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีภูมิคุ้มกันตนเอง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยทั้งสามปัจจัยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ ได้ร้อยละ 47.5 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน รองลงมาคือการได้รับข่าวสาร อย่างไรก็ตามการได้รับข่าวสารเป็นคุณลักษณะที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ (ผ่านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน) สำหรับการมีภูมิคุ้มกันตนเองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ ไม่มากนัก

2. การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า การประมาณค่าโมเดลความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบ (Form) ความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า χ^2 เท่ากับ 232.862 (df=144) χ^2/df เท่ากับ 1.617, CFI เท่ากับ 0.989, TLI เท่ากับ 0.981, RMSEA เท่ากับ 0.053, SRMR เท่ากับ 0.049 ดัชนีดังกล่าวบ่งชี้ว่า โมเดลรูปแบบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้ เนื่องจากถึงแม้ค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 และ ค่า RMSEA ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 90 มีค่าเกิน 0.060 ซึ่งเกินเกณฑ์ที่ไม่ควรสูงกว่า 0.060 แต่สัดส่วนไคสแควร์ต่อค่าองศาอิสระต่ำกว่า 3.00 ค่า RMSEA ต่ำกว่า 0.060 ค่า SRMR ต่ำกว่า 0.06 ค่า CFI และ TLI สูงกว่า 0.950 แสดงว่า รูปแบบความสัมพันธ์ที่กำหนดขึ้นมีความเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ลำดับต่อไปคือ ความไม่แปรเปลี่ยนของค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

ผลการประมาณค่าโมเดลความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์น้ำหนักองค์ประกอบ (Λ) จำนวน 12 พารามิเตอร์ (ไม่ประมาณค่าที่กำหนดให้เป็น 1) พบว่าค่าดัชนีโมเดลกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีความแตกต่างจากโมเดลรูปแบบเพียงเล็กน้อย และเป็นไปตามเกณฑ์เหมือนกับโมเดลรูปแบบ และพบว่าค่าไควสแควร์สัมพัทธ์ ($\Delta\chi^2$) ไม่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 แสดงว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ มีความเท่าเทียมกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าพารามิเตอร์ถัดมา คือค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพล

ผลการประมาณค่าความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล (Γ และ B) เป็นการทดสอบครั้งละ 1 เส้นทางจำนวนทั้งสิ้น 6 เส้นทาง พบว่ามี 2 เส้นทางที่มีค่าน้ำหนักอิทธิพลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่

การใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่ส่งผลต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน (inq $\rightarrow$ beh) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลในกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.268 ไม่เข้าร่วมโครงการฯ เท่ากับ . 0.543 แสดงว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ เมื่อมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้แล้วจะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการเป็นประชากรอาเซียนสูงไปด้วย และลักษณะความสัมพันธ์นี้จะมีขนาดความสัมพันธ์สูงกว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ

มีประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งคือ ตัวทำนายอีก 2 ตัวคือ การได้รับข่าวสาร และ ภูมิคุ้มกันตน จะไม่แปรเปลี่ยนอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียน แต่พบว่าตัวทำนายทั้ง 2 ตัวไม่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนในกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ (0.218 และ 0.082 ตามลำดับ) แต่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ (0.442 และ 0.153 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการมีเพียงการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเท่านั้นที่มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการเป็นประชากรอาเซียน แต่ในกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการตัวทำนายทั้ง 3 ตัว ได้แก่ การได้รับข่าวสาร ภูมิคุ้มกันตน และการใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถใช้อธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการเป็นประชากรอาเซียนได้

การได้รับข่าวสารที่ส่งผลต่อการมีภูมิคุ้มกันตน (news $\rightarrow$ vac) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลในกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลคะแนนมาตรฐานเท่ากับ - 0.335 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 ไม่เข้าร่วมโครงการฯ เท่ากับ . 0.172 ไม่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 แสดงว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ เมื่อได้รับการข่าวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มากขึ้นจะมีภูมิคุ้มกันตนเองลดลง แต่ในกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ เมื่อได้รับข่าวสารฯ เพิ่มมากขึ้นจะไม่มีผลต่อภูมิคุ้มกันตนเองของนักเรียน

ผลการประมาณค่าโมเดลความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์ intercept และความแปรปรวนแปรปรวนร่วมของเศษเหลือ พบว่าทั้งสองพารามิเตอร์มีความแปรเปลี่ยนระหว่างนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์กำหนดให้หยุดการวิเคราะห์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัย

ต้องการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนในทุกพารามิเตอร์ว่าเท่าเทียมกันหรือไม่ คณะวิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนบางส่วน (partial invariance) ในสองพารามิเตอร์นี้โดยลดจำนวนพารามิเตอร์ในการทดสอบลง 3 ค่า และ 5 ค่าตามลำดับ เพื่อให้ทั้งสองพารามิเตอร์มีความเท่าเทียมกันระหว่างนักเรียนสองกลุ่ม ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าพารามิเตอร์ถัดมาคือ ความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์ความแปรปรวนของตัวแปรแฝง (ในที่นี้ตัวแปรแฝงภายนอกมีเพียง 1 ตัวจึงไม่มีความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรแฝงภายนอก) ซึ่งพบว่าในพารามิเตอร์นี้ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าเฉลี่ยตัวแปรแฝงพบว่าตัวแปรแฝงการมีภูมิคุ้มกันตนเองมีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการกับไม่เข้าร่วมโครงการฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าในกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีภูมิคุ้มกันตนเองสูงกว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ (ค่าความแตกต่างเท่ากับ 0.091)

อภิปรายผล

ในการอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยจะจำแนกออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกำหนดตัวแปรที่พบว่าเป็นสาเหตุสำคัญ 3 ตัวแปรจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่ การได้รับข่าวสาร การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ซึ่งจากการศึกษาพบว่าทั้งสามตัวแปรมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ ได้ร้อยละ 47.5 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน รองลงมาคือการได้รับข่าวสาร และการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยพบว่าสอดคล้องตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย H4, H1, และ H 6 ตามลำดับ) สะท้อนให้เห็นได้ว่าถ้าจะส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญมากที่สุดคือ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน รองลงมาคือการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และการเสริมสร้างให้เกิดภูมิคุ้มกันในตนเองเพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยจากการศึกษาที่พบว่าการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ นั้น อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนจะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น ตั้งใจมุ่งมั่นในการเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการแสวงหาความรู้ สืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดบันทึกสรุปความรู้และประสบการณ์ ถ่ายทอด และเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548: 9) อีกทั้งผู้เรียนที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนยังมีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันกับโลกปัจจุบัน มีทักษะในกระบวนการค้นคว้าและวิจัย เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในโลกปัจจุบันที่ทุกคนจำเป็นต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์/วิจัย และประเมินผลข้อมูลต่างๆ ได้อย่างชาญฉลาด มีความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มีการ

เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (พรพรรณ อุทัยวี. 2544: 5 อ้างอิงจาก Bergman Consulting consultation service. 2001: 256-260) นอกจากนี้ผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนยังถือว่าเป็นบุคคลที่มีลักษณะรักเรียน ชอบ การศึกษาอยู่เสมอ ตื่นตัวกับสิ่งแปลกใหม่รอบตัวหรือจากระบบการเรียน อยากรู้ อยากเห็น สนใจติดตามและ แสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบต่อชีวิตตนเองและการทำงาน ติดตามข่าวสาร อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ เรียนรู้ใน รูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อปรับตนเองให้ทันสมัย ทันยุคทัน เหตุการณ์ ทันโลก ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข (อารี พันธ มณี. 2545:15) ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าการที่นักเรียนมีลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย การเห็นคุณค่าของ สิ่งต่างๆ ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจ การกล้าคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการมีเหตุผล จึงส่งผลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนร่วมด้วย ซึ่งผลที่ได้พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของวีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร, ทศนียา วงศ์จันทร์, อภิญญา ศกุนตนาคลาภ, ชลิดา วสุวัต, นงนภัส พันธุ์พลกฤต, และกุลกนก มณีวงศ์ (2555) ที่ศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของความพร้อม ในการเข้าสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนของเยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 6 นักศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 และกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ซึ่งพบว่าความใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเข้าสู่การเป็น พลเมืองอาเซียนของเยาวชน สามารถร่วมกับตัวแปรอื่นทำนายความแปรปรวนของความพร้อมในการเข้าสู่การ เป็นพลเมืองอาเซียนได้ร้อยละ 60,66,และ 53 ตามลำดับ

สำหรับตัวแปรการได้รับข่าวสารซึ่งก็พบว่ามามีอิทธิพลต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็น ประชากรอาเซียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่บุคคลได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารหรือการได้รับข่าวสาร จะช่วยให้บุคคลมีข้อมูลที่ดีที่จะช่วยให้สามารถตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้ง การที่บุคคลยังได้รับข่าวสารมากบุคคลก็จะยังมีข้อมูลมาก ซึ่งการที่บุคคลมีข้อมูลยิ่งมากก็จะยิ่งทำให้บุคคลมี ความรู้เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน และการมีความรู้หรือความรอบรู้ (Knowledge) ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่ง ของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 เพื่อให้บุคคลเกิดความสุขและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (เย็นใจ เลาห วณิช, 2552: 2 อ้างอิงจาก มุลนิธิชัยพัฒนา, 2552) นอกจากนี้การมีความรู้ยังช่วยให้บุคคลมีข้อมูลที่จะใช้ ประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น อีกทั้งความรู้ยังเป็น ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญอันจะนำไปสู่ความเข้าใจ การนำไปใช้ประโยชน์ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์หรือการ สร้างสรรค์ และการประเมินค่าสิ่งต่างๆ (Bloom, 1971: 18) ดังนั้นการที่นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน ผ่านตัวแทนทางสังคมต่างๆ ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และสื่อต่างๆ จึงส่งผลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนร่วม ด้วย ซึ่งผลที่ได้พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของวีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร และคนอื่นๆ (2555) และชิต ชนก ทองไทย (2556)

นอกจากนี้ยังพบว่า การได้รับข่าวสารมีอิทธิพลต่อการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ว่า นอกจากการได้รับข่าวสารจะส่งผลโดยตรงต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนแล้ว การได้รับข่าวสารยังส่งผลต่อการมีลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนร่วมด้วย (เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย H3) สอดคล้องกับการวิจัยของวัฒนา พาสล (2551) ซึ่งได้ศึกษาการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวหรือการได้รับข่าวสารจากครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ในการอธิบายความแปรปรวนของการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนได้ถึงร้อยละ 75.30 อย่างไรก็ตามไม่พบผลดังกล่าวต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันในตนเองซึ่งจะได้อภิปรายต่อไป

ส่วนการมีภูมิคุ้มกันในตนเองนั้น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีภูมิคุ้มกันในตนเองหรือการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเป็นลักษณะสำคัญหนึ่งใน 5 ด้าน (สามห่วง สองเงื่อนไข) ของการมีความพอเพียง อันเป็นสาเหตุของการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความสมดุล และความสามารถในการปรับตัวให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงภายนอกและภายในที่เกิดขึ้นได้ (งามตา วนิทนานนท์, 2552: 6) ดังนั้นการมีภูมิคุ้มกันในตนเองจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญงอกงามในชีวิตที่จะช่วยประคับประคองบุคคลให้เป็นคนดีที่เก่ง มีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต (ดุจเดือน พันธุมนาวิน, 2552: 1) การมีภูมิคุ้มกันในตนเองถือว่าเป็นการเตรียมบุคคลให้พร้อมที่จะรับการโจมตีหรือการชักจูงโดยให้บุคคลนั้นถูกโจมตีหรือยั่วยุอย่างอ่อนๆ ในประเด็นที่กระทบต่อความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ เมื่อถูกโจมตีเช่นนี้ บุคคลก็จะหาข้อมูลหลักฐานมาลบล้างการโจมตีนั้น ทำให้มีความรู้และทัศนคติที่เพิ่มขึ้นจนเกิดภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งมากขึ้นตามไปด้วย หลังจากนั้นถ้าบุคคลจะถูกโจมตีหนักขึ้นในเรื่องเดียวกันนี้ บุคคลก็จะสามารถโต้ตอบและปฏิเสธการชักจูงนั้นได้ไม่ยาก หลักการนี้ก็เปรียบเสมือนการปลูกฝีสร้างภูมิคุ้มกันต้านเชื้อโรคนั่นเอง (McGurie, 1961 อ้างใน ดุจเดือน พันธุมนาวิน, 2552: 2) ดังนั้นการที่บุคคลมีภูมิคุ้มกันในตนเองมากจึงมีความพร้อมทางการรู้คิด แรงจูงใจ และวุฒิภาวะทางอารมณ์เพียงพอที่จะจัดการสถานการณ์ที่ยั่วยุหรือการถูกปลูกปั่นโจมตีจากบุคคลอื่นที่มุ่งสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือทัศนคติด้วยจิตลักษณะที่แข็งแกร่ง และความสามารถในการเตรียมตนหลายด้าน (งามตา วนิทนานนท์, 2552: 6) ซึ่งจะนำไปสู่ผลผลิต และผลลัพธ์ที่สำคัญ ได้แก่ ประสิทธิภาพในงาน ความมั่นคงยั่งยืน ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และการมีจิตที่เป็นสุข (Psychological well-being) (งามตา วนิทนานนท์, 2552: 15-16) ดังนั้นการที่นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในตนเอง หรือมีการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมทั้งในด้านการรู้การคิด แรงจูงใจ และวุฒิภาวะทางอารมณ์อย่างเพียงพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว มองโลกในแง่ดี มีสติสัมปชัญญะ และสามารถจัดการกับความเครียดที่มากระทบได้อย่างเหมาะสมจึงส่งผลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนร่วมด้วย

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาครั้งนี้ไม่พบว่า การมีภูมิคุ้มกันในตนเองได้รับอิทธิพลมาจากการได้รับข่าวสารหรือการมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย H2, H5 ตามลำดับ) สะท้อนให้เห็นได้ว่าการได้รับข่าวสาร ข้อมูล รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน ผ่านตัวแทนทางสังคมต่างๆ รวมถึงการมีลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน กระตือรือร้นในการเสาะแสวงหาความรู้ต่างๆ ไม่มีผลที่จะทำให้นักเรียนเกิดภูมิคุ้มกันในตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่บุคคลจะเกิดภูมิคุ้มกัน

ตนเองได้บุคคลนั้นเปรียบเสมือนการปลูกผีสร้างภูมิต้านทานเชื้อโรค บุคคลต้องได้รับการถูกโจมตีหรือยั่วเย้าอย่างอ่อนๆ ในประเด็นที่กระทบต่อความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ เมื่อถูกโจมตีเช่นนี้บุคคลก็จะหาข้อมูลหลักฐานมาลบล้างการโจมตีนั้น ทำให้มีความรู้และทัศนคติที่เพิ่มขึ้นจนเกิดภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งมากขึ้น และหลังจากนั้นถ้าบุคคลถูกโจมตีหนักขึ้นในเรื่องเดียวกันบุคคลก็จะสามารถโต้ตอบและปฏิเสธการชักจูงนั้นได้ไม่ยาก ดังนั้นการได้รับแต่ข้อมูล โดยขาดการทำทลายให้ต้องคิดแก้ปัญหา ตั้งคำถามต่อสิ่งที่จะต้องเผชิญเมื่อต้องเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียนจึงอาจจะยังไม่มีอิทธิพลเพียงพอต่อการเสริมสร้างให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

2. จากการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ กับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน ของกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่ การได้รับข่าวสาร การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ขณะที่กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่าการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นเพียงตัวแปรเดียวที่มีอิทธิพลต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการใฝ่รู้ใฝ่เรียนถือเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทั้งตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 และตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ดังนั้นไม่ว่านักเรียนจะศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือไม่เข้าร่วมโครงการฯ ก็จะได้รับการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวที่ไม่แตกต่างกัน ขณะที่โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งต้องจัดกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้ผ่านสื่ออุปกรณ์ รูปภาพ วิดีทัศน์ นิทรรศการ การจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการติดต่อสื่อสารกับสถานศึกษาในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อ ICT ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมาเป็นการออกแบบและจัดประสบการณ์ให้สถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้นักเรียนในสถานศึกษาที่เป็นศูนย์อาเซียนและสถานศึกษาเครือข่ายได้ลงมือปฏิบัติจริง เป็นไปตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมค่ายสร้างสรรค์ที่เน้นการสร้างความรู้ความตระหนักเรื่องประชาคมอาเซียนเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเป็นประชากรของอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ จะมีโอกาสได้รับข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน รวมถึงมีการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมทั้งในด้านการรู้การคิด แรงจูงใจ และวุฒิภาวะทางอารมณ์อย่างเพียงพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัวจากการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียนได้แตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ดังนั้นสะท้อนให้เห็นได้ว่าการที่โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) น่าจะส่งผลให้นักเรียนได้รับข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน และมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมถึงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในองค์ประกอบด้านความรู้ และทักษะที่เอื้อต่อการดำรงตนในฐานะประชากรอาเซียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าสาเหตุสำคัญมีทั้งสิ้น 3 ตัวแปร ได้แก่ การได้รับข่าวสาร การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ตามลำดับ อย่างไรก็ตามเนื่องจากการให้ข้อมูลข่าวสารเป็นสาเหตุของการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเช่นกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครอบครัว และสื่อสารมวลชน ควรร่วมกันในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาเซียนแก่นักเรียน โดยโรงเรียนควรพัฒนาโครงการ หลักสูตร หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียน ครอบครัวให้สนับสนุนแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน และสื่อสารมวลชนควรผลิตสื่อในการกระตุ้นให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีการใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเสริมสร้างให้เกิดภูมิคุ้มกันในตนเองเพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในการเข้ามาของการเป็นประชาคมอาเซียนได้ดีในอนาคต

2. จากการศึกษาพบว่าขนาดความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๆ ในกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ สูงกว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ แสดงให้เห็นว่าโครงการฯ เป็นตัวกระตุ้นในโรงเรียนสร้างกิจกรรมในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมได้ดีกว่าโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงควรมีการขยายโครงการให้มีความครอบคลุมในโรงเรียนต่างๆ มากขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนเห็นความสำคัญของการให้การข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนแก่นักเรียนเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากการวัดตัวแปรคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนพบว่าการวัดความรู้มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่นๆ แสดงให้เห็นว่าลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านความรู้ต่ำมาก ดังนั้นควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ว่ามีลักษณะความสัมพันธ์เหมือนกับการศึกษาครั้งนี้หรือไม่

2. การเปรียบเทียบขนาดความสัมพันธ์และค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ กับนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการ อาจไม่เป็นสาเหตุที่เพียงพอต่อการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นอกจากนี้วิธีการพัฒนาของโรงเรียนมีความหลากหลายแตกต่างกันในแต่ละบริบทด้วย ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงเป็นเพียงการศึกษาในภาพรวม ควรมีการศึกษาเจาะลึกในแต่ละบริบท เพื่อให้เห็นถึงลักษณะการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฯ ในเชิงลึกต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2542). *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม*. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- กรมวิชาการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมอาเซียน. (2553ก). *อาเซียนก่อตั้งเมื่อไหร่ ประเทศไทยบ้างที่ร่วมก่อตั้ง*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 เมษายน 2554 จาก http://hq.prd.go.th/prTechnicalDM/ewt_news.php?nid=512.
- กรมอาเซียน. (2553ข). *มารู้จักอาเซียนกันเถอะ*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 เมษายน 2554 จาก http://www.aseanthailand.org/h2_1.html.
- กรมอาเซียน. (2553ค). *ทำไมถึงจำเป็นต้องตั้งอาเซียน*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 เมษายน 2554 จาก http://hq.prd.go.th/prTechnicalDM/ewt_news.php?nid=513&filename=index.
- กรมอาเซียน. (2553ง). *อะไรคือความสำเร็จของอาเซียน*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 เมษายน 2554 จาก http://hq.prd.go.th/prTechnicalDM/ewt_news.php?nid=515.
- กรมอาเซียน. (2554ก). *ภาษาทางการของอาเซียนคือภาษาอะไร*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 เมษายน 2554 จาก http://hq.prd.go.th/prTechnicalDM/ewt_news.php?nid=1145&filename=index.
- กรมอาเซียน. (2554ข). *อาเซียนเกี่ยวข้องกับประชาคมระหว่างประเทศอย่างไร*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 เมษายน 2554 จาก http://hq.prd.go.th/prTechnicalDM/ewt_news.php?nid=1146&filename=index.
- กรมอาเซียน. (2554ค). *การวางรากฐานของประชาคมอาเซียนด้วยสามเสาหลัก*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 เมษายน 2554 จาก http://www.aseanthailand.org/h2_4.html.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษ โชติการณ. (2545). *ความพร้อมของบุคลากรที่มีต่อระบบมาตรฐานสากลของประเทศไทยด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ*. ปริญาญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสังคมศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฤตย์ดิวัฒน์ ฉัตรทองและคณะ. (2554, มกราคม). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตเทศบาลเมืองชุมพร. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 3(1), 172-184.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: โครงการวิธีการเรียนรู้ของคนไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- งามตา วนินทานนท์. (2552). บทความประกอบการบรรยาย เรื่อง เครื่องมือวัดภูมิคุ้มกันทางจิตแบบพหุมิติ: การใช้เพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. ในการประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัยภายใต้โครงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาดัชนีพหุทางจิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาจิตด้วยนิทาน (ครั้งที่ 1) โดยโครงการวิจัยแม่บท: การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) วันที่ 22-25 เมษายน 2552 ณ โรงแรมระยองรีสอร์ท จังหวัดระยอง.
- จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ. (2551). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2551). "คำปรารภ" ใน คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง, กรุงเทพฯ: มูลนิธิพระดาบส.
- ชิดชนก ทองไทย. (2556). การรับรู้และทัศนคติที่มีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียนของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจ (การจัดการ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดุจเดือน พันธมนาวิน. (2552). บทความประกอบการบรรยาย เรื่อง แนวทางการวิจัยเพื่อสร้างดัชนีการมีภูมิคุ้มกันทางจิต. ในการประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัยภายใต้โครงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาดัชนีพหุทางจิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาจิตด้วยนิทาน (ครั้งที่ 1) โดยโครงการวิจัยแม่บท: การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) วันที่ 22-25 เมษายน 2552 ณ โรงแรมระยอง รีสอร์ท จังหวัดระยอง.
- ดุจเดือน พันธมนาวินและงามตา วนินทานนท์. (2551). รายงานการวิจัยเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดทางจิตแบบพหุมิติด้านการมีภูมิคุ้มกันตน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2539). การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคลทั่วไปกรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นำพงศ์ สุขสบาย (2556). การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่พึงประสงค์ของประชาคมอาเซียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิศากร สนามเขต. (2550). การมีภูมิคุ้มกันภายในและภายนอกที่เกี่ยวกับพฤติกรรมคบเพื่อนอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประกิตศรี เผ่าเมือง. (2546). การศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี โดยการวิเคราะห์หุระดับ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ประชาคมอาเซียน. (2554). สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 เมษายน 2554 จาก <http://www.mfa.go.th/asean/ASEAN%20Main.pdf>.
- ปรียานุช พิบูลสราวุธ. (2554) คลังหลวงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: พิมพ์สวย.
- พรพรรณ อุทัยวี. (2544). ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมใฝ่รู้ในนักศึกษาครู. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย (จิตวิทยาการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระราชวรมุณี (ประยุกต์ ปยุตโต). (2530). การศึกษาเครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้ง กรัฟ.
- พัชรินทร์ ปิ่นบัณฑิตทรัพย์. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล : กรณีศึกษา โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนนทบุรี. วิทยาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- แพรรักษ์ ยอดแก้ว. (2555). คุณลักษณะพลเมืองอาเซียน. เอกสารประกอบการสอน วิชาอาเซียนศึกษา (ASEAN Studies). นครปฐม: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ไพศาล วิชาลาภรณ์และคณะ. (2553). การศึกษา: กลไกการสร้างประชาคมอาเซียน 2558. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เย็นใจ เลาหวณิช. (2552). บทความประกอบการบรรยาย เรื่อง จิตพอเพียง: แผนงานวิจัยองค์ความรู้เพื่อเกื้อหนุนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ในการประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัยภายใต้โครงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาดัชนีพหุทางจิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาจิตด้วยนิทาน (ครั้งที่ 1) โดยโครงการวิจัยแม่บท: การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) วันที่ 22-25 เมษายน 2552 ณ โรงแรมระยอง รีสอร์ท จังหวัดระยอง.
- วัฒนา พาผล. (2551). การวิเคราะห์โครงสร้างสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันวิสา สรีระศาสตร์และคณะ. (2555, มกราคม). ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคม และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, 4(1), 1-13.
- วาสนา กิ่งเท้ง. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) ที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ และความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการมัธยมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร วีรวรรณ ทศนียา วงศ์จันทร์ อภิญญา ศกุนตนาคลาภ ชลิตา วสุวัต นงนภัส พันธุ์พลกฤต, และ กุลกนก มณีวงศ์ (2555). รายงานการวิจัยฉบับที่ 267 เรื่องความสัมพันธ์โครงสร้างเชิง

สาเหตุของความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนของเยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ.

ศูนย์ข้อมูลอาเซียน กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). การดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน : Spirit of ASEAN. สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2561 จาก <http://asean.sueksa.go.th/2016/08/การดำเนินโครงการพัฒนา>

สมใจ ธีระทิฐ. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์. ปริญญา
การศึกษาศุภบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมพงษ์ จิตระดับ สุอังคะวาทิน. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะและวิถีการเรียนรู้ของเยาวชนรุ่น
ใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงานมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2541). วิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยในอนาคต การวิจัยเอกสาร. วารสารศรี
ปทุม. 1(กรกฎาคม-ธันวาคม 2541): 9-30.

สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์. (2554) ประเทศไทยกับอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนัก
การประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์.

สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). จิตพิสัยมิติสำคัญของการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558). สมรรถนะสำคัญของนักเรียนและคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2558 จาก <http://www.chusak.net/articles/41926379/>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับ
มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). การบรรยายทางวิชาการ เพื่อสร้างความตระหนักเรื่อง การก้าวสู่
ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: กลุ่มยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศ ศูนย์พัฒนาการศึกษา
ระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สิริมล ธีระประทีป. (2549). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรบกวนของนักเรียนหญิงสาย
อาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

อนรรฆนงค์ เรียบร้อยเจริญ. (2549). ปัจจัยเชิงสาเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่
เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการก้าว

อย่างอย่างเข้าใจ. ภาคนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.

- อรพินทร์ ชูชม สุภาพร ณะชานันท์ และทัศนาก ทอภักดี. (2554). รายงานการวิจัยฉบับที่ 137 ปัจจัยเชิงเหตุ
และผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัญชลี ผิวขาว. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรสาธารณสุขในการพัฒนาสู่โรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพ ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อารี พันธมณี. (2545, ตุลาคม). จากการสอนสู่การจุดประกายความใฝ่รู้. *วารสารวิชาการ*. 26(1): 15-16.
- อุบล เลี้ยววาริณ. (2552). บทความประกอบการบรรยาย เรื่อง การรับรู้คุณค่า: ดัชนีสำคัญเพื่อการวิจัย
และพัฒนา. ในการประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัยภายใต้โครงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาดัชนี
พหุทางจิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาจิตด้วยนิทาน
(ครั้งที่ 1) โดยโครงการวิจัยแม่บท: การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการ
วิจัยแห่งชาติ (วช.) วันที่ 22-25 เมษายน 2552 ณ โรงแรมระยอง รีสอร์ท จังหวัดระยอง.
- ASEAN. (2554) . สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 เมษายน 2554 จาก http://www.nfe.go.th/en/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=21.
- Bloom, B.S., et al. (1971). *Handbook on formative and summative evaluation of student learning*. New York: McGraw-Hill Book.
- Kenny, D. (2011). *Multiple groups*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 5 เมษายน 2559. จาก <http://davidakenny.net/cm/mgroups.htm>.
- Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling* (3rd ed). New York: Guilford.
- Muthen, B. O. (2005). *Mplus discussion: Structural equation modeling*. <http://www.statmodel.com/discussion/messages/11/827.html?1207346653>. (accessed January 16, 2009).
- Muthen, L. K., & Muthen, B. O. (2007). *Mplus user's guide*. (5th). Los Angeles, CA: Muthen & Muthen.
- Schumacker, R. E., Lomax, R. G. (2004). *A beginner's guide to structural equation modeling*. (2nd). Mahwah, NJ: Lawrence.
- Bollen, K. A. 1989. *Structural equations with latent variables*. New York: Wiley.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indices in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.

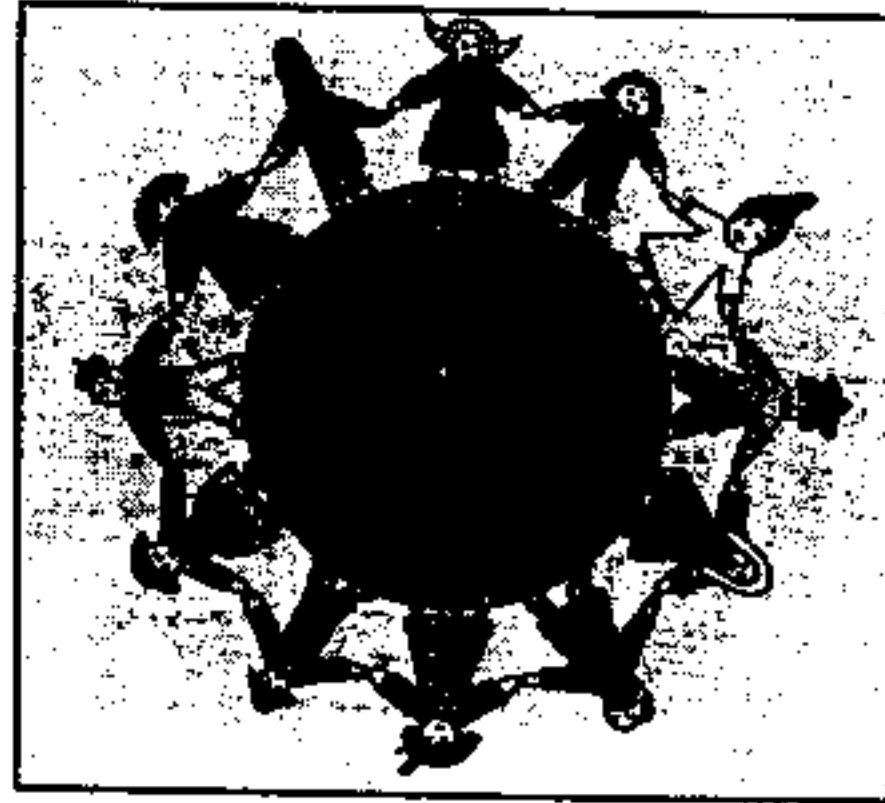
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนต้น

แบบสอบถามฉบับนี้ มีทั้งหมด 7 ตอน ขอให้ท่านกรุณาตอบให้ครบทุกตอนและโปรดตอบให้ครบทุกข้อ ความสมบูรณ์ของคำตอบที่ได้รับจากท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการวางแผนทางเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนไทยมีความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียนและขอให้ท่านเชื่อมั่นว่าคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

คณะผู้วิจัยก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าแก่การวิจัยนี้เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. โรงเรียนของท่านจัดรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนตามโครงการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
3. ประสบการณ์เกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน เช่น การเข้าร่วมอบรม/สัมมนา/กิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน ค่ายเยาวชนอาเซียน เป็นต้น ☐ ไม่มี ☐ มี โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง ให้พิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ ถ้าข้อความใดท่านเห็นว่าถูกต้อง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ใช่” และถ้าข้อความใดท่านเห็นว่าไม่ถูกต้อง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ไม่ใช่”

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาเซียน		
1. สัญลักษณ์ของอาเซียนเป็นรูปวงข้าวสีเหลือง บนพื้นวงกลมสีแดงล้อมรอบด้วยวงกลม สีขาวและสีน้ำเงิน มีคำว่า อาเซียนอยู่ใต้ภาพ	✓	
2. ทุกประเทศที่ตั้งอยู่ในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถือว่าเป็นประเทศสมาชิกอาเซียน		✓
3. อาเซียนบวกสามหมายถึงการรวมตัวของประเทศอาเซียนกับประเทศจีน อินเดีย และเกาหลีใต้		✓
4. อาเซียนบวกหกหมายถึงการรวมตัวของประเทศอาเซียนกับประเทศออสเตรเลีย จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้และนิวซีแลนด์ (ตัด)	✓	
ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน		
5. ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยเสาหลักที่สำคัญ 5 เสา		✓
6. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีข้อดีคือสามารถเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุนและแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี	✓	
7. จุดประสงค์หลักของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนคือ การเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรแก่สินค้านำเข้าจากประเทศคู่เจรจาของอาเซียน		✓
8. ผลกระทบที่สำคัญที่สุดต่อประเทศไทยจากการเปิดเสรีทางการศึกษาคือทำให้สถาบันการศึกษาจากต่างประเทศที่ไทยมีข้อตกลงร่วมกันสามารถเข้ามาดำเนินการจัดการศึกษาในไทยได้อย่างเสรี (ตัด)	✓	
9. ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในด้านเทคโนโลยีมากที่สุด		✓
10. ประเทศไทยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสินค้าและบริการในสาขาท่องเที่ยวและการขนส่งทางอากาศ (การบิน)	✓	

ตอนที่ 3 การเตรียมตัวของฉันในการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง ข้าง มาก	ค่อนข้าง ข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านทักษะในการสื่อสาร						
1. ฉันพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง						
2. ฉันกล้าที่จะใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ						
3. ฉันพยายามที่จะเรียนรู้ภาษาประจำชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน						
4. ฉันสามารถสื่อสารกับเพื่อนในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้						
ด้านทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
5. ฉันสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ						
6. ฉันสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ช่วยในการสืบค้นและ/หรือรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ						
7. ฉันสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้หรือแหล่งข้อมูลสำคัญต่างๆ						
8. ฉันติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านทักษะทางอาชีพ						
9. ฉันพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อเพิ่มโอกาสทางอาชีพในตลาดแรงงานของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน						
10.ฉันเลือกที่จะเรียนในสิ่งที่สามารถไปทำงานในกลุ่มประเทศอาเซียน						
11.ฉันพัฒนาตนเองให้มีทักษะทางอาชีพที่หลากหลายเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ						
12. ฉันติดตามข่าวสารเกี่ยวกับความต้องการด้านแรงงานของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน						
ด้านทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น						
13.ฉันสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนที่มีความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี						
14.ฉันศึกษาประวัติศาสตร์ของประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อให้เข้าใจความเป็นอยู่ของแต่ละประเทศ						
15.ฉันสามารถปฏิบัติต่อเพื่อนที่มีความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกัน						
16.ฉันสามารถยอมรับความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียน						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านทักษะในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง						
17.ฉันเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถแข่งขันกับประชากรอาเซียนได้						
18.เมื่อมีโอกาส ฉันเลือกที่จะเรียนในสถาบันการศึกษาที่ได้รับการยอมรับในระดับอาเซียนเพื่อให้มีความรู้ที่ได้มาตรฐานสากล						
19.เมื่อมีโอกาส ฉันจะเข้าฝึกอบรมด้านต่างๆ เพื่อให้พร้อมในการแข่งขันกับประชากรอาเซียน						
20.ฉันกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน						

ตอนที่ 4 ความรู้สึกของฉันในการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ตระหนักในความเป็นอาเซียน						
1.ฉันภูมิใจที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน						
2. ฉันเห็นประโยชน์ของการเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง ข้าง จริง	ค่อนข้าง ข้าง ไม่ จริง	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
3. ฉันตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบ ร่วมกันในฐานะประชากรอาเซียน						
4. ฉันสนับสนุนให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิก ประชาคมอาเซียน						
ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม						
5. ฉันยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของ ประเทศในกลุ่มอาเซียน						
6. ฉันยอมรับความแตกต่างทางการเมืองของ ประเทศในกลุ่มอาเซียน						
7. ฉันเคารพและเห็นคุณค่าของบุคคลที่มีความ แตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ ภาษาและศาสนา อย่างเท่าเทียมกัน						
8. ฉันสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่มีความ แตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข						
การเตรียมตนเอง						
9. ฉันดูแลตนเองให้มีความสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรงเพื่อให้พร้อมในการเข้าสู่การเป็น ประชากรอาเซียน						
10. ฉันสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์การ เปลี่ยนแปลงเพื่อให้พร้อมในการเข้าสู่การเป็น ประชากรอาเซียน						
11. ฉันเตรียมตนเองให้มีความรู้และทักษะ ความสามารถเพื่อให้พร้อมในการเข้าสู่การเป็น ประชากรอาเซียน						
12. ฉันเตรียมตัวเองให้พร้อมที่จะดำรงชีวิตใน ฐานะประชากรอาเซียน						

ตอนที่ 5 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง ข้าง จริง	ค่อนข้าง ข้าง ไม่ จริง	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
การได้รับข่าวสารจากครอบครัว						
1. ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนจากพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือบุคคลต่างๆ ในครอบครัว						
2. ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจากพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือบุคคลต่างๆ ในครอบครัว						
3. ครอบครัวเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลฉันเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน						
4. ครอบครัวของฉันพูดถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างสม่ำเสมอ						
5. ครอบครัวส่งเสริมให้ฉันเข้าร่วมและ/หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน						
การได้รับข่าวสารจากโรงเรียน						
6. ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนจากโรงเรียน						
7. ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจากโรงเรียน						
8. โรงเรียนของฉันมีการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนอย่างสม่ำเสมอผ่านช่องทางต่างๆ						
9. โรงเรียนจัดโครงการ/กิจกรรม/อบรม/ประชุม/สัมมนาต่างๆ เพื่อให้ฉันได้เตรียมตัวในการเข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง ข้าง จริง	ค่อนข้าง ข้าง ไม่ จริง	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
10. หลักสูตรที่ฉันเรียนมีเนื้อหาที่ทำให้ได้รับรู้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการ เข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน						
การได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ						
11. ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อ ต่างๆ						
12. ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนผ่านสื่อต่างๆ						
13. การติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ ทำให้ฉันได้ รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนและการเข้าสู่ การเป็นประชากรอาเซียน						
14. การได้รับชมรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับประเทศ ต่างๆ ในอาเซียนช่วยทำให้ฉันเตรียมตัวในการ เข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน						
15. การสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ทำให้ฉัน รับทราบข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนและการ เข้าสู่การเป็นประชากรอาเซียน						

ตอนที่ 6 คุณลักษณะของฉัน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
การเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ						
1. การเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ทำให้ฉันได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างหลากหลาย						
2. การติดตามข่าวสารทางสื่อต่างๆ ทำให้ฉันรู้เท่าทันโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง						
3. ฉันนำข้อคิดที่ได้จากสื่อต่างๆ มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง						
ความอยากรู้อยากเห็น						
4. ฉันมีความสุขที่ได้ทุ่มเทความพยายามเพื่อค้นหาคำตอบในสิ่งที่ยากรู้						
5. ฉันกระตือรือร้นที่จะได้เรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ						
6. ความสนใจที่จะเรียนรู้ในวิทยาการใหม่ๆ เป็นลักษณะประจำตัวของฉัน						
ความตั้งใจ						
7. ฉันปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่เพื่อให้ผลงานที่ได้ออกมาดีที่สุดในที่สุด						
8. ฉันสามารถควบคุมตนเองได้เป็นอย่างดีเพื่อทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด						
9. เมื่อฉันมีความตั้งใจที่จะทำเรื่องใดแล้วฉันจะยึดมั่นในการปฏิบัติตามนั้นอย่างเคร่งครัด						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่ จริง	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
การกล้าคิดริเริ่ม						
10.ฉันกล้าคิดริเริ่มที่จะใช้วิธีการใหม่ๆ ที่ สร้างสรรค์มากกว่าที่จะยึดติดกับแนวคิด แบบเดิมๆ						
11.ฉันพร้อมที่จะทำในสิ่งใหม่ๆ ที่แตกต่างไปจาก ผู้อื่น						
12.ฉันกล้าทดลองทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อ ส่วนรวม แม้ว่าคนอื่นจะเห็นว่ามีโอกาสประสบ ความสำเร็จได้ยาก						
ความเพียรพยายาม						
13.แม้ว่างานที่ได้รับมอบหมายจะยากลำบาก เพียงใด ฉันก็ไม่เคยละความพยายามที่จะทำให้ สำเร็จ						
14.เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน ฉันจะทุ่มเทเวลาใน การอ่านหนังสือหรือค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม จนสามารถเข้าใจเนื้อหานั้น						
15.ฉันพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ตามเป้าหมายอย่างเต็มที่ แม้จะพบอุปสรรค						
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง						
16.ฉันแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ได้ ความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากในชั้นเรียน						
17.เมื่อมีข้อสงสัยบางประการ ฉันจะค้นคว้าหา ข้อมูลเพื่อตอบข้อสงสัยนั้นจากแหล่งความรู้ ต่างๆ						
18.การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นลักษณะ ประจำตัวของฉัน						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
การมีเหตุผล						
19.ฉันสามารถเปลี่ยนความคิดของตนเองและยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นได้ เมื่อพบว่าความคิดของฉันไม่ถูกต้อง						
20.เมื่อประสบปัญหาในการทำงานกลุ่ม ฉันจะรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างกันของสมาชิก						
21.ฉันเลือกที่จะแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงความถูกต้องมากกว่าเพื่อให้ถูกใจเพื่อนในกลุ่ม						

ตอนที่ 7 ความพร้อมของฉัน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
การมองโลกในแง่ดี						
1. ฉันคิดว่ามีโอกาสน้อยที่เรื่องดีๆจะเกิดขึ้นกับฉันด้านลบ						
2. ฉันคิดว่าเพื่อนที่ฉันคบมานาน ก็อาจเป็นคนที่กำลังคิดร้ายต่อฉัน ด้านลบ						
3. ฉันคิดว่ามีโอกาสน้อยที่ครอบครัวของฉันจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้านลบ						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่ จริง	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
4. ถึงแม้ฉันจะใช้ความพยายามมากขึ้นกว่านี้ก็คง ไม่ทำให้เกิดผลงานที่ดีขึ้นกว่าเดิม ด้านลบ						
5. เป็นเรื่องยากที่ฉันจะมีสุขภาพที่แข็งแรงมากไป กว่าปัจจุบัน ด้านลบ						
6. ฉันคิดว่าฉันขาดความสามารถที่จะเผชิญกับ ปัญหาขัดแย้งในกลุ่มเพื่อน ด้านลบ						
7. ฉันเชื่อว่าปัญหาขัดแย้งระหว่างฉันกับคนใน ครอบครัวที่เกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์ชั่วคราว เท่านั้น						
8. ฉันพยายามคิดในทางที่ดีไว้ก่อนเมื่อต้องเผชิญ กับปัญหา						
9. บางครั้งการคิดอย่างมีความหวังว่าทุกอย่างจะ คลี่คลายดีขึ้น ทำให้ฉันสบายใจขึ้นมาก						
10. ฉันเชื่อว่าปัญหาในครอบครัวที่เกิดขึ้นเป็นเรื่อง ไม่ยากเกินไป ฉันสามารถแก้ไขได้						
11. ฉันเชื่อว่าฉันจะใช้เวลาไม่นานในการแก้ปัญหา เกี่ยวกับเพื่อนๆ						
ความชอบเสีย						
12. ฉันชอบเล่นเกมแบบการพนันหรือซื้อหวย เพราะต้องการเสี่ยงดวง ด้านลบ						
13. ฉันไม่สนใจว่าอาหารจะสะอาด และมีคุณค่า ทางโภชนาการเพียงใด ขอเพียงรสชาติอร่อย ถูกปากก็พอ ด้านลบ						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง ข้าง จริง	ค่อนข้าง ข้าง ไม่ จริง	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
14. ฉันมักชอบเลือกซื้อสิ่งของเครื่องใช้เฉพาะเมื่อมีการลดราคา แลกซื้อ หรือแจกแถมเป็นส่วนใหญ่ ด้านลบ						
15. ฉันอยากเข้าร่วมกิจกรรมที่น่าตื่นเต้น เช่น รายการ Fear factor เพราะมีโอกาสได้รับรางวัลก้อนโต ด้านลบ						
16. ฉันตั้งใจจะทำหน้าที่ของพลเมืองดี จึงไม่คิดที่จะละเมิดกฎหมายเสียเอง (ตัดออก)						
17. โรคเอดส์มีอันตรายมาก จนฉันไม่คิดเสี่ยงมีเพศสัมพันธ์กับใครที่ไม่แน่ใจว่าปลอดภัย						
18. ฉันจะระมัดระวังเรื่องการใช้รถใช้ถนนเป็นพิเศษ เพราะอุบัติเหตุทางรถยนต์ไม่น่าเสี่ยงอย่างยิ่ง						
19. แม้สมาชิกในครอบครัวของฉันมีสุขภาพดีกันทุกคน แต่ฉันก็เลือกที่จะใช้ช้อนกลางรับประทานเมื่อรับประทานอาหารร่วมกัน						
20. ฉันกับสมาชิกในครอบครัว ใช้สิ่งของร่วมกันจนเคยชิน แม้ยามเจ็บป่วยก็ยังใช้ร่วมกัน ด้านลบ						
21. ฉันมักรับประทานอาหารฝรั่งจานด่วน เพราะดูมีรสนิยม ด้านลบ						
22. ฉันรู้ว่าการรับประทานอาหารร่วมกันโดยไม่ใช้ช้อนกลางเสี่ยงต่อการติดโรค แต่ฉันเกรงว่าเพื่อนจะหาว่ารังเกียจ ด้านลบ						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
สติ-สัมปชัญญะ						
23. คนใกล้ชิดเห็นว่าฉันเป็นคนขี้ลืม ด้านลบ						
24. ฉันทำของหายหลายครั้งเพราะลืมทิ้งไว้ ด้านลบ						
25. คนใกล้ชิดมักทักว่าฉันเป็นคนชอบเหม่อลอย ขณะทำงาน ด้านลบ						
26. ฉันมักนั่งรถโดยสารประจำทางเลยป้ายที่ต้องการจะลง ด้านลบ						
27. ฉันเชื่อว่าความสุขเกิดจากการมีทรัพย์สินเงินทองมากๆ ด้านลบ						
28. ฉันช่วยเพื่อนปิดบังความผิด ทั้งๆที่รู้ว่าเพื่อนทำผิด ด้านลบ						
29. ฉันมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่ฉันกำลังทำอยู่ได้เป็นเวลานานๆ						
30. เมื่อมีเพื่อนชวนให้ซื้อสิ่งของใด ฉันจะคิดถึงประโยชน์ใช้สอยก่อน						
การจัดการกับความเครียด						
31. ฉันเชื่อว่าความเครียดที่เกิดขึ้น ฉันสามารถลด/ขจัดได้ด้วยตนเอง						
32. เมื่อฉันเกิดปัญหา ฉันจะพยายามตั้งสติก่อน						
33. ฉันมั่นใจว่าฉันสามารถหาสาเหตุของความเครียดที่เกิดขึ้นกับฉันได้						
34. เมื่อเพื่อนมีปัญหา ฉันกล้าพาเขาไปขอความช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้องได้						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่ จริง	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
35. เมื่อฉันมีปัญหาด้านการเรียน ฉันกล้าขอ คำแนะนำจากครู						
36. เมื่อรู้สึกเครียดกับเรื่องหนึ่ง ฉันหันไปทำเรื่องอื่น ที่ชอบแทนชั่วคราว						
37. ฉันพยายามนอนหลับพักผ่อนมากขึ้น เมื่อรู้สึก เครียด						
38. ฉันดูโทรทัศน์หรือฟังเพลง เพื่อลดการคิดถึงเรื่องที่ทำให้ เครียด						
39. เมื่อเกิดปัญหา ฉันไม่รู้หนทางที่จะเข้าถึงแหล่ง ที่จะให้ความช่วยเหลือฉันได้ ด้านลบ (ตัด)						
40. ฉันไม่กล้าพูดคุยถึงความรู้สึกที่แท้จริง แม้กับ ผู้ใกล้ชิด ด้านลบ (ตัด)						
41. เมื่อปัญหาขัดแย้งคลี่คลายลง ฉันมักเป็นฝ่าย เข้าไปพูดคุยกับเพื่อนก่อน						
42. ความเครียดที่เกิดขึ้นกับฉัน ส่วนใหญ่มีสาเหตุ มาจากความผิดพลาดของผู้อื่น ด้านลบ						
43. แม้เพื่อนมองไม่เห็นว่าคุณทำดีกับเขา ฉันจะยัง ทำดีกับเขาต่อไป						
44. ฉันไม่ทราบจะไปขอความช่วยเหลือจากใคร เมื่อต้องการคำแนะนำปรึกษา ด้านลบ (ตัด)						
45. ฉันหาบุคคลที่มีประสบการณ์คล้ายคลึงกัน เพื่อขอคำปรึกษา						

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่นักเรียนได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามของงานวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัย

ภาคผนวก ข
คำสั่งและผลการวิเคราะห์กลุ่มรวม (บางส่วน)

Mplus VERSION 7.31
 MUTHEN & MUTHEN
 07/31/2018 11:25 AM

INPUT INSTRUCTIONS

TITLE: path analysis

DATA: File is 'D:\3asian\path.dat';

Format is 1F7, 5F1, 25F6.3;

LISTWISE = ON;

VARIABLE: Names ID type status sex mod ex

fam sch oth apr cur int cre amt self rea kn

apt att opt risk con str opt2 risk2 con2 str2

opt3 risk3 con3 str3;

USEVARIABLES = fam sch oth apr cur int cre amt self rea kn

apt att opt3 str3 con3;

MODEL: news BY fam sch oth;

inq BY int cur apr cre amt self rea;

vac BY opt3 str3 con3;

beh BY apt kn att;

beh ON inq vac news;

vac ON news inq;

inq ON news;

amt apr with self;

cur with apr amt int;

self with int cre;

sch with fam;

cre with amt rea apr int;

apr with int oth;

att with kn;

con3 with fam;

amt with int;

rea with int self amt apr;

oth with sch cur int;

str3 opt3 with sch;

MODEL INDIRECT:

beh IND inq news;

beh IND vac news;
beh IND vac inq;
OUTPUT: STANDARDIZED MOD(2);

INPUT READING TERMINATED NORMALLY

path analysis

SUMMARY OF ANALYSIS

Number of groups	1
Number of observations	436
Number of dependent variables	16
Number of independent variables	0
Number of continuous latent variables	4

Observed dependent variables

Continuous					
FAM	SCH	OTH	APR	CUR	INT
CRE	AMT	SELF	REA	KN	APT
ATT	OPT3	STR3	CON3		

Continuous latent variables

NEWS	INQ	VAC	BEH

Estimator	ML
Information matrix	OBSERVED
Maximum number of iterations	1000
Convergence criterion	0.500D-04
Maximum number of steepest descent iterations	20

Input data file(s)
D:\3asian\path.dat

Input data format

(1F7, 5F1, 25F6.3)

THE MODEL ESTIMATION TERMINATED NORMALLY
MODEL FIT INFORMATION

Number of Free Parameters 80

Loglikelihood

H0 Value -1622.809

H1 Value -1551.170

Information Criteria

Akaike (AIC) 3405.617

Bayesian (BIC) 3731.829

Sample-Size Adjusted BIC 3477.950

$(n^* = (n + 2) / 24)$

Chi-Square Test of Model Fit

Value 143.276

Degrees of Freedom 72

P-Value 0.0000

RMSEA (Root Mean Square Error Of Approximation)

Estimate 0.048

90 Percent C.I. 0.036 0.059

Probability RMSEA <= .05 0.618

CFI/TLI

CFI 0.991

TLI 0.985

Chi-Square Test of Model Fit for the Baseline Model

Value 8032.515

Degrees of Freedom 120

P-Value 0.0000

SRMR (Standardized Root Mean Square Residual)

Value 0.044

MODEL RESULTS

	Two-Tailed		
Estimate	S.E.	Est./S.E.	P-Value

NEWS BY

FAM	1.000	0.000	999.000	999.000
SCH	0.774	0.040	19.131	0.000
OTH	1.169	0.104	11.205	0.000
INQ	BY			
INT	1.000	0.000	999.000	999.000
CUR	0.957	0.030	31.726	0.000
APR	1.102	0.050	22.097	0.000
CRE	0.779	0.070	11.140	0.000
AMT	0.915	0.081	11.359	0.000
SELF	0.821	0.076	10.790	0.000
REA	0.671	0.072	9.338	0.000
VAC	BY			
OPT3	1.000	0.000	999.000	999.000
STR3	0.762	0.063	12.102	0.000
CON3	0.296	0.027	11.066	0.000
BEH	BY			
APT	1.000	0.000	999.000	999.000
KN	0.097	0.044	2.232	0.026
ATT	3.032	0.202	15.016	0.000
BEH	ON			
INQ	0.106	0.023	4.527	0.000
VAC	0.030	0.012	2.476	0.013
NEWS	0.109	0.028	3.847	0.000
VAC	ON			
NEWS	-0.097	0.128	-0.760	0.447
INQ	0.022	0.100	0.220	0.826
INQ	ON			
NEWS	0.958	0.099	9.670	0.000
AMT	WITH			
SELF	0.287	0.028	10.253	0.000

INT		-0.008	0.013	-0.631	0.528
APR	WITH				
SELF		-0.007	0.005	-1.441	0.150
INT		0.131	0.024	5.480	0.000
OTH		0.102	0.016	6.466	0.000
CUR	WITH				
APR		0.154	0.022	6.855	0.000
AMT		-0.010	0.004	-2.241	0.025
INT		0.149	0.023	6.537	0.000
SELF	WITH				
INT		-0.025	0.009	-2.707	0.007
CRE		0.211	0.023	9.003	0.000
SCH	WITH				
FAM		0.185	0.018	10.094	0.000
CRE	WITH				
AMT		0.210	0.026	8.196	0.000
REA		-0.007	0.018	-0.369	0.712
APR		-0.020	0.005	-3.949	0.000
INT		0.017	0.009	1.914	0.056
ATT	WITH				
KN		-0.009	0.002	-3.809	0.000
CON3	WITH				
FAM		-0.022	0.005	-4.666	0.000
REA	WITH				
INT		-0.047	0.009	-5.281	0.000
SELF		0.193	0.022	8.751	0.000
AMT		0.201	0.024	8.509	0.000
APR		0.028	0.005	5.381	0.000

OTH	WITH				
SCH		0.020	0.007	2.852	0.004
CUR		0.089	0.014	6.244	0.000
INT		0.093	0.016	5.813	0.000

STR3	WITH				
SCH		0.033	0.008	4.168	0.000

OPT3	WITH				
SCH		0.030	0.008	3.600	0.000

Intercepts

FAM		0.000	0.033	0.000	1.000
SCH	.	-0.001	0.027	-0.036	0.971
OTH	*	-.0006	0.031	-0.197	0.844
APR		-0.006	0.038	-0.163	0.871
CUR		-0.004	0.032	-0.123	0.902
INT		-0.003	0.036	-0.080	0.936
CRE		-0.002	0.034	-0.050	0.960
AMT		-0.008	0.038	-0.206	0.837
SELF		-0.008	0.035	-0.221	0.825
REA		-0.012	0.033	-0.383	0.702
KN		0.012	0.006	1.956	0.051
APT		0.001	0.008	0.087	0.930
ATT		0.000	0.027	-0.002	0.998
OPT3		-0.003	0.033	-0.086	0.932
STR3		0.000	0.031	0.001	0.999
CON3		0.001	0.015	0.035	0.972

Variances

NEWS		0.210	0.031	6.832	0.000

Residual Variances

FAM		0.268	0.024	11.246	0.000
SCH		0.202	0.018	11.469	0.000
OTH		0.126	0.022	5.703	0.000
APR		0.198	0.026	7.582	0.000

CUR	0.143	0.020	7.073	0.000
INT	0.226	0.029	7.939	0.000
CRE	0.289	0.025	11.428	0.000
AMT	0.351	0.032	11.027	0.000
SELF	0.299	0.027	11.284	0.000
REA	0.310	0.025	12.556	0.000
KN	0.015	0.001	14.710	0.000
APT	0.007	0.001	5.194	0.000
ATT	0.094	0.014	6.927	0.000
OPT3	0.091	0.028	3.312	0.001
STR3	0.188	0.020	9.282	0.000
CON3	0.063	0.005	13.095	0.000
INQ	0.151	0.022	6.939	0.000
VAC	0.385	0.041	9.296	0.000
BEH	0.012	0.002	7.867	0.000

STANDARDIZED MODEL RESULTS

STDYX Standardization

		Two-Tailed		
		Estimate	S.E. Est./S.E.	P-Value
NEWS	BY			
FAM		0.663	0.036	18.315 0.000
SCH		0.620	0.041	15.158 0.000
OTH		0.834	0.033	25.359 0.000
INQ	BY			
INT		0.776	0.033	23.241 0.000
CUR		0.829	0.028	29.709 0.000
APR		0.823	0.027	30.046 0.000
CRE		0.647	0.037	17.299 0.000
AMT		0.671	0.036	18.587 0.000
SELF		0.660	0.036	18.167 0.000

REA	0.577	0.040	14.270	0.000
VAC BY				
OPT3	0.899	0.033	27.633	0.000
STR3	0.738	0.034	21.899	0.000
CON3	0.592	0.036	16.444	0.000
BEH BY				
APT	0.877	0.026	33.441	0.000
KN	0.119	0.053	2.252	0.024
ATT	0.834	0.027	30.332	0.000
BEH ON				
INQ	0.405	0.081	4.987	0.000
VAC	0.121	0.047	2.568	0.010
NEWS	0.326	0.084	3.878	0.000
VAC ON				
NEWS	-0.072	0.094	-0.760	0.447
INQ	0.021	0.094	0.220	0.826
INQ ON				
NEWS	0.749	0.035	21.674	0.000
AMT WITH				
SELF	0.886	0.012	71.850	0.000
INT	-0.030	0.048	-0.620	0.535
APR WITH				
SELF	-0.027	0.019	-1.418	0.156
INT	0.616	0.049	12.679	0.000
OTH	0.646	0.062	10.387	0.000
CUR WITH				
APR	0.913	0.013	72.452	0.000
AMT	-0.043	0.020	-2.197	0.028
INT	0.825	0.025	32.423	0.000

SELF	WITH				
INT		-0.095	0.036	-2.600	0.009
CRE		0.716	0.028	25.655	0.000
SCH	WITH				
FAM		0.794	0.020	39.411	0.000
CRE	WITH				
AMT		0.658	0.034	19.588	0.000
REA		-0.023	0.062	-0.366	0.714
APR		-0.082	0.022	-3.796	0.000
INT		0.067	0.034	1.995	0.046
ATT	WITH				
KN		-0.233	0.060	-3.857	0.000
CON3	WITH				
FAM		-0.168	0.035	-4.821	0.000
REA	WITH				
INT		-0.177	0.036	-4.970	0.000
SELF		0.635	0.033	19.387	0.000
AMT		0.609	0.035	17.447	0.000
APR		0.112	0.020	5.640	0.000
OTH	WITH				
SCH		0.128	0.042	3.059	0.002
CUR		0.661	0.065	10.110	0.000
INT		0.554	0.064	8.656	0.000
STR3	WITH				
SCH		0.170	0.041	4.114	0.000
OPT3	WITH				
SCH		0.221	0.071	3.106	0.002

Intercepts				
FAM	0.000	0.048	0.000	1.000
SCH	-0.002	0.048	-0.036	0.971
OTH	-0.009	0.048	-0.197	0.844
APR	-0.008	0.048	-0.163	0.871
CUR	-0.006	0.048	-0.123	0.902
INT	-0.004	0.048	-0.080	0.936
CRE	-0.002	0.048	-0.050	0.960
AMT	-0.010	0.048	-0.206	0.837
SELF	-0.011	0.048	-0.221	0.825
REA	-0.018	0.048	-0.383	0.702
KN	0.094	0.048	1.951	0.051
APT	0.004	0.048	0.087	0.930
ATT	0.000	0.048	-0.002	0.998
OPT3	-0.004	0.048	-0.086	0.932
STR3	0.000	0.048	0.001	0.999
CON3	0.002	0.048	0.035	0.972

Variances				
NEWS	1.000	0.000	999.000	999.000

Residual Variances				
FAM	0.560	0.048	11.651	0.000
SCH	0.616	0.051	12.139	0.000
OTH	0.304	0.055	5.540	0.000
APR	0.323	0.045	7.153	0.000
CUR	0.313	0.046	6.764	0.000
INT	0.397	0.052	7.656	0.000
CRE	0.581	0.048	12.005	0.000
AMT	0.550	0.048	11.345	0.000
SELF	0.564	0.048	11.739	0.000
REA	0.667	0.047	14.307	0.000
KN	0.986	0.013	77.868	0.000
APT	0.231	0.046	5.029	0.000
ATT	0.305	0.046	6.647	0.000
OPT3	0.191	0.059	3.262	0.001
STR3	0.456	0.050	9.165	0.000

CON3	0.649	0.043	15.201	0.000
INQ	0.438	0.052	8.458	0.000
VAC	0.997	0.007	144.871	0.000
BEH	0.525	0.050	10.567	0.000

R-SQUARE

Observed Variable	Estimate	S.E.	Two-Tailed	
			Est./S.E.	P-Value
FAM	0.440	0.048	9.158	0.000
SCH	0.384	0.051	7.579	0.000
OTH	0.696	0.055	12.680	0.000
APR	0.677	0.045	15.023	0.000
CUR	0.687	0.046	14.855	0.000
INT	0.603	0.052	11.621	0.000
CRE	0.419	0.048	8.650	0.000
AMT	0.450	0.048	9.294	0.000
SELF	0.436	0.048	9.083	0.000
REA	0.333	0.047	7.135	0.000
KN	0.014	0.013	1.126	0.260
APT	0.769	0.046	16.721	0.000
ATT	0.695	0.046	15.166	0.000
OPT3	0.809	0.059	13.816	0.000
STR3	0.544	0.050	10.949	0.000
CON3	0.351	0.043	8.222	0.000

Latent Variable	Estimate	S.E.	Two-Tailed	
			Est./S.E.	P-Value
INQ	0.562	0.052	10.837	0.000
VAC	0.003	0.007	0.488	0.626
BEH	0.475	0.050	9.553	0.000

QUALITY OF NUMERICAL RESULTS

Condition Number for the Information Matrix

0.184E-06

(ratio of smallest to largest eigenvalue)

TOTAL, TOTAL INDIRECT, SPECIFIC INDIRECT, AND DIRECT EFFECTS

Two-Tailed				
	Estimate	S.E.	Est./S.E.	P-Value
Effects from NEWS to BEH				
Sum of indirect	0.098	0.023	4.242	0.000
Specific indirect				
BEH				
INQ				
NEWS	0.101	0.023	4.448	0.000
BEH				
VAC				
NEWS	-0.003	0.004	-0.718	0.473
Effects from INQ to BEH				
Sum of indirect	0.001	0.003	0.220	0.826
Specific indirect				
BEH				
VAC				
INQ	0.001	0.003	0.220	0.826

STANDARDIZED TOTAL, TOTAL INDIRECT, SPECIFIC INDIRECT, AND DIRECT EFFECTS

STDYX Standardization

Two-Tailed				
	Estimate	S.E.	Est./S.E.	P-Value
Effects from NEWS to BEH				
Sum of indirect	0.295	0.063	4.707	0.000
Specific indirect				
BEH				
INQ				
NEWS	0.303	0.061	4.976	0.000
BEH				
VAC				
NEWS	-0.009	0.012	-0.718	0.473
Effects from INQ to BEH				
Sum of indirect	0.002	0.011	0.220	0.826
Specific indirect				
BEH				
VAC				
INQ	0.002	0.011	0.220	0.826

ภาคผนวก ค
คำสั่งการวิเคราะห์กลุ่มพหุ

```
TITLE: path anialysis
DATA: File is 'D:\3asian\path.dat';
      Format is 1F7, 5F1, 25F6.3;
      LISTWISE = ON;
VARIABLE: Names ID type status sex mod ex
fam sch oth apr cur int cre amt self rea kn
apt att opt risk con str opt2 risk2 con2 str2
opt3 risk3 con3 str3;
USEVARIABLES = status fam sch oth apr cur int cre amt self rea kn
apt att opt3 str3 con3;
GROUPING IS status (0=OUT 1=IN);
MODEL:
      news BY fam sch oth;
      inq BY int cur apr cre amt self rea;
      beh BY apt kn att;
      vac BY opt3 str3 con3;
! [news@0 inq@0 beh@0 vac@0];
      beh ON inq (a1);
      beh ON vac (a2);
      beh ON news (a3);
      vac ON news(a4);
      vac ON inq (a5);
      inq ON news (a6);

      amt with self;
      apr with self;
      cur with apr;
      cur with amt;
      cur with int;
      self with int;
      self with cre;
      sch with fam;
      cre with amt;
      cre with rea;
      cre with apr;
      cre with int;
      apr with int;
```

apr with oth;
att with kn;
con3 with fam;
amt with int;
rea with int;
rea with self;
rea with amt;
rea with apr;
oth with sch;
oth with cur;
oth with int;
str3 with sch;
opt3 with sch;

MODEL IN:

!news BY sch oth;
!inq BY cur apr cre amt self rea;
! beh BY kn att;
! vac BY str3 con3;
! [fam-con3];
beh ON inq (b1);
beh ON vac (b2);
beh ON news (b3);
vac ON news (b4);
vac ON inq (b5);
inq ON news (b6);

MODEL TEST:

! 0 = a1-b1;
! 0 = a2-b2;
! 0 = a3-b3;
! 0 = a4-b4;
! 0 = a5-b5;
! 0 = a6-b6;

OUTPUT: STANDARDIZED MOD(ALL) TECH4;

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุ เจริญวงศ์ระยับ
- ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Asst. Prof. Anu Jarernvongrayab, Ph.d.
2. หมายเลขบัตรประชาชน 3800800015433
3. ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก คณะครุศาสตร์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อำเภอเมือง
- จังหวัดพิษณุโลก 65000

โทรศัพท์มือถือ 088-784-3587

E-mail : anu.j@psru.ac.th

ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อำเภอเมือง
พิษณุโลก 65000

5. ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จากสถาบัน	สาขาวิชา	ปีที่จบการศึกษา
รป.บ. เกียรตินิยมอันดับ2	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	นโยบายสาธารณะ	พ.ศ. 2541
ศษ.ม.	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	วิจัยและประเมินผล การศึกษา	พ.ศ. 2545
กศ.ม.	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	การวัดผลการศึกษา	พ.ศ.2549
วท.ด.	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ประยุกต์	พ.ศ.2551

6. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ

ระเบียบวิจัยวิจัยทางการศึกษา
การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

7. ประสพการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ปี (ระยะเวลา)	สถานะ	เรื่อง(แหล่งทุน)
พ.ศ.2560	หัวหน้า โครงการวิจัย	อิทธิพลของครอบครัว โรงเรียน และจิตลักษณะที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียนในประเทศไทย (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม)
พ.ศ.2560	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	การพัฒนาคู่มือด้านการวิจัยโดยผ่านกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ระยะที่ 2) (มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม)
พ.ศ.2560	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	การพัฒนาคู่มือด้านการวิจัยโดยผ่านกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ระยะที่ 1) (มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม)
พ.ศ.2559	หัวหน้าชุด โครงการวิจัย	ความพร้อมของสถานศึกษา ความกลัวของครูที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย)

8. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่

อธิฏฐาน จันทรทา อนุ เจริญวงศ์ระยับ และพัชราวลัย มีทรัพย์. (2561). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิจัย มสค สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 14(2), 99-119.

อนุ เจริญวงศ์ระยับ. (2561). ปัจจัยจำแนกความคงทนในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษา. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 16(1), 55-76.

อนุ เจริญวงศ์ระยับ. (2561). ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดเจตคติต่อการศึกษต่ออาชีวศึกษา. *มนุษยศาสตร์สาร*, 19(1), 151-178.

พัชราวลัย มีทรัพย์ อนุ เจริญวงศ์ระยับ. (2561). การประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 12(1), 15-29.

Mengmungme, S., Jarernvonggrayab, A., & Baikulab, P. (2018). A fear measurement model in entering ASEAN community for teachers under of the office of basic education commission. *Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)*, 11(3), 127-138.

- อนุ เจริญวงศ์ระยัย ปรียภัทร สุขเทียบ ดวงจันทร์ ตาสี มะลิดา หมื่นจันทร์ เกษรอาจหาญ ภูมิรินทร์ จันทะคุณ และสลิทธิพย์ แพงผา. (2560). ปัจจัยด้านสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่ส่งผลต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนระดับประถมศึกษา. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 4(1), 97-113.
- อนุ เจริญวงศ์ระยัย. (2560). อิทธิพลของผู้ตอบต่อโครงสร้างองค์ประกอบของพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร. *วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(3), 53-60.
- จิรายุ เถาว์โท อนุ เจริญวงศ์ระยัย และปณณวิชญ์ ใบกุหลาบ. (2559). การศึกษาคำความเชื่อมั่นของคะแนนแบบทดสอบอัตนัยวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีจำนวนผู้ตรวจและรูปแบบการตรวจให้คะแนนต่างกัน โดยใช้ทฤษฎีการสรุปอ้างอิง. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 14(1), 1-14.
- วรพรรณ ศรีกล้า อนุ เจริญวงศ์ระยัย นิคม นาคอ้าย. (2559). ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ด้านความสามารถทางภาษาของโรงเรียนที่มีผล NT ต่ำ ในจังหวัดพิษณุโลก. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี*, 3(2), 81-97.
- กนกวรรณ กาญจนธานี ณัฐธิดา สุวรรณโณ และ อนุ เจริญวงศ์ระยัย. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความตั้งใจใช้การตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 32(2), 59-88.
- Kanchanatanee, K., Suwanno, N., & Jarernvonggrayab, A. (2014). Factors affecting the intention to use E-marketing of small and medium sized businesses in the three southern border provinces of Thailand. *International Journal of business and social science*, 5(6(1)), 139-144.
- Kanchanatanee, K., Suwanno, N., & Jarernvonggrayab, A. (2014). Effects of attitude toward using, perceived usefulness, perceived ease of use and perceived compatibility on intention to use E-marketing. *Journal of management research*, 6(3), doi: <http://dx.doi.org/10.5296/jmr.v6i3.5573>.
- สุวารีย์ วงศ์วัฒนา อนุ เจริญวงศ์ระยัย วनावัลย์ ดาดี. (2557). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *Rajabhat Journal of Sciences, Humanities and Social Sciences*. 15(1), 121-137.
- กนกวรรณ กาญจนธานี ณัฐธิดา สุวรรณโณ และ อนุ เจริญวงศ์ระยัย. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความตั้งใจใช้การตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารครุพิบูล*. 1(2), 96-110.
- วรรณ หวันมาแะ อนุ เจริญวงศ์ระยัย ณัฐธิดา สุวรรณโณ. (2556). ปัจจัยด้านนโยบาย สมรรถนะองค์การ และภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 30(1), 53-82

- อนุ เจริญวงศ์ระยัย. (2555). อิทธิพลของวิธีการวัดต่อโครงสร้างองค์ประกอบมาตราวัดปรีชาเชิงอารมณ์ตามแนวพุทธศาสนาสำหรับวัยรุ่นไทย: การประยุกต์ใช้วิธีคุณลักษณะหลากหลายวิธีหลาย โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, 25(3), 295-311.
- อนุ เจริญวงศ์ระยัย. (2554). การวิเคราะห์อิทธิพลปฏิสัมพันธ์โดยใช้ตัวแปรแฝง. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 17(1): 1-18.
- อนุ เจริญวงศ์ระยัย ดาริน พันธรักษ์ ธีรพร แวแสดรัตน์ พร้อมพงษ์ สมบัติ และชญาดา เนียมเปีย. (2552). แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา: การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์โปรไฟล์. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 15(6), 929-941.
- เรวดี ทรงเที่ยง และ อนุ เจริญวงศ์ระยัย. (2550). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 13(1), 66-81.
- อนุ เจริญวงศ์ระยัย. (2550). องค์ประกอบที่เหมาะสมของแบบวัดความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 1(2), 116-125.
- อนุ เจริญวงศ์ระยัย องอาจ นัยพัฒน์ และ นิภา ศรีไพโรจน์. (2550). การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงของโครงสร้างองค์ประกอบอันดับหนึ่งและอันดับสูงของแบบประเมินการสอนโดยผู้เรียนของมาร์ชฉบับภาษาไทย. *วารสารวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 8(2), 133-145.
- อนุ เจริญวงศ์ระยัย ชุติกร ยิ้มสุด และ ภิญญาพันธ์ ร่วมชาติ. (2549). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของการใฝ่รู้ทางวิทยาศาสตร์ในนักเรียนช่วงชั้นที่ 4. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, 19(1), 13-39.
- อนุ เจริญวงศ์ระยัย. (2549). ทฤษฎีสรุปร่างอิง (Generalizability Theory). *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 26(83), 23-42.
- อนุ เจริญวงศ์ระยัย. (2547). การศึกษาปฏิสัมพันธ์ในการวิเคราะห์ถดถอย. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 26(77), 13-30.

1. ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร
- ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Asst. Prof. Veerawan Wongpinpech, Ph.d.
2. หมายเลขบัตรประชาชน -
3. ตำแหน่งปัจจุบัน รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก
- ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อำเภอเมือง
- จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทรศัพท์ 053-943269.

โทรศัพท์มือถือ 089-435-0537

E-mail : veerawan.w@cmu.ac.th

ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อำเภอเมือง

จังหวัด

เชียงใหม่ 50200

5. ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จากสถาบัน	สาขาวิชา	ปีที่จบการศึกษา
วท.บ. เกียรตินิยมอันดับ1	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	จิตวิทยา	พ.ศ. 2541
วท.ม.	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	จิตวิทยาโรงเรียน	พ.ศ. 2543
วท.ด.	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์	พ.ศ.2551
		ประยุกต์	

6. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ
- จิตวิทยา
- การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

7. ประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ปี (ระยะเวลา)	สถานะ	เรื่อง(แหล่งทุน)
พ.ศ. 2552	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	การศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและ เยาวชนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. แหล่งทุนวิจัย: สำนักงานพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดกำแพงเพชร.

พ.ศ. 2553	หัวหน้า โครงการวิจัย	การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของพฤติกรรม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี จังหวัดเชียงใหม่ แหล่งทุนวิจัย: มหาวิทยาลัยพายัพ.
พ.ศ. 2554	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการ สมรสและการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ในจังหวัดกำแพงเพชร แหล่งทุน วิจัย: สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 8 จังหวัดลพบุรี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ.
พ.ศ. 2555	หัวหน้า โครงการวิจัย	ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของความพร้อมในการเข้าสู่การ เป็นพลเมืองอาเซียนของเยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ แหล่งทุนวิจัย: มหาวิทยาลัยพายัพ.
พ.ศ. 2555	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการขนส่งสินค้าการเกษตร ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย. แหล่งทุนวิจัย: สำนักบริหาร โครงการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สำนักงานการอุดมศึกษา.
พ.ศ. 2556	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	ตัวแบบการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้วยหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ภาคเหนือ. แหล่งทุนวิจัย: สำนักงาน คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประเภททุนวิจัยนวัตกรรม ด้าน เศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555.
พ.ศ. 2556	หัวหน้า โครงการวิจัย	ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของความพร้อมในการปฏิบัติงาน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. แหล่งทุนวิจัย: มหาวิทยาลัยพายัพ.
พ.ศ. 2556	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	โครงการประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันวิจัยดาราศาสตร์ แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในช่วงระยะเวลา 3 ปีงบประมาณ (พ.ศ. 2552 - 2554). แหล่งทุนวิจัย: สถาบันวิจัยดาราศาสตร์ แห่งชาติ (องค์การมหาชน).
พ.ศ. 2556	หัวหน้า โครงการวิจัย	โครงการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบ การปฏิบัติงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การ มหาชน) แหล่งทุนวิจัย: สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การ มหาชน).
พ.ศ. 2557	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	การพัฒนาชุดกิจกรรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในการตั้งครรภ์ ของวัยรุ่น. แหล่งทุนวิจัย: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (สสค.).

พ.ศ. 2558	หัวหน้า โครงการวิจัย	ความสัมพันธ์ระหว่างจิตพอเพียงและพฤติกรรมการบริโภคด้วย ปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. แหล่งทุนวิจัย: มหาวิทยาลัยพายัพ.
พ.ศ. 2558	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	การประเมินความพึงพอใจในการให้บริการฝึกอบรมโครงการอบรม ครูเชิงปฏิบัติการด้านดาราศาสตร์ขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นสูง ประจำปี 2558 สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ. แหล่งทุนวิจัย: สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน).
พ.ศ. 2559	หัวหน้า โครงการวิจัย	การประเมินความพึงพอใจในการให้บริการฝึกอบรมโครงการอบรม ครูเชิงปฏิบัติการด้านดาราศาสตร์ขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นสูง ประจำปี 2559 สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ. แหล่งทุนวิจัย: สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน).
พ.ศ. 2559	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	การประเมินความพึงพอใจในการจัดงานการประชุมวิชาการทาง ดาราศาสตร์เพื่อเยาวชน ครั้งที่ 2 ประจำปี 2559 . แหล่งทุนวิจัย: สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน).
พ.ศ. 2559	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	การประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการกระจายโอกาส การเรียนรู้ดาราศาสตร์ “77 จังหวัดเปิดฟ้าส่องโลกดาราศาสตร์ เปิดโอกาสเรียนรู้ทั่วหล้า” ประจำปี 2559 แหล่งทุน: สถาบันวิจัย ดาราศาสตร์แห่งชาติ).
พ.ศ. 2560	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	ปัจจัยพยากรณ์ความผูกพันของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. แหล่งทุน: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
พ.ศ. 2560	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	การประเมินความพึงพอใจในการจัดงานการประชุมวิชาการทางดารา ศาสตร์เพื่อเยาวชน ครั้งที่ 3 ประจำปี 2560. แหล่งทุนวิจัย: สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน).
พ.ศ. 2560	ผู้ร่วม โครงการวิจัย	การประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการกระจายโอกาส การเรียนรู้ดาราศาสตร์ “77 จังหวัดเปิดฟ้าส่องโลกดาราศาสตร์ เปิดโอกาสเรียนรู้ทั่วหล้า” ประจำปี 2560 แหล่งทุน: สถาบันวิจัย ดาราศาสตร์แห่งชาติ).

8. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่

วีรวรรณ สุกิน. (2551). อิทธิพลของจิตลักษณะและสถานการณ์ในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนอย่าง
มีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิศวกรรมศาสตร์. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 14(1): 1-20.

- วีรวรรณ สุทิน. (2551, กรกฎาคม-ธันวาคม). ลิขสิทธิ์: ทางเลือกในการวิเคราะห์ข้อมูล. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*. 20(1): 191-214.
- ธัญลักษณ์ อิศสระ และวีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร. (2553). ความสามารถร่วมกันในการพยากรณ์ของการสนับสนุนทางสังคม การเข้าถึงใจ และความพึงพอใจในชีวิตสมรสที่มีต่อการให้อภัยคู่สมรส. *วารสารจิตวิทยาคลินิก*. 41(1): 11-18.
- วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชรและชลิดา วสุวัต. (2554). การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*. 3(1): 145-158.
- วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชรและกุลกนก มณีวงศ์. (2555). ปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมในการเข้าสูการเป็นพลเมืองอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *Rajabhat Journal of Science, Humanities & Social Sciences*. 13(2): 50-64.
- วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชรและกุลกนก มณีวงศ์. (2556). ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของความพร้อมในการเข้าสูการเป็นพลเมืองอาเซียนของเยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*. 5(1): 139-148.
- วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างจิตพอเพียงและพฤติกรรมการบริโภคด้วยปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*. 9(2-4): 164-174.
- วีรพงษ์ พวงเล็ก, วสุพล ตรีโสภาคกุล, ณภัทรรัตน์ ไชยอัศรศิลป์, และวีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์การตระหนักรู้อัตลักษณ์ และการรับรู้ภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยจากการเปิดรับสื่อเว็บไซต์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*. 8(2): 117-127.
- Chuchai Smithikrai, Tassanee Homklin, Pongchan Pusapanich, Veerawan Wongpinpech, Pimchanok Kreausukon. (2561). Factors influencing Students' Academic Success: the Mediating Role of Study Engagement. *International Journal of Behavioral Science*. 13(1): 1-14.
- วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร, พงษ์จันทร์ ภูษาพานิชย์, ชุชัย สมธิไกร, และพิมพ์ชนก เครือสุคนธ์. (2562). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อความจงรักภักดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. 30(1) : 25-37.